Hiszek egy istenben, hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen.

1943 május 9 vasárnap

Ára: 30 fillér

DEBRECZENI UJSÁG
HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TŐL 23-48

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 11.— PENGŐ.
HAVONTA 3 P 80 FILLÉR.

16 OLDAL | KER. POLITIKAI NAPILAP | XLVII ÉVFOLYAM 104 SZÁM

Édesanyánk

ezét mindig tisztelettel és szeretettel szoktuk megcsókolni. Ma kétszeres tisztelettel és szeretettel kell ezt tennünk, hiszen ma ünnepli a debreceni ifjúság az Anyák-napját. Ezen a napon szebben virágzanak az orgonák, bódítóbb lesz az illatuk és a szívek édes boldogsággal tárulnak ki... Édesanyám! Hát van ennél szebb, bűvösebb szó? Benne cseng, benne lüktet és benne ég az elindult és a fejlődő élet minden áhítata, minden boldogsága. Amikor a kisgyermek szavakká próbálja formálni a hangokat, rendszerint mindig az anyja neve csendül fel az ajkán: Mama! És ez az a szó, amikor kétszer csókoljuk meg ajkunkat. Van ebben valami fenségesen szép és meghatóan poetikus. A magyar anyák egyébként is nagy és fontos szerepet játszottak nemzetünk történetében. A magyar anya sokszor nemcsak a gondos és szerető édesanya volt, hanem hős anya, aki tudta, hogy meg kell hoznia a maga áldozatát a hazáért. A mai nehéz és vérgőzös időkben is szükség van az ilyen hős anyákra, akik könnyes szemekkel, de büszkén vesznek búcsút a harcokba induló fiuktól. Nem gyöngíteni akarják a harcba indulók izmát, hanem erősíteni, edzeni a jövendő küzdelmekre. Nagy áldozat ez, a legnagyobb, amit anya hozhat. Mégis meghozza ezt az áldozatot, mert első a haza, amelynek mindnyájan egyformán gyermekei vagyunk. Csodálatos a magyar anyák hősiessége és lelki bátorsága. Hányszor és hányszor bizonyították ezt be küzdelmekben, harcokban és csalódásokban gazdag történelmünk folyamán! De éppen ez a hősiesség és bátorság adott erőt a magyar honvédeknek, hogy az otthonra, az édesanyára gondolva, annál keményebben állják meg helyüket a harctereken. Ez a kemény helytállás meghozza majd a maga gyümölcsét és eljön a nap, amikor diadalmas katonáink ragyogó arccal jönnek haza a messze országokból. És az anyák arca is csupa ragyogás lesz, szemükben fényleni fog az öröm, hogy keblükre ölelhetik gyermeküket, akiknek útját annyi aggodalommal és szeretettel kísérték. Mi, akik itthon vagyunk, akik szabadon érezhetjük az otthon áldott melegét, fogjuk meg édesanyánk kezét és amikor megcsókoljuk, a lelkünk legyen abban a csókban. Hadd érezze meg azt a szeretetet, mely egész valónkat betölti, amikor kimondjuk e drága szót: Édesanyám!

Tunisz és Bizerta eleste nem befolyásolja a tengely végleges győzelmét

Bizertát a katonai berendezések szétrombolása után kiüritették, Tuniszban elkeseredett utcai harcok folynak — A kubáni hídfőnél sikeres támadásokkal visszaverték a szovjet csapatokat — 99 szovjet repülőgépet lelőttek Fontos hadicélpontokat bombáztak a német repülők Anglia déli és nyugati partján — Churchill állitólag Moszkvába utazik a lengyel kérdés tisztázására

Berlin, május 8. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderőfőparancsnokság közli:

Az ellenség pénteken kiterjesztette támadásait a kubáni hídfő több szakaszára. Heves harcokban és sikeres ellentámadásokkal visszaverték a szovjet csapatokat, foglyokat ejtettünk és 30 páncélost szétlőttünk. A Donec középső folyása mentén, Oreltől délre és Velikije Lukitól nyugatra pénteken élénk helyi, ránk nézve sikeres harcok folytak. A vadász repülőgépek és a légi haderő légelhárító tűzérsége 4 német gép elvesztése mellett **megsemmisített 99 szovjet gépet.**

Tuniszban az ellenség nyomasztó fölénnyel folytatta nagy támadását. Német és olasz csapatok törtelen harci szellemben elkeseredett ellenállást tanusítottak. Visszaverték a nagy gyalogos és páncélos erők bekerítő kísérleteit és **nagy vérveszteséget okoztak az ellenségnek mind emberben, mind hadianyagban.** Saját veszteségeink is érzékenyek. **Az ellenség súlyos harcok után behatolt Bizerta és Tunisz városokba. Bizertát a katonai berendezések szétrombolása után kiürítettük. Tuniszban utcai harcok folynak.** Visszavertük az ellenséges előretöréseket a tuniszi arcvonal déli szakasza ellen.

Nappali légitámadások Anglia ellen

Nehéz német harci repülőgépek a Földközi tengeren éjszakai támadás során bombákkal eltaláltak egy ellenséges rombolót. **Gyors német harci repülőgépek egyik köteléke meglepetésszerű nappali támadást intézett Anglia keleti partján fekvő Great Yarmouth ellen.** Bombatalálatokkal romboláskat és tüzeket okoztak. A szombatra virradó éjszakán német harci repülőgépek **Anglia déli és nyugati partján lévő, hadi szempontból fontos célpontokat bombáztak.** Mint a különjelentés már hírül adta, az egyik hajókaraván ellen megindult 1943 május 5-én jelentett csata befejeződött. A szétszórt hajókaraván makacs üldözése során búvárnaszádjaink, bár az időjárás rossz és ködös volt, **súlyos harcokban elsüllyesztettek 74 ezer tonnányi további 13 hajót, valamint egy korvettet.**

Az olasz hadijelentés Bizerta és Tunisz elestéről

Róma, május 8. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 1078. számú közleménye:

Az emberben és hadianyagban óriási ellenséges túlerőnek sikerült megtörni Tunisz és Bizerta hősi védelmezőinek ellenállását. A két város kikötőberendezéseit és katonai erődítéseit kellő időben elpusztítottuk. Bizertától keletre, valamint az arcvonal középső és déli szakaszán az olasz és német csapatok rendületlenül folytatják a harcot. (MTI)

Heves utcai harcok Tuniszban

Berlin, május 8. A véderő főparancsnoksága jelentéséhez kiegészítésképpen közli a Német TI: Az ellenségnek május 6-án az északi és középtunéziai szakaszokon nyomasztó fölényben lévő erőkkel, elsősorban páncélosokkal és repülőkötelékekkel megindított támadása arra kényszerítette a német-olasz csapatokat, hogy **május 7-én feladják Bizerta városát.** A néhány nap óta előkészített kiürítés, a hadi szempontból fontos berendezések felrobbantása és megsemmisítése, s a kikötőben horgonyzó, mozgásképtelenné tett hajók elsüllyesztése után következett be. Az angol-északamerikai kötelékek nyomasztó fölénye ezenkívül arra kényszerítette a tengelycsapatok hadvezetőségét, hogy a középső szakaszon az arcvonalat **egészen Tuniszig helyezze hátra, ahol a városban még heves utcai harcok folynak.** A német-olasz katonák ellenálló ereje az elszenvedett érzékeny veszteségek ellenére töretlen. A harcok a nap folyamán mindezideig soha nem látott keménységgel folytak, úgyhogy az ellenség emberben s hadianyagban igen nagy veszteséget szenvedett. — **Tuniszban még pénteken este is elkeseredett harcok folytak minden egyes házért.** Erős gyalogsági és páncélos kötelékek különböző szakaszokon megpróbálták a bátran védekező tengelykatonákat körülkeriteni és összeköttetéseiktől elvágni. **Ezek az ellenséges kísérletek meghiúsultak.** Ugyanakkor az ellenség a tunéziai arcvonal déli szakaszán támadásokat intézett a német-olasz állások ellen. A támadásokat eredményesen vertük vissza.

Mialatt a keleti arcvonal legtöbb részén főként tisztán helyi jellegű kisebb harci cselekmény folyt, a szovjet csapatok a kubáni hídfő különböző pontjain tovább folytatták támadásaikat, amelyek azonban semmiféle eredményre nem vezettek. **A szovjet csapatok a részben kemény közelharcokban súlyos veszteségeket szenvedtek.** 99 újabb szovjet gép lelövésével a keleti arcvonalon a kubáni hídfő ellen meginditott bolsevista offenzíva megindulása óta, vagyis **április 29. óta a megsemmisült ellenséges gépek száma 520-ra emelkedett,** mig ugyanakkor a német és szövetséges légi haderő vesztesége 38 gép volt. Május hónapban az angol-északamerikai kereskedelmi hajóhad 176 ezer bruttó regoisztertonnányi 29 főnyi hajót vesztett. (MTI)

A japán miniszterelnök Nagy-Keletázsia jólétkorszakáról

Tokió, május 8. (Német TI) A Domei-iroda jelentése szerint Tozso miniszterelnök a Fülöp-szigeteken tett látogatásáról visszaérkezett. — Megérkezése után Tozso a többek között ezeket mondotta:

— A Fülöp-szigeteken legnagyobb eredmény az a tény, hogy a nép nagy tömegei ma megértik Japán igazi szándékait és ennek megfelelően saját érdekükben maguk is közreműködnek a szándékok megvalósításán. Ha a Fülöp-szigetek népe folytatja mostani erőfeszítéseit, nincs messze az idő, amikor megalakulhat az új filipino állam. **Utazásom csak megerősítette bennem Japán végső győzelmében vetett hitet** és inkább, mint valaha, eltökélt szándékom, hogy megvalósitom Nagy-Keletázsiában a jólét korszakát. (MTI)

Az északafrikai események semmiképpen sem érintik a győzelmet

Berlin, május 8. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az északafrikai katonai helyzetről szólva a német sajtó utal arra, hogy **az északafrikai állások esetleges feladása csupán korlátozott jelentőségű következményekkel járhat és az általános háborús helyzetet távolról sem rendítheti meg.**

Berlin, május 8. Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul: A Wilhelmstrassén egyik kérdésre kijelentették, hogy az északafrikai katonai fejlemények kapcsolatban egy politikai kérdés lett időszerű, mely így hangzik:

Az északafrikai események semmiképpen sem érintik a győzelmet. Az északafrikai legújabb fejlemények semmit sem változtatnak azon, hogy a háború a tengely szempontjából győzelmesen végződjék. (MTI)

Olaszország vissza fog térni Afrikába!

Róma, május 8. A Giornale d'Italia mai számában Virginio Gayda „Olaszország és Afrika" címmel vezércikket közöl, amelyben megemlékezik arról, hogy az olasz nemzet mint minden évben, holnap is, május 9-én ünnepli az afrikai olasz birodalom az olasz hadsereg és a külföldi olaszok együttes ünnepét. Olaszországot — folytatja cikkét — nem lehet tartósan

Tavasz remekei Lord úridivatnál

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Tavaszi remekek Lord úridivatnál

Kiszoritani Afrikából, mert Afrikának eszüksége van Olaszországra, Olaszországnak pedig az afrikai területekre, ahová népfölöslegét levezetheti. Olaszország vissza fog térni Afrikába, mint ahogy az inga is visszatér egyensúlyi helyzetébe. Az Afrikába való visszatéréshez azonban meg kell nyerni a háborút. A háború megnyeréséhez szívós kitartásra, a harcterekeu való kemény harcra és a gyárakban, a munkahelyen való kemény munkára van szükség.

Tuniszban még folyik a harc

Berlin, május 8. (MTI) A Német Távirati Iroda katonai tudósitja irja:

Még nem érkezett el az a pillanat amikor pontot tehetünk a Tuniszban küzdő katonáink hősi éposza után, mert ott még folyik a harc. Bizerta kiürtése és a tuniszi utcai harcok, melyekről a mai német hadijelentés beszél, mintegy előjátékai annak a döntésnek, mely a tengelyhatalmak másik kötelékeinek kezében van.

Az egyik a két fentnevezett város között, a másik Tunisztól délre szálló szembe olyan nyomasztó túlerővel, amit általában 1:10-hez, sőt helyenként 1:20-hoz arányra becsülhetünk.

Kétségtelen, hogy Bizerta és Tunisz elvesztése a küzdő tengelyhatalmak számára nem lebecsülendő hátrány és a berlini katonai körökben a helyzetet tisztán, reálisan és józanul itélik meg. De éppen a józan megitélés kényszerit annak megállapitására, hogy a tuniszi hidfő védelme az idő kérdésén mult és biztos, hogy ez a vállalkozás távolról sem irható egyedül a veszteségek számlájára. Gyakorlati haszna kétségtelenül megmutatkozott abban, hogy több hónapon keresztül erős angolszász szárazföldi, vizi és légi erőket kötött le s ezzel az európai védelmi rendszer zavartalan felépitését lehetővé tette.

Ennek a még be nem fejezett harcnak végső tanusága abban keresendő, hogy az angoloknak és amerikaiaknak a beszülött francia csapatrészek segitsége ellenére több hónapra volt szükségük, hogy egy ideiglenesen berendezett és csak geynge utánpótlással ellátott hidfőt lerohanjanak. Ebből következtethetünk a szövetségesek esetleges Európa ellen intézendő vállalkozásának sikerére, amely Eszak-Afrikában főleg az északamerikaiak katonai teljesitményéről szerzett tapasztalatok alapján számukra kockázatos kalanddá fejlődhet.

Általában véve német megitélés alapján a Tuniszban most végső szakaszába jutott harc minden bizonnyal nem jelentéktelen, kétségkivül nagyon érdekes, de a hatalmas küzdelemben a végső döntés szempontjából semmi esetre sem mértékadó közjáték.

Nagy a halandóság a Szovjetunióban élő lengyelek között

Amsterdam, május 8. (Német TI) A finn hirszolgálati iroda jelentése szerint Racinszky gróf Visinszki helyettes népbiztos kijelentésére adott válaszában a többek között még hangsulyozta, hogy a Londonban élő lengyeleknek nincs módjukban megállapitani, mennyi a Szovjetunióban élő lengyel állampolgárok tényleges száma.

— Csak azt tudjuk, — mondotta Racinszky gróf — hogy a nyomor és élelemhiány miatt igen nagy közöttük a halandóság. Racinszky gróf megcáfolta Visinszkinek azt az állitását, amely szerint a Szovjetunióban lévő lengyel szervezet egyes hivatalnokai kémkedtek volna és a legnagyobb nyomatékkal utasitotta vissza azt az állitást, hogy a Visinszkitől megtámadott lengyelek Németország javára működtek. Ez az állitás — mondotta Racinszky — annyira fantasztikus, hogy nem is szándékozom rá válaszolni.

51 szovjet harckocsi és 106 repülőgép elpusztult

Berlin, május 8. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti arcvonalról:

A keleti arcvonal majdnem valamennyi szakaszán újra megélénkült a légi és harci tevékenység. Az egyre javuló időjárás és a terep fokozatos száradása jelentékenyen megkönnyitik a helyzetet, általában azonban mindkét részről állóharcban merültek ki a hadmüveletek.

A bolsevisták a Kubáni hidfő vidékén, de a Donec mellett s a középső szakaszon és a Volchovnál is csapataik kiméletlen harcbavetésével igyekeznek céljaikat megvalósitani, azaz állásaikat a küszöbönálló fejleményekre előkésziteni és azokat javitani. Ezideig az áradások és a elszaposodott terep tétlenségre itélte őket azokban a vonalakban, ahová a német hadvezetőség sikeres ellenoffenzivája — kényszerítette őket. Most azonban legalábbis helyi sikerekkel igyekeznek valamit javitani helyzetükön. Az állásokban harcoló kötelékeiket kiegészitették és páncélos kötelékekkel látták el, de arra már pénteken összesen 51 páncélos harckocsi elvesztésével fizettek rá.

Csokonai szinház

Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal:

Mária főhadnagy

Este: rendes helyárakkal:

Tahiti gyöngye

Látványos nagy revüoperett.

Hétfőn: KARDOSS GÉZA vendégjátéka:

Az utód

Meteor mozgó mása

Vasárnap: délelőtt 11, déli 1, délután 3—5—7 órakor. — Hétfőn: 3—5—7 órakor utoljára! PÁGER ANTAL magyar filmje:

A harmincadik

Szerdától: Házassággal kezdődik! Murát Lili — Hajmássy Miklós.

Ugyanezen okból a német állások és a front közelében sejtett német tartalékok ellen szakaszonkint nagyobb repülőkötelékeket is rendeltek ki. Ezek a kötelékek pénteken ugyancsak ráfizettek a vállalkozásra, 106 szovjet repülőgép pusztult el.

NAGY NÉMET SIKEREK A KUBÁNI HIDFŐNÉL

A kubáni hidfőnél a bolsevisták vadászszázlóaljaikat annyira összefüggéstelenül vetették előre, hogy mindjárt a harc kibontakozása előtt a front előtereiben visszavetettük őket. A bolsevista páncéloscsoportoknak csupán néhány helyen sikerült a német és szövetséges csoportok főarcvonalait elérni, de akkor 32 páncélos harckocsi és 740 fogoly elvesztése mellett vertük viszsza őket. A német vadászok egyetlen saját gép elvesztése nélkül 34 Stormovich tipusu gépet és hat egy üléses vadászgépet lőttek le, további 14 csata- és vadászrepülőgép pedig a német légvédelem és a földi csapatok fegyverei jól irányzott tüzének esett áldozatul.

Novoroszijszk térségében a német légi vadászok egyik felderitő szakasza mélyes behatolt a még bolsevista kézen levő erdős területre, ott elrejtett bolsevista fészkekre bukkantak és ezekből hetet kifüstöltek.

Az Azovi tenger partján a német felderitők újabb partraszállásra készen álló bolsevista csapatot vettek észre. A helyszinen azonnal megjelenő gyors német harci repülők még a kiindulási támaszponton olyan hatékonyan bombázták az ellenséget, hogy 16 zsúfolásig megrakott hajó elsüllyedt, nyolc másik kormányozhatatlanná vált. Ezzel az egész vállalkozást már csirájában sikerült elfolytani.

CHURCHILL MOSZKVAI UTJÁTÓL VÁRJÁK A LENGYEL ÜGY RENDEZÉSÉT

Helsinki, május 8. (MTI) A Kauppalehti c. finn lap stockholmi értesülése szerint angol politikai körökben egyre valószinűbbnek tartják, hogy a szovjet-lengyel viszályban London rövidesen minden bizalmát megvonja Sikorski kormányától. Az angol kormány minden jel szerint a legmesszebbmenően eleget kiván tenni a Kreml követeléseinek. **A szőnyegen lévő kényes kérdés végleges elintézését Churchill moszkvai útjától várják.**

TITOKZATOS ROBBANÁS GIBRALTÁRBAN

Madrid, május 8. (Német TI) A gibraltári kikötőben hatalmas robbanás történt, melynek füstfelhőjét a spanyol határvidékről jól meg tudták figyelni. A robbanás súlyosan megrongált három teherhajót, melyek a kikötőben horgonyoztak. Hir szerint négy tengerész meghalt, nyolc megsebesült. (MTI)

Hungária filmszinház

Vasárnap és hétfőn:

Legény a gáton

Pethes F., Vaszary, Juhász, Hajmássy, Makláry, Csikós B., Pethes S.

Előadások: vasárnap 3, 5 és 7 órakor, hétfőn 5 és 7 órakor.

Benes napja végleg leáldozóban van

Prága, május 8. Benes amerikai útjával kapcsolatosan a szombati prágai lapok egybehangzó cikket közölnek, amely felfedi a londoni cseh emigráns vezér útjának szándékát. A cikk bevezetőül visszatér a szovjet-lengyel viszály következtében beállt londoni hiedelemre, majd azt irja, hogy legjobban Benes félti pozicióját. Mint ismeretes, Benes ugyanis felvetette a cseh—lengyel konföderáció gondolatát és egész politikáját erre a tervre épitette. Tervét támogatta Sikorski is, aki most Moszkvában kegyvesztett lett és Londonban nincsenek barátai. Benes most attól fél, hogy hasonló sorsra jut, előre érzi katasztrófáját és tudja azt is, hogyan itélik meg őt Moszkvában. Konföderációs terve következtében a szovjet kormánynál egy rossz ponttal többet szerzett magának és mind politikai, mind személyi tekintetben nagyon rosszul van bejegyezve Sztalinnál. Helyzete annál kellemetlenebb, mivel Moszkvában él néhány volt cseh kommunista, aki arra vár, hogy szovjet védelem alatt kommunista ellenkormányt alakitson.

Benes tehát nagy nehézségek közé jutott és politikai áldozatává vált a cseh-lengyel konföderáció ábrándjának. Most az a veszély fenyegeti, hogy a londoni és moszkvai szék között a földre pottyan és eltünik a süllyesztőben. Benes természetesen minden eszközzel harcol poziciójáért és azért indult el az Egyesült Államokba, hogy Roosevelttnél keressen megértést és védelmet. Amerikai útja után ismét Londonba akar visszatérni, majd azonnal Moszkvába indul.

A finn munkásság bizalommal van a kormány iránt

Helsinki, május 8. (MTI) A finn szakszervezetek központi szövetsége emlékiratot adott át Linkomies miniszterelnöknek. Az emlékirat hangsúlyozza, hogy a finn munkásság állandóan nagy megértést tanusitott a háború révén felmerült nehézségek iránt. Ami a háború elhuzódását illeti a finn munkások nem kivánnak illetéktelenül beleszólni a háborús kérdésekbe, sem jóslásokba bocsátkozni, de fontosnak tartják, hogy bizalmuk továbbra is megmaradhasson a kormány ama szándékai iránt, hogy az ország ügyeinek irányitói csak olyan politikát kövessenek, amely biztositja Finnország szabadságát.

Kivánatosnak tartják a finn munkások azt is, hogy Finnország megtartsa jó kapcsolatait Svédországgal és megőrizze a dán és norvég közvélemény rokonszenvét, amely eddig is állandóan megnyilvánult Finnország iránt. Sorsdöntőnek tartaná a finn munkásság azt is, ha Finnország és az Egyesült Államok között megszakadnának a diplomáciai kapcsolatok. Az emlékirat aláirói végül biztositják a kormányt, hogy a finn munkásság készségesen tovább viseli a gazdasági és egyéb terheket, mert bizik abban, hogy az ország vezetőit is az előadott szempontok vezetik minden cselekedtükben.

A be nem érett gabonát nem szabad takarmányozásra felhasználni

Budapest, május 8. A Magyar Távirati Iroda jelenti. A közellátási hivatal felhivja a gazdák figyelmét arra, hogy a be nem érett gabona takarmányozásra való felhasználásának tilalmazása tárgyában kiadott rendelet, amely szerint a be nem érett zöld búzát, rozsot, kétszerest le kaszálni, vagy bármi más módon a földtől elválasztani, vagy legeltetés útján takarmányozásra felhasználni nem szabad, ma is érvényben van. Ugyancsak hatályban van a be nem érett zab takarmányozásra való felhasználásának eltiltása tárgyában kiadott miniszteriumi rendelet is, amely szerint a be nem érett zabot lekaszálni, vagy bármi módon a földtől elválasztani sem levágott állapotban, sem legeltetés útján takarmányozásra felhasználni nem szabad.

Közel nyolcezer pengő szegénysegélyezésre

A társadalmi segitőbizottság szegénysegélyezési akciójára április folyamán 2698 pengő készpénz folyt be, csekken 3403 pengő, összesen tehát több, mint 6100 pengő. Ezenkivül újabb felajánlásokat tett 18 személy. A havi emelkedés — figyelembevéve a levonásokat — három személy, havi 4.40 P értékben.

A szegénysegélyezés tervszerüen folytatódott áprilisban is. A városi hozzájárulásokból közsegélyekre kifizettek 3 ezer pengőt, társadalmi gyüjtésből 2433 pengő, esetenkénti segélyezésből 1145 pengő gyült össze, lakbérösszegre 273 pengőt fordítottak. A népjóléti hivatal által összesen 7805 pengő folyóssíttatott segélyezésre.

A napközi gyermekotthonok közül működött a népházbeli, téglavetői, nyilastelepi, csapókerti és nyulasi — ezekben az intézményekben 283 gyermek 4202 ápolási napon gondoztatott.

Hadisegélyezésre a szociális ügyosztály 80 ezer pengőt fordított. Házasodási kölcsönben részesült a hónap folyamán 10 család, 7800 pengő összeg erejéig. Áprilisban a városban átvonuló erdélyi menekült nem volt.

Közgyógyszerellátásra jogositatott összesen 1424 családfő, 2223 családtaggal. Ebből az új jogosítás 25 családfő, a többi hosszabbítás.

A talajvíz által rombadőlt, vagy megrongált házak felépítésére, illetve kijavítására a hónap folyamán segélyt vagy kölcsönt sem folyósitottak. A már erre a célra folyósitott kölcsönökből a hónap folyamán 92 árvízkárosult 2034 pengőt fizetett vissza.

APOLLO

Előadások: ma 11-től 1 óráig, d.u. fél 4, fél 6 és fél 8 órakor.

Karády Katalin, Hajmássy, Sennyei, Vizváry, Mihályi és Kertész D. a főszerepekben.

Csalódás

A férfi és a nő legfájdalmasabb filmregénye.

Vigszinhaz

Ma és holnap: a legszellemesebb magyar vigjáték:

Kádár Kontra Kerekes

Tolnay Klári, Szilassy, Mály stb. a főszerepekben.

Ezt megelőzik a Katyni borzalmak a világháborúban!

Dr Bacsó Jenő elnök meleg ünneplése a Kölcsönös Segélyző igazgatósági ülésén

Megfestetik az intézet számára a jubiláló igazgatósági elnök arcképét

Meleg, bensőséges ünneplésben részesítette a Debreceni Kölcsönös Segélyző Egyesület igazgatósága legutóbbi ülésén köztiszteletben álló igazgatósági elnökét, dr. Bacsó Jenő egyetemi tanárt. Most járt le a Kölcsönös Segélyző Egylet igazgatóságának megbizatása s az új ciklusra ezen a gyűlésen választották meg az igazgatóság új elnökét.

A ciklus-változás egybeesett dr. Bacsó Jenő igazgatósági elnök tizéves elnökségének évfordulójával. Ebből az alkalomból az igazgatóság tagjai bensőséges szeretettel emlékeztek meg dr. Bacsó Jenőnek a nagymultú debreceni pénzintézet igazgatósága élén eltöltött évtizedes, eredményes munkásságáról és egyhangú bizalommal ismét őt választották meg az igazgatóság elnökévé.

A választás tartamára az igazgatósági ülést idős Varjassy Imre igazgatósági tag vezette s az elnöki székből keresetlen szavakkal méltatta dr. Bacsó Jenő professzor értékes munkásságát, amelyet az igazgatóság élén mindenkor a kisemberek érdekeinek szemelőtt tartásával és az intézet szociális és közérdekű tevékenységének szem előtt tartásával töltött el. Hangsúlyozta, hogy nagy jelentőséggel bir dr. Bacsó Jenő tizéves munkássága az intézet felvirágoztatása terén és nagyhatású beszéde végén indítványozta, hogy a tizéves évforduló alkalmával a Kölcsönös Segélyző Egylet festesse meg dr. Bacsó Jenő arcképét az intézet számára.

Az igazgatóság az indítványt egy hangulag magáévá tette és az elnöki széket ismét elfoglaló dr. Bacsó Jenő professzort hosszantartó ünneplésben részesítette. Az igazgatóság a továbbiakban Somlyai József ügyvezető igazgató előterjesztésére a szokásos tárgysorozatot tárgyalta le.

Dr Scheffler János szatmári püspök és Fiedler István volt nagyváradi püspök tegnap érkeztek Debrecenbe a bérmálásra

A három debreceni római katolikus plébánia hivei részére ma délelőtt lesz a bérmálás a Szent Anna templomban és a piarista gimnázium udvarán. Fiedler István volt nagyváradi püspök tegnap délután érkezett meg Nagyváradról. Kíséretében jött Molnár Kálmán pápai prelátus és dr. Hanzély Lajos pápai kamarás. Dr. Scheffler János szatmári püspök pedig Szatmárról érkezett tegnap fél 7 órakor. Gyorcsovits Károly irodaigazgató kíséretében. Az ünnepélyes fogadtatás után azonnal a Szent Anna templomba ment, ahol megtartotta a májusi litániát és beszédet mondott a bérmálandókhoz.

Ma délelőtt 9 órakor kezdődik az ünnepélyes püspöki szentmise. Dr. Scheffler János és Fiedler István püspököt a diákok sorfala közt mentek a plébániáról a templomba, illetőleg a gimnázium udvarára. — Fiedler István püspök a leányok részére mondja a szentmisét a Szent Anna templomban, utána pedig végzi a bérmálást ünnepélyes papi segédlettel. Dr. Scheffler János püspök pedig a piarista gimnázium udvarán bérmálja a fiúkat a piarista tanárok segédletével.

Több mint 1500 gyermek és felnőtt jelentkezett bérmálásra.

A két püspököt ma délben dr. Bánass László prépost-plébános látja vendégül szükkörű ebéden.

A püspökök még vasárnap délután elutaznak Debrecenből, hogy folytassák bérmálási útjukat az egyházmegyében.

A Tiszántúl mezőgazdaságának fejlesztése

Kreybig Lajos dr., a Földtani Intézet igazgatója előadást tart a Déri Múzeumban

Nemcsak a Tiszántúl gazdatársadalmát, de ennek az országrésznek egész tudományos és kultúrális közvéleményét élénken foglalkoztatja hetek óta az az érdekes és nagyjelentőségű mozgalom, amelyet a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara egyik, fiatal, agilis, nagytudású szakembere, Szakácsy János kamarai titkár indított el a „Tiszántúli terv" címen. Az akció egy egészséges mezőgazdasági decentralizáció megvalósítását célozza éspedig rendszeres feldolgozásával imndazoknak a teendőknek, amelyek a mezőgazdasági termelés fejlesztése szempontjából a Tiszántúlon számításba jöhetnek. Számtalan vonatkozásban megállapították már ugyanis a Tiszántúl különleges helyzetét, speciális éghajlati és talajviszonyait, egész sereg gondolat és ötlet merült fel, miképpen lehetne a Tiszántúl gazdatársadalmának a javára és ezen keresztül az egész nemzetgazdaság érdekében olyan mezőgazdasági gyakorlati politikát teremteni, amely éppenúgy — megfelelne a gazdaérdekeknek, mint a Tiszántúl fogyasztó, ipari és kereskedelmi szükségleteinek. Beleférne ebbe a „Tiszántúli terv"-be a termelés rentabilitássá tételén kivül az értékesítés, szállítás, feldolgozás és céltudatos egységes irányítás végleges alapokra fektetése. Amikor azután a „Tiszántúli terv" végleges kidolgozást nyerne, akkor a földmüvelésügyi kormányzat közreműködésével az egész nagyszabású terv fokozatosan elindulhat majd a gyakorlati megvalósításhoz és végrehajtáshoz.

Valóságos ankét fejlődött ki már a rendkivül nagyjelentőségű és észszerű elgondolás megvitatása felett. Egymásután szólnak hozzá a magyar mezőgazdasági élet szellemi kiválóságai épúgy, mint a gazda és kisgazda társadalom legszélesebb rétegei, valamint a mezőgazdasági szaktudomány neves tényezői. Hogy a terv a legjobb úton halad, annak ékes bizonysága az hogy a szaksajtó hasábjáról most már a nyilvánosság elé került a „Tiszántúli terv".

Kreybig Lajos kísérletügyi főigazgató, a Földtani Intézet igazgatója május 22-én, szombaton a Déri-múzeumban előadást fog tartani „A Tiszántúl mezőgazdasági tájai és növénytermelési viszonyai a „Tiszántúli terv" szempontjából" címmel. Az előadás olyan nagy érdeklődést vált ki, hogy arra nemcsak Debrecenből, de az egész Tiszántúlról az elméleti és gyakorlati gazdáknak egész sora jelentette be részvételét. Debrecen és a Tiszántúl gazdatársadalma felismerte ennek a mozgalomnak messzekiható horderejét és ma már ott tartunk, hogy egész közvélemény alakult ki a „Tiszántúli terv" sikere vitele mellett s az egyes gazdasági tényezők egymással versengve igyekeznek azon, hogy minél hamarabb végleges formájába öntsék a tiszántúli mezőgazdaság egész jövőjét eldöntő kezdeményezést. Éppen ezért már most felhívjuk Debrecen és környéke gazdaközönségének figyelmét a szombathoz egy hétre megtartandó előadásra.

DVSC—BSZKRT 5 : 2

A MAC és Csepel két mérkőzést megóvott

Budapest, május 8. Szombaton dél után szépszámú közönség előtt a Nemzeti Sporcsarnok nagytermében bonyolitották le a birkozó csapatbajnokság utolsó fordulóját. A közönség soraiban megjelent a leventék országos parancsnoka és a Birkozó Szövetség vezetőségének több tagja is. Eredmények:

BMTK—MAC 4:3. A DVSC a BSZKRT SE együttesével csapott össze. Légsuly: Szabó (Debrecen) 4 perces küzdelem után tussal győzött Bajor ellen. Pehelysulyban Fecske BSZKRT 7 perces küzdelem után két vállra fektette Juhászt. A könnyüsulyu Sipos (Debrecen) 10 perces küzdelem után győzött Vörös ellen. A vezető biró jelentése alapján dr. Papp László szövetségi kapitány mérkőzés közben felszólította a két versenyzőt és egyesületeiket, hogy vegyék komolyabban a birkozást. Ennek a mérkőzésnek az eredményét a MAC és a MTK megóvta. Váltósulyban: Ferenc BSZKRT és Mihályffi DVSC között komolytalan tologatás folyt. A vezető biró mindkét versenyzőt figyelmeztette és ami kor ez sem használt. Mihályffit leléptette és Ferencet hirdette ki győztesnek. Ennek a mérkőzésnek az eredményét is megóvta a MAC és a BMTK. Középsulyban Németh (Debrecen) tussal győzött Meszes ellen. Félnehézsulyban Tarányi (Debrecen) 3 perces küzdelem után győzött Somorjai ellen. Nehézsulyban Gedeon (Debrecen) már az 1. percben két vállra fektette Villást.

A mérkőzés után dr. Papp László nem hirdetett eredményt, mert több súlycsoportban az eredmények ellen óvást adtak be. A Szövetség foglalkozni fog az óvásokkal és felülvizsgálja az egész versenyt. (MTI)

Kérem azt az úriasszonyt, aki távollétemben keresett, tessék eljönni 2—5-ig Varga-utca 45 szám alá.
Kerekesné

Bőrkesztyük Retikül
különlegességek, kötött kabátok és női fehérnemüek
csakis
Tóthfalussynál
Piac-u. 40. Piac-u. 16.

Izlés, minőség:
Kiss
URIDIVAT és URISZABÓSÁGNAL
ALFÖLDI PALOTA

Csilléry András egyetemi tanár beszél a háborus Németországról

Hatvani professzorról szóló előadását hatalmas érdeklődéssel fogadta a német közönség

Dr. **Csilléry** András, a debreceni Tisza István Tudományegyetem kiváló professzora nemrégiben hosszabb ideig Németországban volt, ahova a német Orvosi Továbbképző Akadémia meghivására utazott ki. Csilléry András németországi tapasztalatairól és benyomásairól nyilatkozott munkatársunknak.

A NÉMETEK VÉGTELEN ELŐZÉKENYEK VELÜNK SZEMBEN

— A német Orvosi Továbbképzés akadémiájának meghivására utaztam ki Berlinbe, előadás tartására — mondotta Csilléry András. — Az előadáson, amelyen a berlini egyetemen tartottam, a fogszú kérdését, annak magyarországi elterjedtségét valamint az ennek kapcsán tett intézkedéseket tárgyalta. Igen szép számú hallgatóság előtt, mely a hatalmas termet megtöltötte, ismertettem vetitettképek kíséretében különösen a Debrecenben és környékén végzet vizsgálataink eredményeit. — Különösen nagy érdeklődést keltett asárréli járásban végzett vizsgálatok eredménye, valamint a kormányzat részéről ezzel szemben foganatosított intézkedések. Nagy bizonyító erővel bírt ez különösen a tekintetben, hogy az ember környezetének, főleg életkörülményeinek, táplálkozásának megváltozása milyen súlyos következményekkel járhat nemcsak az emberi, de az állati szervezetre nézve is. Sikerként kell elkönyvelnem mindenesetre azt, hogy ennek alapján a német birodalmi legutóbb felállított fogszú-kutató intézet elnöke: Prof. Euler — aki az ősszel Debrecenben is tartott előadást — felkért annak munkájában való részvételre és ecélból további együttműködésre meghivott. Berlini és breslaui tartózkodásomat igyekeztem arra felhasználni, hogy a súlyos állcsonti és arckoponya sérüléseknek ellátását tanulmányozzam. A német hadvezetőség erre igen előzékenyen nyujtott módot. Elsősorban két nagy klinikát és pedig Prof. Holfferét és a Debrecenben is jól ismert Prof. Wassmundét látogattam meg, valamint dr. Schuchardtnak a Szent—Norbert Krankenhaus szájsebészeti osztályát. Azonkívül felkerestem a berlini Tempelhofon levő 122. számú Reserve-lazarettet, amely a hadsereg arc- és álcsonti sérültjeinek egyetlen kizárólag plasztikai műtétekre berendezett kórháza, tehát itt inkább utókezeléseket végeznek, míg a frissebb esetek nagyobbrészt az ugyancsak Prof. Wassmund vezetése alatt levő Berlin—Westendi kalonai kórház szájsebészeti osztályára kerülnek. A repülőket pedig Berlin-Reinickendorfban levő 1600 ágyas kórházba szállitják, ahol Prof. Axhausen és Prof. Hammer osztályain látják el. Nem volt részemre meglepetés a rend, fegyelem és tisztaság amelyeket a kórházakban mindenütt tapasztaltam. És bár ott is bizonyos anyagokba fogyaték van, de igyekeznek azt minden körülmények között pótanyagokkal és takarékossággal áthidalni.

A közellátási viszonyok kielégitők, jegyre mindent lehet kapni.

— Mi volt Professzor Ur benyomása a német lakosságot illetőleg? Hogy él, dolgozik és szórakozik a német nép az immár ötödik háborús évben?

— Benyomásaimat nem a tiszteletemre rendezett hivatalos ebédek és vacsorák tömkelegéből merítem, mert az kétséget kizárólag személyemmel szemben is túlzottnak volna mondható — bár mindenütt a megfelelő számú és mennyiségü élelmiszerjegyeket minden alkalommal le kellett adni, hanem inkább régi barátaim és ismerőseim elhalmozták meghivásokkal, úgyhogy szinte képtelen voltam a rövid 8 nap alatt minden kivánalomnak eleget tenni. Ott tartózkodásom alatt minden rendü és rangú emberrel összejöttem és beszélgetésem kapcsán megállapítottam, hogy ellátásuk teljesen kielégitő.

— Tekintve, hogy a német ember főtáplálékát a krumpli képezi, abból nemcsak nagy mennyiség áll rendelkezésre, de nagy mennyiséget is fogyasztanak. Családom túlzott elögondoskodása folytán viltem magammal bizonyos jó hazai hüvelyes veteményeket is, de nemcsak hogy nem szorultam rájuk, de még az ott kiadott élelmiszer jegyeimet sem tudtam tökéletesen kihasználni. Az is igaz, hogy mindenesetre azok, akiket fölöslegeimmel megajándékoztam igen nagy köszönettel fogadták.

BERLIN, HELYESEBBEN A NÉMET NÉP RENDÜLETLENÜL BIZIK A VÉGSŐ GYŐZELEMBEN

— Moziba, színházba is nagyon nehéz helyet kapni. A lakosság hangulata a légiradók dacára teljesen bizakodó. Sztalingrádot éppúgy epizódnak tekintik, mint Tuniszt és a végső győzelem felé bizakodással tekintenek. Berlini tartózkodásom alatt rövid légiriadóban volt részem. Éppen akkor, amikor éjjel fél 1 óra kor, a Führer születésnapján a Brau

Zsolnai, Besztercei és saját gyártmányú
cserépkályhák, kandallók
nagy választékban kaphatók.
Rendelés előtt tekintse meg mintatermemet,
melyben nagyszámú felállított legdivatosabb és fütéstechnikailag legjobban megoldott kályha és kandalló között választhat.
Gönczy Gábor
kályhásmester, Monti ezredes-utca 3. sz.
Telefon szám 38-90. Átrakás, tisztitás, javitás.

Vegyen

tavaszi kabátot, ruhát, divatos keztyüt, harisnyát, inget, nadrágot, divatárut

nagy választékban talál

KERECSEN, Csapó-utca 8

denburgi kapu közelében levő szállodámba igyekeztem, megszólaltak a szirénák, aránylag elég rövid ideig tartó bugással. Én is meggyorsítottam lépteimet, de a szálloda kapujában megálltam és figyeltem a légvédelmi tüzérségnek és reflektoroknak a munkáját és módom volt egy eltévedt berepülőnek a leszedését látnom, amikor az 6—7 reflektor sugárkévéjébe került bele. A szállodába érve nagy nyugalommal sétált le mindenki a nagyszerűen elkészített óvóhelyekre és dacára, hogy nagyon sok hálófülke volt, senki sem használta fel. 1—2 külföldi ugyan magával hozta táskáját értékes holmijával, de a többiek velem együtt csak a papírjaikat tartalmazó irattáskájukkal jelentek meg. Az óvóhelyre leérve, magam is jelentkeztem a parancsnoknál, hogy mint orvos, szívesen állok rendelkezésükre, amit köszönettel tudomásul vettek. Lassanként odalent nagy diskurálás fejlődött ki, voltak, akik sakkoztak vagy kártyáztak, páran pedig megszakított álmukat igyekeztek a karosszékekben pótolni. A légiriadó mindössze 1 és fél óráig tartott, amelynek a végeztével a szobáinkba tértünk vissza és amint másnap a jelentésből kiderült, megkísérelték ugyan a berepülést, angol repülők, de a légelhárítás éberségének és a légvédelmi tüzérségnek köszönhető, hogy mindössze a külső perifériákon, Grunewaldban sikerült ledobni néhány bombát a villanegyedbe, ahol 4 halálos 20 sebesült áldozatuk volt. Ezzel szemben azonban 20 angol gépet leszedtek. Egyik előkelő, a német politikai életben nagy szerepet játszó személyiségnek van ott lakása, és azt keresték.

A NÉMET KÖZÖNSÉGET NAGYON ÉRDEKLI HATVANI PROFESSZOR LEGENDÁS SZEMÉLYE

— Ugy értesültünk Professzor Ur, hogy nagy érdeklődéssel fogadta a német közönség Hatvani professzorról szóló előadását. Hogyan jutott arra a gondolatra, hogy Hatvaniról tartson előadást?

— A témához úgy jutottam hozzá hogy elutazásom előtt kb 10 nappal táviratot kaptam a Deutsche Dozentenschaft vezetőjétől (a német egyetemi tanárok szövetsége), valamint pedig a berlini Magyar-Német Társaság elnökétől, von Freiberg admirálistól, hogy valamely kulturális témáról is tartsak előadást a tiszteletemre rendezett estélyen. Igy esett választásom Hatvani professzor tiszteletreméltó személyére, amelyet nemcsak külföldön, de nálunk is ide haza, sajnos, nem nagyon ismernek. Míg Weszprémy István doktort, a híres debreceni orvost is külföldön jól ismerik, addig mesteréről, Hatvani professzorról semmit sem tudnak. Előadásom keretében igyekeztem a régi Kollégium és utódja, a Tisza István Tudományegyetem között fennálló lelki kapcsolatokat ismertetni, valamint a 400 éves Kollégium történetéből kiragadtam azokat a mementumokat, amelyek szerint Debrecen a külfölddel, főleg annak ref. egyetemeivel szoros összeköttetéseket tartott fenn. Itt szőttem bele azután a Hatvaniról keringő legendákat, majd bizonyítottam Hatvaninak újabban Losy-Schmidt által megtalált életrajza kapcsán annak az ellenkezőjét, nagyszerű polihisztor voltát feltüntetve, hogy tanári hivatásán kívül milyen kitünő lelkész és orvos volt, hogy az ő keze alól került ki az első mérnök Magyarországon, hogy a fizikát és kémiát is elsőnek tanította nemcsak a debreceni Kollégiumban, hanem Magyarországon. Előadásomat zsúfolt teremben, a Német-Művészek Házában tartottam. Később nagy visszhangja volt, és nagyon sokan visszatértek beszélgetéseik kapcsán, hogy sajnálták, miszerint nem hallhatták élőszóval a magyar Faustról szóló előadásomat. A berlini Német-Magyar Társaság el is kérte előadásom szövegét, amelyet nyomtatásban szándékoznak megjelentetni.

Mester István felügyelő ismertette a vasutasok katonai tisztelgésére vonatkozó miniszteri rendeletet, mely a vasutas egyenruhának megbecsülését és tiszteletét a nagyközönség körében is fokozni fogja.

Chetneki Farkas Géza felügyelő hatásosan olvasta fel a jelenlevő Tóth József felügyelő, volt tiszafüredi állomásfőnök Füredi hangulatok cimü költeményét, amely ottani szolgálatának kedves emlékeit eleveniti meg.

Felszólaltak még dr. Major Sándor főtanácsos, Pogány Mihály főfelügyelő, dr. Tarján Oszkár HÉV főtanácsos, Laber Aladár műszaki tanácsos, Nyiri Géza, Nagy József, Rab László, Jászay Lajos, Kosztolányi Imre és Csiky Gergely felügyelők.

BANDITÁK MEGGYILKOLTAK AZ UKRAJNAI GÖRÖGKELETI EGYHÁZ FŐPÁSZTORÁT

Kremianez, május 8. (Német TI) Alexej metropolitát, Kremienez érsekét lelkipásztori szolgálati utjaközben meggyilkolták. A metropolita gépkocsijára útközben a banditák rálőttek és halálosan megsebesitették a metropolitát, valamint titkárát, a gépkocsi vezetőt és egy további kisérőt. Ugyanazon az uton haladt el ké sőbb egy német gépkocsi is, amelyre ugyanazok a tettesek lőtek és megsebesitették a bennülőket. A metropolita az ukrajnai görögkeleti egyház főpásztora volt, valamaenyi hive mélyen gyászolja. (MTI)

A JAPÁN NAGYKÖVET AZ OLASZ KIRÁLYNÁL

Róma, május 8. (Stefani.) A király és császár szombaton délelőtt 11 órakor a quirinali palotában fogadta Hidaka japán nagykövetet, aki átnyujtotta az uralkodónak megbizólevelét. (MTI)

HALÁLRAITÉLTEK EGY BUDAPESTI TYUKTOLVAJT

Budapest, május 8. A pestvidéki törvényszék rögtönitélő tanácsa ma délelőtt vonta felelősségre Csomai Lajos 31 éves budapesti kocsist, aki légoltalmi elsötétités ideje alatt Budapest környékén a baromfiólakat fosztogatta. Legutóbb Nagytétényben és Albertfalván követett el lopásokat. A rögtönitélő biróság Csomait, aki már lopásért háromszor volt büntetve halálra itélte.

NÉGY MARXISTA GYILKOST KIVÉGEZTEK MADRIDBAN

Madrid, május 8. (Német TI) A hadbiróság itélete alapján kivégeztek négy marxista vezetőt, akikre rábizonyult, hogy a polgárháború alatt sok gyilkosságot követtek el.

121 EMBER IGAZOLTATTAK AZ ELSŐ PARAZITA RAZZIÁN EGY PESTI KÁVÉHÁZBAN

Budapest, május 8. Péntek délután jelent meg a belügyminiszter figyelmeztetése, mely a legszigorúbb fenyitéseket helyezi kilátásba a háborús élet parazitái számára. E figyelmeztetés ilán az első lépés a jelzett irányban az volt, hogy a budapesti kártyások legfelkapottabb törzshelyén, a Newyork kávéház kártyaszobáiban este 6 órától 9-ig nagyszabású razziát tartott a fővárosi főkapitányság kártyaellenőrző csoportja. A razzia nagy izgalmat keltett a zsúfolt kártyaszobában, ahol kommerszjáték folyt ugyan, de a megengedettnél jóval nagyobb tételekben. Bebizonyosodott, hogy a Newyork kávéházban ismét tanyát ütöttek a foglalkozásnélküli, csak kártyából élő egyének, akik ott délután tól estig fosztogatják a szórakozni vágyó játékosokat.

121 ember igazoltattak, közülük 65 volt zsidó. Négy játékost, élükön Deutsch Jenő 14-szer büntetett 50 éves állástalan, csak kártyából élő ügynökkel, a főkapitányságra vittek. Van közöttük idegen állampolgár is, akit majd kitoloncolnak. — Négyüket azonnal internálták, 16 játékost pedig, akik nem tudták igazolni foglalkozásukat, ma délelőttre rendelték be a főkapitányságra kihalgatásra. Ezeket rendőri felügyelet alá helyezték.

Üzletáthelyezés

Fogarassy István

cserépkályhásmoster mintaraktárát Péterfia-u. 19. sz. alól

Csapó-u. 23. sz. üzlethelyiségbe **helyezte át.**

Elsőrendü cserépkályhák és kandallók állandó mintaraktára
Átrakást, tisztitást vidéken is vállalok Árajánlattal szivesen szolgálok

Sulyosan elitélték a vönöcki halálvonat vezetőjét

A katasztrófa áldozatainak eddig negyedmilliő pengőt fizettek ki kártérítésül

Szombathely, május 8. A szombathelyi törvényszék a mult este hirdetett itéletet a vönöcki halálvonat vezetőjének bünpörében. A mult év junius 30-án Vönöck község vasúti állomásán egy motorvonat belerohant egy ott veszteglő vegyesvonatba. A motorvonat három kocsija teljesen összetört, hét utas meghalt, 119 utas pedig súlyosan megsérült.

A vádirat súlyos büncselekményekkel vádolta Hornyán Béla motorvezetőt, továbbá Király Lajos MÁV segédtisztet és Molnár József vönöcki állomásvezetőt. A bizonyitási eljárás lefolytatása és a perbeszédek után a törvényszék bünösnek mondotta ki Hornyán Bélát közveszélyes cselekmény vétségében, továbbá hét rendbeli gondatlanságból okozott emberölés vétségében és 70 rendbeli gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétségében s ezért őt összbüntetésül 4 évi és hathónapi fogházbüntetésre, hivatalától elmozditotta s a motorvezetéstől örökre eltiltotta. Király Lajost és Molnár Józsefet a biróság felmentette az ellenük emelt vád alól. Az itélet nem jogerős.

Ezzel kapcsolatban mint érdekességét említjük meg, hogy a Győr-soproni-ebenfurti vasút igazgatósága ezideig 250 ezer pengő kártérités fizetett ki a katasztrófa áldozatainak.

Az elpusztult cukorrépa-ültetvények utánvetése kötelező!

Budapest, május 8. A hivatalos lap május 9-iki száma közli a pénzügyminiszter rendeletét, amely az időjárás viszontagságai következtében elpusztult cukorrépa ültetvények utánvetését rendeli el. A rendelet kimondja, hogy az a gazdálkodó, aki a fennálló törvényes rendelkezések értelmében 1943. évben cukorgyár, vagy szeszgyár részére cukorrépát köteles termelni, abban az esetben, ha a cukorrépa akár elemi kár folytán, akár valamilyen más okból részben vagy egészben elpusztult, köteles 1943. május 25-ig a kötelezően előirt területet cukorrépamaggal bevetni.

Kodály Zoltán kórus müvei Debrecenben

Szombaton délután az Arany Bika dísztermében a Kollégiumi Kántus és a Debreceni Középiskolák éneklő ifjusága a 60 éves Kodály Zoltán tiszteletére a mester kórus müveit énekelte. Résztvettek: a Kollégiumi Kántus Szigethy Gyula, a Református Leánygimnázium Horváth Károly, a Ref. Leányliceum és tanitónő képzőintézet Z. Ritoók Magda, a róm. kat. Svetits-intézet Hramat M. Angéla, a ref gimnázium Szigethy Gyula, a ref. liceum és tanitóképzőintézet Csenki Imre, a róm. kat. gimnázium Ákos István, az állami gimnázium Kolwentz Rezső és a gyakorló gimnázium Horváth Károly vezetésével.

A szereplő karok felvonulása után a Nagyszalontai köszöntő köszöntötte az ünnepelt mestert. Megnyitó beszédében Kiss József tankerületi kir. főigazgató Kodály Zoltán magyar jelentőségét rajzolta meg lelkes szavakkal. A dal általános emberi hangulatkifejező voltától indult el. Néhány találóan idézett magyar münépdal-szövegen bemutatta a magyar dal hangulatgazdagságát, majd a magyar dal történeti sorsán tekintett végig. Bekapcsolta Kodály Zoltán szerepét a népdalgyüjtés és feldolgozás terén, majd ismertette Kodály Zoltán szerzeményeinek sorát mint a magyar zene apotheozisát. Szóról is hallottunk említést. Igy vált Sőt, még Kodályról mint nótaszerző Kodály Zoltán a magyar nemzet nevelőjévé. „Ma pedig — mondta Kiss József, — a 60 éves Kodály Zoltánnak dallal hálálja meg az ifjuság, amit érte tett".

Most Kodály vallásos kórus müveit adták elő a karok, miket a közönség a felhivásnak engedve, fegyelmezett csendben, taps nélkül hallgatott végig. A Berzsenyi-Kápon impozáns hangáradata után azonban annál lekesebben kivánta a szám ismétlését. Népdalok után a többszólamú női, férfi és vegyeskarok sorozata gyönyörködtetto az átlelkesült közönséget, és idézte Kodály Zoltán muzsikus-géniuszát.

Hogy az egyes számok hogy sikerültek — inkább többé mint kevésbbé jól —, az most nem kérdés. A fontos az, hogy ez a Kodály ünnepély Debrecenben megszületett. Nemsak a magyar Kodályt ünnepeltük, hanem a muzsikus Kodályt. Kiss József tanker. kir. főigazgató beszéde méltatta a magyar Kodályt, de nézzük meg most a magyar Kodályt az európai zenében: nevéhez füződik a klasszikus kórusmüvészet ujjászületése, azt a kórust szülte ujjá, amely a XIX. század „dalár"-stilusának dilettáns ingoványában fuldoklott. És miért klasszikus Kodály kórusmüvészete? Mert a legmélyebb palestrinai stilusalapokhoz visszatérve, ezzel a szerekstőmüvészettel felfegyverezve a népdalt modern zenévé alkotta, a magyar zenét a világ zenekulturájának első helyére állitotta. Ennek a magyar népi gyökerekből nött klasszikus és modern kórusmüvészetnek az ünnepsége volt a szombati délután. — Uj —

Nyugalmazott MÁV. főtisztviselők összejövetele

Élénk érdeklődés mellett folyt le a nyugalmazott MÁV főtisztviselők május havi összejövetele a Páll sörözö orogonaviránggal diszitett különtermében, ahol mándi Mándy Bertalan igazgatóhelyettes bensőséges szeretettel köszöntötte a kollegiális egyetértés, a hazafias összefogás érzetében megjelent kartársakat. Majd kegyeletes szavakkal emlékezett meg Toroczkay József felügyelő nejének haláláról, amelyet a társaság részéről megnyilvánult nagy részvét kisért.

Dr. Budaházy Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, főorvos „Mai utazás, mai utasok" cimen tartott előadásában hangoztatta, hogy a jelenlegi háborus időkben az utazás nem nagy gyönyörüség, és ezért nagyon helyénvaló a MÁV-nak az a figyelmeztetése, hogy csak az utazzék, akinek komoly dolga van.

A turlódás miatt gyakran előfordul, hogy a fülkékben és folyosókon szorongó, préselődő, egymást lökdösö utastömegek között állva kell hosszabb utat is megtenni. El kell azonban ismerni, hogy a magyar közönség többsége a háborus nehézségek közepette is fegyelmezetten viseikedik, ellentétben azoknak magatartásával akik valósággal tüntetnek önzésükkel.

Az időszerü, érdekes előadásért dr. Hetessy Sándor tanácsos mondott köszönetet dr. Budaházy-Bruckner Ernőnek.

Ferenczy Viktor felügyelő megemlitette, hogy a vasutasságot is kellemesen érintette annak a kitünően sikerült kertiünnepélynek hire, melyet a Magyar Vasutasok Országos Szövetségének illusztris elnöke, Homonnay Tivadar budapesti főpolgármester rendezett villájában május 1-én.

Bot Andor felügyelő, az ismert iró Anyák Napja alkalmából költői szépségü szavakkal emelte méltó piadesztálra az édesanyákat.

Takáts Gyula műszaki tanácsos közölte, hogy dr. Homonnay Tivadar főpolgármester, mint a Magyar Vasutasok Országos Szövetségének elnöke, az első segélyezendő hadiárváit hősihalálthalt Kormányzóhelyettesünk csapattestéből jelölte ki.

Bacsó Pál főmérnök közölte, hogy a vasutasokkal is szoros kapcsolatban álló Közalkalmazottak Szövetsége, valamint a nyugalmazott Katona tisztek és a Fővárosi Alkalmazottak Szövetségének együttes értekezlete megtárgyalta a közalkalmazottak különböző kivánságait s megszerkesztették a kormány elé terjesztendő emlékiratot.

Turai Miklós felügyelő bemutatta az Itala összeállitott és kiadott Kézi Menetdijtáblázatok cimü füzetet, mely a felemelt vasuti dijszabás adatain kivül sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyógyhaskötők princessfüzők, gumiharisnyák, bőrkesztyük **Szénássy és Dakunál**

Kossuth-utca 2. szám.

Minőségben, árban, megbízhatóságban
VEZETNEK
a svájci ankerszerkezetű
Honvéd, Levente és Turul
órák. Beszerezhetők kizárólag magyar szaküzletben

Ujra tárgyalják a záróra és a hétvégi szünet ügyét

A Debreceni Ujság—Hajdúföld a Baross Szövetség fiókjának választmányi üléséről adott tudósításában részletesen beszámolt a záróra kérdés tárgyalásáról is. A helyzet ott az volt, hogy mindenki nehézményezte, hogy a záróra megváltoztatásának kérelme nem a rendes úton, az érdekképviseleteken keresztül került a polgármester elé, hanem egyesek fordultak a polgármesterhez a záróra módosításáért.

Ugy értesülünk, hogy a záróra ügye ismét előtérbe fog kerülni. Most már az érdekképviseletek előtt vetik fel ezt a kérdést, egyben a hétvégi szünet bevezetését is. Az utóbbiaknak legalább is a nyári hónapok alatt a főnökök körében is sok híve van és ezt több vidéki városban meg is valósították már.

Lehetséges, hogy a záróra és a hétvégi szünet ügyében már e héten lesznek megbeszélések az egyik érdekképviseletnél.

Debrecenben is bemutatják a Haditudósitó Kiállitást

Idáig már tízezrek látogatták meg a Haditudósító Kiállítást, amelynek sikeréhez hasonló már régen nem volt Budapesten. A magánosokon kívül iskolák, leventék csoportjai, intézmények és vállalatok, tisztviselői, munkásai látogatják állandóan a Vigadó termeit. Tegnap magas látogatásával hősi halált halt Kormányhelyettesünk özvegye tűntette ki a kiállítást és elismerését fejezte ki a látottak felett.

A nagy sikerre való tekintettel tervezik, hogy a szerdán este záruló kiállítás anyagát nagyobb vidéki városokban: Kassán, Kolozsvárott, Ujvidéken, Sopronban, Székesfehérvárott, Pécsett és Debrecenben is bemutatják.

Huszonnyolc leány megható bucsuja a Svetitstől

A Svetits intézet VIII. gimnáziuma tegnap délben tartotta meg búcsúünnepélyét. Szülők, rokonok, ismerősök népesítették be az udvart, valamint az emeleti kápolnát. Virág díszben úszott minden, amerre a maturanda növendékek elhaladtak.

Délben tizenkét órakor indult el a végzett növendékek kis csoportja s bejárva az intézet folyosóit, kedves termeit, vettek búcsút attól az intézettől, ahol nyolc év alatt annyi szépet, jót tanultak. Ezután az emeleti kápolnában Szabó János lelkipásztor tartott emelkedett szellemű és igen megható búcsúbeszédet a tanári kar, valamint a vendégek s a növendékek előtt. Búcsúbeszédében többek között a következőket mondotta:

— Szomorú a magyar sors. Gyönyörű volt az elindulásunk, mégis feldarabolták hazánkat. Most is, ebben a pokoli háborúban, amely egész országokat, sőt világrészeket kapcsol össze, küzd a magyar.

— Önök most elindulnak s elindulásuk nagyon szép. Nyitva áll Önök előtt az élet kapuja. Ne aggassza, ne csüggesszen senkit majd el s ne fájjon senkinek, ha a célt, a tökéletes boldogságot majd nem fogják elérni. Éppen azért vigyázzanak és ne engedjék, hogy az élet kapuja becsukódjék Önök előtt! Tanulják meg, hogy mindig az észre s ne az érzelmekre építsenek.

— Reménytkeltő az elindulásuk még azért is, mert itt e falak között nemcsak a szellemi, hanem a lelki szépséget is elsajátították. — Fegyverkezzenek fel a világ számos bajai ellen s azt hiszem ha tanításainkkal lépnek be ezen a kapun, aranykapu lesz az egész életükben. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Az intézet növendékei nevében a tornateremben Ábrahám Erzsébet VII. o. tanuló mondott búcsúszavakat.

— Elérkezett az a régen várt nap, amikor is kiléptek az életbe. Meghatódva, könnyes szemekkel álltok itt ezen a helyen, ahol legelőször fogadtátok szívetekbe a Jézus Krisztust. A ti kezetekben a jövő, a ti kezetekben van letéve Magyarország sorsa. Segítsen az Isten arra benneteket, hogy tudjátok teljesíteni kötelességeteket!

A végzett növendékek nevében Ujlaky Andrea beszélt.

— Búcsúznunk kell. Búcsúznunk mindenkitől, kik itt maradnak. Szeretett igazgató urunktól, tőletek kedves lányok s attól a nyolc vidám évtől, amely sohasem tér vissza! Igazgató urunktól búcsúzunk. Köszönjük intéseit, köszönjük tanácsait minden megköszönünk. Igérjük,

Prima
friss tiszai kárász
érkezett
Kapható már 2 pengőtől kg-kint Pusztainál
Simonffy utcai halcsarnok.

hogy az ő útmutatásaival fogunk élni a hazáért!

Ujlaki Andrea beszéde további részében köszönetet mondott a tanároknak, s megköszönte a VII. osztály ragaszkodó szeretetét, — amellyel a búcsúünnepélyt megrendezte.

Lévay Irén hatásos szavalata fejezte be a megható és nívós búcsú ünnepélyt.

A ballagó növendékek névsora a következő: Bardócz Éva, Bátorfy Klára, Bohn Mária, Csernus Erzsébet, Dabrovszki Éva, Fahidi Éva, Fehérvári Hajnal, Füzes Erzsébet, Gottvald Éva, Hall Éva, Jakab Magda, Klein Piroska, Kovács Magda, Lévay Irén, Murányi Magda, Nagy Erzsébet, Oláh Éva, Péterffy Éva, Povázsay Márta, Reménység Ilona, Rónay Valéria, Selmeczi Margit, Somlyai Márta, Szabó Erzsébet, Tóth Adél, Tóth Mária, Ujlaky Andrea és Zácsfalvi Edit.

Kodolányi János Debrecenben

A Kollégium felsegítésére már az egész Tiszántúl magyarsága megmozdult. A legkisebb falvaktól a legnagyobb városokig mindenütt megindult a gyüjtés, hogy az ősi Kollégium ismét anyagilag is megalapozva végezhesse nemzetépítő munkáját.

Debrecenben már eddig is, több alkalommal gyüjtöttek a Kollégium felsegítésére.

Május 15-én a Csapó-utcai egyházrész rendez ünnepélyt a Kollégium javára. Erre az alkalomra Debrecenbe jön az országoshirű író, Kodolányi János, aki „Két évtized" címen tart előadást. A kultúresten szerepel még Csenki Imre kollégiumi zenetanár vezényletével a tanítóképző énekkara. Juhász Géza tanár pedig költeményeiből olvas fel. Szavalatok és zeneszámok egészítik ki a műsort.

Az ünnepély a Déri-múzeum előadótermében lesz május 15-én d. u. 6 órakor.

Az ünnepélyre szóló műsor kapható dr. Bertók Lajos és „Méliusz" könyvkereskedésekben, valamint a Széchenyi-u. 4. szám alatti Lelkészi Hivatalban.

Vendéglősök, korcsmárosok!
szükségletüket legolcsóbban
Pótor László
bornagykereskedőnél szerezhetik be.
Hatvan-u. 35.
Telefon 82-71.

Börberi és külföldi selyem vászon kosztümöt a Fábián modellházból
Svetits-palota. Telefon: 37-86.

Othónapi fogház három kerékpár ellopásáért

Az utóbbi napokban a debreceni rendőrségen többen tettek feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki a Gambrinus átjáróban hagyott kerékpárt ellopta. A rendőrség Sike Mihály, Bodnár András és Nagy Gyula feljelentése alapján széleskörű nyomozást indított a kerékpártolvaj kézrekerítésére. A nyomozás eredményesen is végződött, — mert sikerült elfogni Deák István, Kishegyesi-út 92. szám alatti lakost, aki beismerte a kerékpár lopásokat. Deákot kihallgatása után átkisérték a királyi ügyészség fogházába.

Az ügyészség háromrendbeli lopás büntette miatt emelt ellene vádat és ügyében most tartott főtárgyalást a törvényszék dr. Miklós Ferenc-tanácsa. Deák István a főtárgyaláson töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy nagy nyomorban élt és a városban járva-kelve észrevette, hogy a Gamrinus átjáróban mindig van felügyelet nélkül hagyott kerékpár. Ezek közül hármat lopott el, azokat egyenesen lakására vitte szétszedte és az alkatrészeket értékesitette.

A tanuk kihallgatása után a törvényszék háromrendbeli lopás vétségében mondta ki bünösnek és 5 hónapi fogházbüntetésre ítélte jogerősen, Sike Mihály, Bodnár András és Nagy Gyula kerékpárjának csak pumpáját kapta vissza a tárgyalás után.

Czapik Gyulát egri érsekké, Grősz Józsefet kalocsai érsekké nevezte ki a pápa

Róma, május 8. (MTI) Az Osservatore Romano vatikáni hivatalos lapja jelenti, hogy XII. Pius pápa Czapik Gyula veszprémi megyés püspököt egri érsekké és Grősz József szombathelyi megyés püspököt kalocsai érsekké nevezte ki.

Félmillió pengő meg nem fogható vagyonnal rendelkezik

— három hónapra itélte a törvényszék

Erdei Kálmán 40 éves pestszenterzsébet lakos egyrendbeli magánokirathamisitás büntette és vétsége valamint csalás büntettével vádolva került a törvényszék dr. Miklós Ferenc tanácsa elé, mert a vádirat szerint egy megrendelő levélre rájamisitotta Hajzer István nevét, — mint megrendelőt és Kopasz Etelka nevét, mint kezesét és a megrendelő levelet benyujtotta a debreceni Konzum ruházati központhoz, ahonnan két alkalommal vett át ruhaanyagot de az árát még a mai napig sem fizette ki.

A főtárgyalás során Erdei elmondta, hogy Pestszenterzsébeten pala és csőgyára van, de ezenkivül félmillió pengő értékű szabadalommal rendelkezik és havi ezer pengő jövedelme van. Az okirathamisitást beismerte de azzal védekezett, hogy azt Hajzer István és felesége tudtával csinálta. A törvényszék kihallgatta Hajzer Istvánnét is, akinek a tanácselnök elébe tárta, hogy a nyomozati eljárás során az a gyanú is felmerült, hogy férjének tudtával és beleegyezésével azért vásároltak hitelbe, mert az árut el akarták adni és igy pénzt szerezve, hamis pénz gyártására akartak berendezkedni.

Hajzerné kétségbeesetten tiltakozott ez ellen a gyanusitás ellen, mire a tanácselnök megjegyezte, hogy a pénzhamisító gépet is megtalálták náluk.

— Még a földből is kiásattam volna azt a gépet, ha nálunk lett volna. Most megmondtam a kertásónak, hogy jó mélyen forgassa fel a földet.

Hajzer István kihallgatása során kijelentette, hogy Erdei Kálmánnak nem adott meghatalmazást, hogy nevében vásároljon. A tanuk kihallgatása után dr. Sámy László királyi ügyész egy rendbeli sikkasztás vétsége miatt is vádat emelt Erdei ellen. A perbeszédek elhangzása után a törvényszék Erdeit kétrendbeli magánokirathamisitás és egyrendbeli csalás vétségéért háromhónapi fogház és 100 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Vásárlási kötelezettség nélkül tekintse meg
ifj. Székely Szűcs Sándor
kályhás-mester
cserépkályha és kandalló mintaraktárát
Csapó-utca 33. Ipariskola-épület.
Telefonszám: 26-70.
Névre és címre kérem ügyelni!

Női konferencia lesz május közepén Debrecenben

A debreceni református nőszövetség május 13-án és 14-én nagyszabású konferenciát rendez a Kollégium oratóriumában. A konferencia első napján délután 5 órakor Zilahi Sebess Rezsőné, a dunamelléki egyházkerület református nőszövetségének elnöke tart nagyszabású megnyitó beszédet, majd Pillder Mária és dr. Czeglédy Sándorné tart előadást.

14-én délután Pillder Mária mellett Viktor Erzsébet beszél, a konferenciát pedig pénteken délelőtt 9 órakor Uray Sándorné zárja be. Az egyetemi református egyházrészben és a kistemplomi református egyházrészben kedden és szerdán Pillder Mária bibliaóra keretében beszél.

A nagyszabású konferencián részt vesznek nemcsak a debreceni református nőszövetségek vezetői, de az ország egyéb nőszövetségeinek kiküldöttei is. Igy Debrecenbe jön Ravasz Lászlóné, Sigray Istvánné, dr. Vásárhelyi Jánosné és dr. Enyedy Andorné is.

A nőszövetségi konferenciával párhuzamosan tartják meg a debreceni református lelkésznék konferenciáját, melyen Sörös Béláné, Pillder Mária és dr. Makkai Sándorné tart előadást.

A konferencia tagjai pénteken délben az Arany Bikában közös ebéden vesznek részt, péntek este pedig Szilassy Ida vendégei lesznek.

Egyévi börtönre ítélte a törvényszék a tolvaj cigányt

Részletesen beszámoltunk arról, hogy hetekkel ezelőtt Mikula Elemér kabai cigány Dede Gyuláné lakására bement és miután senkit sem talált otthon, a szekrényből kivett 100 pengőt és azzal futásnak eredt. Dedéné azonban észrevette a hivatlan vendéget és üldözőbe vette. A cigány meg-megállott és kicbált visszafelé:

— Miért zavar? Nem loptam én el semmit. Mikulának sikerült egy kis egérutat nyerni és megszökött Dedéné elől. Az asszony ezután hazament és megállapította, hogy 130 pengő hiányzik a szekrényből. Az asszony feljelentésére a csendőrök Mikulát őrizetbe vették, majd kihallgatása után bekisérték a debreceni királyi ügyészség fogházába.

Az ügyészség Mikula Elemér ellen lopás büntette miatt emelt vádat és ügyében most tartotta meg a főtárgyalást a törvényszék dr. Miklós Ferenc tanácsa. A cigány kihallgatása során a terhére rótt három lopásból kettőt konokul tagadott, csak a 130 pengő ellopását ismerte be. A tanuk kihallgatása után a törvényszék egyrendbeli lopás büntettében mondta ki bűnösnek és egyévi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

A kereskedelmi női felsőiskola közgazdasági önképzőkörének zárógyülése

Előadások a régi kereskedő cégek történetéből s ennek kapcsán eredeti, Kossuth Lajostól származó levelek ismertetése

Május hó 6-án tartotta ünnepélyes zárógyülését a női kereskedelmi iskola önképzőköre, melyen a kereskedő társulat vezetőségének tagjai, a Baross Szövetség vezetői és mind a négy osztály növendékei a felügyelő tanáraikkal megjelentek, továbbá az ismertetés keretébe bevont két debreceni kereskedés, ú. m. a Kontsek Géza Rt. és a Csáthy Ferenc Rt. részéről Kontsek Géza és dr. Csáthy Dezső.

Az ünnepélyes műsort a Hiszekegy nemzeti ima elmondása után Horró Margit IV. osztályú növendék szépen átgondolt szavai vezették be, mely után Nagy Margit IV. o. növendék tartott felolvasást az olasz mezőgazdasági fejlődés és annak irányúról kapcsolatban a magyar mezőgazdasági reformokkal. A felolvasást szépen egészítette ki Bartha Emma vendégelőadó, aki nagy készültséggel ismertette a Mussolini mezőgazdasági termelési törvényeit, mellyel 15 millió kat. holdat vontak be a több és jobb termelés céljára létesített újításokba s mintegy 3 milliárd lírát fektettek be, hogy a terményeredményeket fokozzák és nagy kitartással elérték, hogy 20 év alatt a hozam kétszeressére emelkedett. Érdekesen fejtette ki az ú. n. gabonacsata kialakulását, melynek során az olasz állam évi gabonatermése 60—70 millió mázsára emelkedett. Majd az olasz telepítési törvény okszerű intézkedéseit, mellyel az agrárlakosság életszínvonalát felemelték.

Ezen pont keretében Riskó Emma III. o. növendék hatásosan szavalta el a „Mussolini" c. drámai erejű költeményt.

Majd ezeket követte Nagy Juliánna IV. b. o. növendék előadása a Kontsek Géza Rt. cég történetéről, melynek elődei voltak a régi jónevű Rickl József zelnosfüszerkereskedő s utóbb Gassner Pál és ennek utódai, akiket 1892. évben felváltott Kontsek Géza. Az ő nevéhez fűződik a mostani cég megalapozása, melyet nemcsak országos, de főleg a magtermelés és kereskedés réven európai névre emelt s egyéb vonatkozásban is igen jelentős vezető szerepet tölt be ezen cég a fűszerkereskedelemhelyi vonatkozásában. A cég mintegy 80 alkalmazottal dolgozik s a kereskedő szakmában egész gárdát nevel.

A nagy tetszést aratott gondos felolvasást követőleg Kontsek Géza — mint a cég legidősebb tagja és elnöke szólt arról, hogy beutazta annakidején a nagyobb európai városokat, ahol a nagy áruházak szervezetét tanulmányozta. Mindenütt rokonszenvesen fogadták és ott tapasztalta, hogy egy nagy kereskedelmi vállalat vezetésében nemcsak a fiú, hanem az apa, sőt a nagyapa is tevékeny részt vett s így három generáció egybevetett munkája fejlesztette és tette naggyá és ismertette az illető céget. Felhívta a jövő nemzedéket a példa követésére.

Ezután az önképzőkör elnöke Csáthy Klára lépett elő a Csáthy Ferenc Rt. könyvkereskedés történetéről tartott igen szép és emelkedett gondolatokban gazdag felolvasásával. Vázolta, hogy már idegennek is feltűnnek Debrecenben a régi multtal bíró kerskedőcégek, mint a Csáthy-cég, mely 1805. évben kezdette meg működését marazsi Csáthy György alapításában és azóta a könyvkerskedelem s a kultúra szolgálatában jelenleg mint r. t. fejleszti ki tevékenységét.

Az üzletet utódai tovább fejlesztették és bővítették a nemzeti újjászületés korában a mult század 30 és 40-es éveiben hírneves írók és politikusok keresték fel munkájuk terjesztése céljából. Igy Kossuth Lajos állandó összeköttetést tartott fenn a céggel és általa terjesztette a Tiszántúlon a Törvényhatósági Tudósítások c. munkáját a közönség részére.

Jókai Mór az 1849. évben Csáthy Lajosnál adta ki az „Esti Lapok"-at és abból 1000 példány fogyott el.

A szabadságharc utáni időkben Csáthy Károly vette át az üzlet vezetését és a könyvkereskedelem magyarosítása terén sokat kellett küzdenie, részt vett több kiállításon és számos kitüntetést nyert, sőt a párisi kiállításon dícsérő oklevelet kapott. Utána fia, Ferenc vezette tovább a kereskedést, majd Kálmán, aki Lipcsében nyert kiképzést, a könyvkereskedelem Mekkájában.

A cég jelenleg mint részvénytársaság működik. Ennek képviseletében dr. Csáthy Dezső ügyvéd adott néhány érdekes adatot a cég multjából és felolvasta a család levéltárában őrzött és Kossuth Lajos saját kezüleg írt levelét, melyben panaszolja, hogy a cenzura minden levelét elkobozza és így a céget kérte arra, hogy leveleit és munkáit terjessze, miért köszönetet mond. Majd a Kollégium nagynevű régi profeszszorainak leveleit olvasta fel, melyekben a cég hasznos munkáját ismerik és méltatják.

A mindvégig nagy érdeklődéssel halgatottl előadások végeztével az önképzőkör elnöke köszönetet mondott Karászi Paula tanárnőnek, aki odaadó munkájával és nagy tudásával irányította a kör munkásságát és aki a növendékeket a gyakorlati élettel összhangban neveli a jövő kereskedelmi generáció részére s aki a zárógyülést nagy körültekintéssel és gondossággal készítette elő.

—o—

A Filléregylet finn estje

Az evangélikus közösség asszonyai az Enyingi Török Bálintné Filléregylet tagjai meleg szeretettel és odaadással készülnek finn estjükre.

Az ünnepi előadás május 18-án, délután fél 6 órakor lesz a Déri múzeum előadótermében. A gyönyörü vetitettképekkel gazdag előadást a testvérnemzet történelméről, hazájáról és jelenéről Benkő István, a Finnországban hosszabb időt eltöltött kiváló gyulai evangélikus lelkész tartja. A finn estet dr. Pass László tb. esperes költői szavai vezetik be.

Az előadás belépő jegyeinek ára: P 1.80 (előre váltahatók Horn szőnyegüzletében és az előadás délutánján a pénztárnál. Az est tiszta jövedelmét a Filléregylet a finn árvák felsegélyezésére ajánlja fel. Hisszük hogy ez a finn est valóban a város társadalmának bizonyságtétele lesz a finn nemzet iránt érzett testvéri szeretet mellett.

—o0o—

A kollégiumi öreg és ifju diákok találkozása

A Kollégiumi Diákszövetség május 12-én szerdán este 6 órakor összejövetelt tart a Páll söröző különtermében.

Ünnepe lesz ez az összejövetel a Diákszövetségnek, mert öregdiák tagjai itt fognak szeretettel kezet ifju diáktestvéreikkel, a Kollégiumból az életbe most útnak induló érett ségizö és kepesitőző növendékekkel.

A baráti összejövetel műsorát vitéz dr. Bessenyei Lajos elnök megnyitó beszéde vezeti be, ezt követi Csobán Endre ügyv. elnök előadása „Az uj magyar lélekről az ifjuságnak" címen.

Az ifjuság képviseletében beszélnek a Kollégium szóniora Berényi József, az érettségizők részéről Nagy Tibor, a képesitőző tanitójelöltek nevében Kálinfalvay Béla.

Az ifju diákok felszólalására Futó Zoltán főtitkár válaszol, egyben ismerteti a Diákszövetség célját is.

Az értékes műsort D. dr. Erdős Károly egyetemi és D. dr. Nagy Sándor gimnáziumi tanárok zárják be derüs kollégiumi történetekkel, anekdottákkal.

A Kollégiumi Diákszövetséget május 12-én a gimnázisták ballagásán dr. Balogh Béla ny. törvényszéki tanácselnök, a tanitójelöltek május 13. ballagásán Futó Zoltán ref. ig. tanító képviseli.

A Diákszövetség elnöksége kéri tagjait, hogy az összejövetelen minél nagyobb számban jelenjenek meg

Mégis csak eladták a nagymultu Debreceni Csizmadia Árucsarnok Szövetkezet székházát?

A Debreceni Csizmadia Árucsarnok Szövetkezet a mult nap rendkivüli ülést tartott székházában. Ennek keretében fájó szívvel, de a nehéz anyagi helyzetbe jutott, anyaghiánnyal küzdő csizmadia iparosok azt a határozatot hozták, hogy megválnak az elődeik által oly féltve őrzött, keservesen szerzett árucsarnoktól, Korona táncteremtől, vendéglőtől, valamint a sok üzlethelyiséget magábafoglaló bérháztól.

A rendkivüli közgyülésen mély sajnálkozással állapitották meg azt a szomorú tényt, hogy amikor más testületek inkább gyarapitják vagyonukat, ugyanakkor a sok évszázadra visszatekintő, országos viszonylatban is elismert, egységben, példás fegyelemben mindig megértést és tiszteletet kivivott testület arra kényszerül, hogy megváljon a sok kedves emlékkel, nehéz küzdelemmel körülvett székháztól. Erre a lépésre azonban éppen a debreceni csizmadia iparosok nehéz helyzete következtében kellett, sok meggondolás, sok és komoly aggodalom után gondolni. Pedig a társulat vezetősége most is mindent elkövetett, hogy elkerülje ezt a lépést. Komlóssy Lajos elnökkel az élen most is olyan, hivatása magaslatán álló vezetőség őrködik a régi renden, az egyetértés megtartása felett, amilyenre kevés példa van. — Hisszük, hogy ez a vezetőség és a társulat tagjai találnak megoldást, amellyel megmenthetik ezt a szép múltú árucsarnokot és tartozékait.

A cérnaellátás biztositása

Az Ipari Anyaghivatal illetékes osztálya a következő évnegyedre újból biztositotta a feldolgozó ipar és háztartások cérnaszükségletét.

Egy esztendeje immár, hogy a gyakorlatban jól bevált termelési és elosztási rendszer alapján látják el az ipart és a háztartásokat megfelelő minőségű és mennyiségű cérnaanyaggal. A rendszert ellenőrízték az illetékes anyagellátási tényezők és megállapitották, hogy számottevő komolyabb fennakadás sehol sem volt az országban.

Az ipar szükségleteinek biztositása volt a legfontosabb feladat, ezen a téren zökkenő nincsen. Most már annyira fejlődött a cérnaellátás rendezettsége, hogy a háztartások szükségleteit is fokozottabb mértékben tudják előteremteni. Április elsejétől kezdve a háztartási cérnaszükséglet biztositására külön intézkedéseket tettek, amennyiben megnövelték az úgynevezett népcérna gyártását. A népcérnát — mint ismeretes — 50 yardos hosszban hozzák forgalomba fekete és fehér színben. Májusra már oly jelentősen emelkedik a népcérnatermelés, hogy az előző hónapra legyártott 300 ezer darabnál jóval nagyobb mennyiséget tudnak forgalomba hozni. A népcérna igen erős minőségű, ezt a cérnafajtát fogják a háztartások használni egyre nagyobb mértékben.

Jó átlageredmények a főiskolások atlétikai versenyén

Tegnap délután fejeződött be az egyetemi sporttelepen az az atletikai verseny, melyen a Gazdászok és az Egyetemi Hallgatók legjobbjai vetélkedtek a győzelemért. A verseny, sajnos, a rossz időjárás miatt nem hozta meg a várt eredményeket, de még igy is voltak egyes számok, melyekben a versenyzők kellő felkészültségről és formáról tettek tanuságot, E verseny egyben válogató is volt a Kolozsvárott lebonyolításra kerülő Gazdász-bajnokságra, melyre a debreceni Gazdasági Akadémia elindítja versenyzőit. Minden esetre a tegnapi és az előzőnapi versenyeken láthattuk, hogy a főiskolások is mily nagy számban álltak be az atléták táborába. Voltak számok, melyeken kevés induló akadt, de a legtöbb számban népes mezőny állt rajthoz. Az elért eredmények pedig csak arra engednek következtetni, hogy ezek az atléták kellő edzéssel és szakoktatói kézzel együttesen megteremthetik azt az atlétagárdát, mely hivatva van Debrecen atléta élgárdáját szolgálni. A régi nagy debreceni atletika multja újra életre sarjadhat, ha a fiatalság szívvel és lélekkel sorába áll az oly sokszor dicsőséget szerzett magyar atléták népes sorába. A verseny részletes eredményei:

100 méteres síkfutásban első Marjai Egyetem 11.8 mp, 2. Bodnár Akadémia 11.9 mp, 3. Kovács A.

200 m-es síkfutásban első Kovács Akadémia 25.9 mp, 2. Bohn Egyetem 25.9 mp, 3. Marjai Egyetem 26 mp.

400 méteres síkfutásban első Kiss Akadémia 1 perc 01 mp, 2. Reke Gy Egyetem 1 perc 02.6 mp, 3. Beke B. Egyetem 1 perc 03.2 mp.

800 méteres síkfutásban első Bohn Egyetem 2 perc 28.6 mp, 2. Erdős Akadémia 2 perc 28.8 mp, 3. Kerékgyártó Egyetem 2 perc 40 mp.

1500 méteres síkfutásban első Keke B. Egyetem 5 perc 14.8 mp, 2. Perisch Akadémia 5 perc 19.2 mp, 3. Reke Gy. Egyetem 6 perc 37 mp.

Magasugrásban 1. Tóth Miklós Akadémia 157 cm, 2. Dániel Egyetem 155 cm, 3. Molnár Egyetem 150 cm.

Távolugrásban 1. Tóth Miklós Akadémia 5 méter 94 cm, Egyedül indult.

Hármasugrásban 1. Berta Egyetem 12 m 33 cm, 2. Kiss Akadémia 11 m 78 cm, 3. Reke Gy. Egyetem 10 m 97 cm.

Rúdugrásban 1. Bodnár Akadémia 3 m 20 cm, 2. Tolnay Egyetem 2 m 80 cm.

Súlydobásban 1. Hegedüs Akadémia 11 m 40 cm, 2. Molnár Egyetem 10 m 78 cm, 3. Nadler Egyetem 10 m 64 cm.

Diszkoszvetésben 1. Hegedüs Akadémia 36 m 60 cm, 2. Nadler Egyetem 30 m 55 cm, 3. Kiss Akadémia 30 méter 50 cm.

Gerelyhajításban 1. Pásztor Akadémia 39 méter 90 cm, 2. Nadler Egyetem 37 méter, 3. Kovács Akadémia 32 méter 70 cm.

A verseny mintaszerű megrendezése vitéz **Hadházy** Dezső testnevelési tanár érdeme, aki szakszerű kézzel nagyszerüen rendezte a versenyt. **(Obendorfer.)**

BÖSKE kozmetikámat áthelyeztem
Szent Anna-utca 5
udvarban balra.
Tartós selyemharisnya különlegesség.

Árvíz, belvíz és aszály a Nyirségen

Irta: Tiszai E. Pál igazgatómérnök

Az utóbbi árvizes és belvizes évek után ránk köszöntött aszályos, csapadékot alig igérő időjárásunk ismét előtérbe hozta a vízgazdálkodás kérdését. Minthogy a kérdés valamennyi földbirtokost, gazdát egyformán közelről érint, és közvetve mindenkit, nem is kicsi azoknak száma, akik egyetemes — árvízre és aszályra egyaránt jó — megoldások keresése fáradoznak. A kérdés nagy tömegét érint s nivel egyszerűnek látszik, a megoldások között ábrándos, több káralí mint haszonnal megvalósítható is van. Nem akarok senkit sem bírálni, hiszen minden hozzászóból jóhiszeműséget kell feltételezni, és végül is a jónak látszó megoldásokat is előbb ki kell kisérletezni.

Egy ilyen jónak látszó új megoldást kívánok most e hirlapi lehetőségen belül leirni, hogy azt az érdekeltek közül minél többenb megismerjék s az első kisérlethez szükséges bátorsággal lehetőleg többen meg is valósitsák.

Előljáróan kell mindjárt leszögeznem, hogy az alább javasolt viztároási mód főleg a nagyesésü, keskeny és hosszúkás völgyekben gazdag Nyirségi és ehhez hasonló terepeken (Duna—Tiszaközén) alkalmazható elsősorban. Az alföldi — sokkal kisebb esésü terepen ritkán lesz alkalmazható.

A Debrecen sz. kir. város belsőségétől keletre elterülő s legnagyobbrészt az Alsó Nyirvizszabályozó Társulat működési területébe eső déli Nyirség hosszú, nagyjából ÉSZK—DDNy-i irányú, 100—800 m széles völgyekből s köztük levő homokdombokból áll. A völgyek sok helyen érintkeznek egymással, a dombok nem szabályosak. Legtöbbször csaknem vizszintes medencék sorozata alkotja a völgyet olymódon, hogy az egyes medencék terraszosan, lépcsősen helyezkednek el egymás alatt. Csaknem minden völgy alján végighúzódik a fölös belviz levezetésére szolgáló csatorna. E csatornák nélkül a Nyirség legtermőbb földje, a jó fekete homok, csak sást, kákát, esetleg nádat termelne és sok malária szunyogot tenyésztene.

Bár köztudomásu a csatornák hasznos volta, mégis lehetne rajtuk valamit tökéletesiteni. Nem kellene mást tenni, mint müszaki felmérések és tervek alapján olyan medencéknél melyek elég vizszintesek és tágak, s a felső, szomszédos medencéhez viszonyitva jóval lejjebb fekszenek, a csatornát és magát a völgyet is megfelelően áttölteni s az igy elzárt medencében a tavaszi hólevet és a későbbi viseket is felfogni. Az ilyen áttöltéssel 5 holdtól akár 100 holdig terjedő mesterséges tavakat kaphatnánk, melyekben a vizmennyiség 0.80—2.00 m között lenne a terepalakulat szerint.

A lefolyásra kerülő vizeknek ily módon való tárolása lényeges előnyökkel járna.

1. Először is a mesterséges tó kiválóan alkalmas lenne halastónak, mert nem földbe ásva, hanem növényzetel biró terepen létesülne. A csaknem állandó vizhozamú csatornán egymástól 5—10 km-re megépitett halastavak igen szép hasznot hozhatnak. A mai halárak mellett nemcsak a rossz kaszálónál, de még a jó szántónál is jobban jövedelmezhetnek, ahol az értékesités a vasút, vagy müút közelsége mitatt nem lenne nehézkes. A tavat különben az Országos Halászati Felügyelőség útmutatása alapján célszerü barátzsilippel teleltetövel, szaporitóval stb. ellátni. A ponty tenyésztésre legalkalmasabb az 1.00—1.20 méteres vizmélység. Lehalászáskor jó, ha a nagy tó 10 holdas táblákra van osztva 2. A tó gátja a szükséges biztonság elérése céljából csak nagy szélességü és lanos lejtőjü lehet s ezt esetenként kell méretezni. A gát alja körülbelül 10—20 m, teteje 3—5 m széles lehet. Ilyen szélesség mellett is lesz átszivárgás, ami állandó vizfolyást jelent majd a csatornában. Ez a viz, amely esetleg vizeresztéssel még mesterségesen növelhető is, aszályos időben öntözésre használható fel. A silótengeri, répa, lucerna stb. öntözése még homokon is módfelett ajánlatos szárazság idején. Az öntözéshez szükséges csatornák már meg vannak, ezokon a vizet egyszerü vászongttal, vagy beépitett tiltóval kicsit duzzaszthatjuk s a szomszédos földre állati, vagy gépi erővel s meg felelő berendezéssel szétöntözhetjük.

3. Tároló tó létesitésével az öntözésnek egyszerübb módja is kinálkozik. Ha ugyanis a tóból magából, vagy lejjebb a tiltózott csatornából kiágazóan a völgy legszélén egészen kis esésü csatornát vezetünk, amelyikbe a vizet felülről beengedjük, a völgy magasabb részén tápláljuk a talajvizet s a homokos terepen az altalajon át öntözünk. Ez az öntözőcsatorna csak szakaszosan kerülne viz alá, nem mély, egészen lapos oldallal épithető meg s bodorkás herével pompás kaszálót nyujtana, tehát semmi területveszteséget sem jelentene. Minél magasabbra tudunk vele menni, annál több a haszna, ezért látszik legcélszerübbnek mindjárt a tóból való kiágaztatása.

4. Az öntözéssel kapcsolatban mód nyilik a tápértékben szegény homok feljavitására mütrágyázással, nem fenyeget az a veszély, hogy a mütrágyát hiába alkalmaztuk s nem képes feloldódni. Túlöntözni természetesen sohasem szabad, mert akkor a föld elsavanyodik.

5. A csatorna mentén fekvő birtokosokat jóval kisebb mértékben szenvednének a hóolvadáskor keletkező árviztől és a nyári záporok elöntéseitől, mert a tó az árhullámokat csökkentené.

6. A csatornák könyebben tarthatók fenn, ha a halastavakba betorkoló viz a sodort homokot ott rakja le s tisztán megy tovább. Ezáltal a halastavak idővel feltöltödnek, de ez nem káros, mert ehhez egyrészt hosszabb idő kell, másrészt a kiszolgált és feltöltődött halastó kiválló szántóföldet fog eredményezni, a halastó pedig melette lejjebb újra megépithető.

7. Előnye a halastónak a jégkitermelés lehetősége, ami a hütést s ezzel a gyümölcs, tojás stb. konzerválását szolgálhatja.

8. Végül egészségügyi szempontból nem megvetendő a tiszta vizzel erdők, vagy illatos mezők közt úszásra evezésre és horgászásra kinálkozó tó, különösen, ha könyen közelithető meg. Megfelelő elővigyázatosság mellett épitve, a tó, illetve tavak sokasága nem fog maláriás szúnyogot tenyészteni, mert e káros állatfaj csak a posványos, alacsony állóvizben tenyészik, a nyilt felületü, mélyebb vizben nem tud megélni. Fontos, hogy a vizboritotta területek apaszkor ne kerüljenek szárazra. A tó alsó vége a gát, oldala a homokdomb által kellően meredeken határolt lehet. Felső végét vagy elegyengetni, vagy áttölteni és egy oldalvölgybe lecsapolni kell.

A tároló halastóval szemben támasztott igényeket az előnyökkel együtt felsoroltan, s a tó müszaki elrendezését is nagy vonalakban ismertettem.

Még arra kivánok rámutatni, hogy a tavak megtöltését a meglevő csatornahálózat mily mértékben biztositaná. Az 1940. évben 1 km hosszú csatornaszakaszba kereken 50 liter viz folyt be oldalról 1 másodperc alatt; az olvadás 3 hetében átlagban 30 liter. A folyó évben ez az átlag 10 liter volt. Tekintve azt, hogy elég csapadékszegény volt a tél és tavasz, ezt az értéket vehetjük alapul. A számitás közlését mellőzve a végeredmény az, hogy 1 km hosszú csatornaszakasz 3 hét alatt 1 m magas vizboritással 3.2 kat. holdat tölt het meg, vagy másképen számitva 1 kat. holdat 1 m magasan 315 fm csatorna által gyüjtött viz töltmeg. Ha tehát például 1.50 m magasan 15 holdas tavat akarunk megtölteni, akkor a tó felett legalább 6.5 km hosszú átlagos gyüjtőterülettel bíró csatornának kell lenni, vagy ennyire legyen a legközelebbi tó, ha az minden lefolyó vizet fel tud fogni.

Arra nézve, hogy Debrecenben mely helyek jönnek főleg tekintetbe, az alábbiakat sorolhatom fel. A jelzett számok a lehetséges összes viz mélységet tüntetik fel. Az I. számú főlefolyáson, népszerüen Kati folyón a hosszúpályi út alatt 0.90 m, a diószegi út alatt 1.00 m, a vámospércsi út alatt 0.70 m, az acsádi út felett 2.00 m; az 1. mellékfolyáson, melyet Szárcsásnak meg Szata folyónak is neveznek az újlétai út alatt 0.90 m, az Alsó vámos[illegible] út alatt 0.70 m, a kisacsádi út [illegible] acsádi út felett 1.50 m, [illegible] út felett 1.10 m, a szatmári út alatt 1.00 m; a 2. mellékfolyáson a Fancsikapi határ alatt 1.00 m, a acsádi út felett 2.00 m, a pókai út alatt 1.00 m, mély tároló tavak építése lehetséges. Alaklamas terület van kivül még nagyon sok. Mélyelmérés nélkül is bárki felismerheti azokat, mert a zárt medencefelfelé hoszantartó, mély csatornaárok.

Ez a kérdésnél a szervezés és rendezés a legnehezebb. A kezdeti nehézségek elkerülése végett célszerü lenne, ha ugyanaz a birtokosoy birtokoscsoport öntözne és tartaná fenn a [illegible] is, mert igy a költségek megosztása elmaradna. Különben valószinü, hogy a munkálatokon államsegély is nyerhető. A földmivelésügyi kormányzat úgy a lecsapolást, mint a halászatot és öntözést külön külön is támogatná arányos, tehát olyan müvet, mely [illegible] gyszerre szolgálja [illegible] fogásba venné.

Ha soraimmal csak egyetlen tó megépitését eredményező érdeklődést és kedvet ábresztettem, célomat már elértem.

Hölgyeim! Egyszerre 130 kötőtü munkáját végzi el a „Rapid" SUPER kézi kötőkésszel. A XX. század szenzációja! Munkája készmunka. Minden minta költhető. Néhány óra alatt kötheti pulovert, blúz v. ruhát. Kezelése egyszerü. Ára 6216 P. „RAPID" (90 tüvel) ára 10 30 P. Kérje 28. ismertetőt. Áruforgalmi kft. Budapest, IV., Sütő-utca 2. félem. 8. Telefonszám 135-365

Pénteken tárgyalták a füszeráruk árrendezését a közellátási minisztériumban

A Debreceni Kereskedő Társulat két kiküldöttje adott részletes felvilágositásokat

A Debreceni Kereskedő Társulat tudvalevőleg nagyszabásu memorandumot dolgozott ki a füszáruk rendezésére vonatkozólag, amelyet úgyszólván az egész ország füszerkereskedelme magáévá tett s sürgette az abban foglalt kivánságok megvalósitását.

Mint már ismeretes, ez a debreceni akció a kormánynál is figyelemre talált. A memorandum ügyében meghivták már Kontsek László igazgatót, a Debreceni Kereskedő Társulat elnökét a közellátásügyi minisztériumba, ahol kilátásba helyezték a felsorolt kérelmek érdemleges s részleges letárgyalását. Ennek időpontját péntekre tüzték ki, amikor is a Debreceni Kereskedő Társulat két kiküldöttje: Kontsek [illegible]or igazgató és Valentik Sándor [illegible]kereskedő jelentek meg a tanácskozásokon a földmivelésügyi és pénzügyminisztérium képviselői is résztvettek.

A két debreceni füszerkereskedő a délelőtt 9 órától déli tizenkét óráig tartó megbeszélésen a memorendum minden egyes pontjára vonatkozólag megadta a kért felvilágositásokat. A benyomás az, hogy a közellátási minisztériumnál méltányolják a füszerkereskedelem nehéz helyzetét s nem zárkóznak el a kivánt ármódositásoktól, amelyeket az újabb rendelkezések kibocsátásával fokozatosan léptetnek életbe.

A Debreceni Kereskedő Társulat a legnagyobb energiával, a legmesszebbmenő áldozatokkal harcolt a füszerkereskedelem jogos kivánságaiért s minden jel arra vall, hogy ez a kitartó küzdelem most már rövidesen reális eredményekre is fog vezetni.

Zugkártyabarlangok müködnek Debrecenben

[illegible]sgálja ki a rendőrség az ezekről terjesztett híreket és indítson szigorú eljárást a bűnösök ellen!

A Debreceni Ujság—Hajdúföld [illegible]rekesztősége a mult nap érdekes [illegible]érdekü levelet kapott. A levélben [illegible]n olyan súlyos állitások voltak, hogy azokkal egyáltalában nem fog [illegible]alkoztunk volna, ha több helyről [illegible]m kapunk olyan adatokat, amelyek alátámasztják a levélben foglaltakat. Mielőtt ezeknek a híreszteléseknek boncolgatására kitérnénk, hadd álljon itt mindenekelőtt a közérdekü levél teljes terjedelmében:

„Tekintetes Szerkesztőség!

A jelenlegi körülmények között nem közömbös, hogy az emberek milyen mértékben tartják be a rendelkezéseket s hogyan vetik alá magukat a komoly idők által megkivánt követelményeknek. Minden olyan cselekedet, amely háborús időben vét a közrend és a törvények ellen, súlyosabb elbirálás alá esik és a hatóságok is szigorúbban járnak el az ilyen ügyekben. Szabad legyen az alábbiakban olyan káros jelenségekre felhivni a T. Szerkesztőség figyelmét, amelyek nemcsak törvénybe ütközőek, de aláássák egyes, köztiszteletben álló egyének hírnevét. Tudomásomra jutott ugyanis, hogy a városban több zug-kártyaklub működik, engedély nélkül. Ezek nemcsak azzal vétenek a törvények ellen, hogy belügyminiszteri engedély nélkül működnek, de legtöbbször és súlyos bűncselekményeket követnek el, záróratúllépés és más hasonló cselekedet által. Közérdekü lenne, ha a Debreceni Ujság—Hajdúföld felhivná illetékesek figyelmét ezekre a kártyabarlangokra, annál is inkább, mert az ezeket látogatók között több, közismert debreceni nevet is emlegetnek. Nem kell külön hangsúlyozni, hogy ez a tény már magában is milyen visszás helyzetet teremt, mélyen sérti — valótlanság esetén —, az illető személyek becsületét és beláthatatlan eredményü következtetésekre ad alkalmat. Soraim közléséért előre is hálás köszönetemet nyilvánitom: hazafias tisztelettel:

Aláirás."

Mint emlitettük, magában ez a levél nem lett volna elegendő arra, hogy ezzel az üggyel behatóbban foglalkozzunk. Kényszerített bennünket azonban az a körülmény, hogy a levélben foglaltakat több oldalról megerősitették, sőt adatokat is szolgáltattak ezzel kapcsolatban.

Szükségesnek tartottuk tehát nyilvánosságra hozni a hozzánk intézett közérdekü levelet és néhány megjegyzést fűzni ahhez.

A kártyaklubbok működését a belügyminiszter engedélyezi és szigorú szabályok vonatkoznak ezekre. Tetemes adóteher hárul egy egy ilyen klubra és általában alkalom nyilik az illetékes hatóságoknak ellenőrizni ténykedéseiket. A nemkivánatos elemeket egyszerüen kiutasitják az ilyen engedélyezett klubbokból. Ez a körülmény késztetett aztán egyeseket, hogy nyerészkedési számitással olyan helyet létesitseknek, amely kiesik a hatóságok ellenőrzése alól és ahol üzelmeiket végnélkül folytathatják.

Budapesten sorozatos razziákkal „robbantják fel" a nemkivánatos, engedély nélkül működő, zug-kártyaklubbokat és a bűnösök, valamint az ott talált egyének ellen a legszigorúbb eljárást indítják meg. Az eljárás vége a legtöbb esetben internáló tábor!

Felhivjuk tehát a rendőrség figyelmét ezekre a Debrecenben működő zug-kártyabarlangokra, annál is inkább, mert több, ismert debreceni személyiség nevét is kapcsolatba hozzák azokkal, valószinüleg azért, hogy nagyobb bizalmat gerjeszthessenek irántuk. Felesleges rámutatnunk, hogy az ilyen híresztelések milyen erkölcsrombolá hatással vannak a nagyközönségre, aláássák a tekintélyt és lazitják a fegyelmet. A legszigorúbb eljárás megindítása szükséges tehát ezekkel a híresztelésekkel kapcsolatban s kivánatos, hogy minél előbb megindítsák az eljárást azok ellen, akik résztvesznek ezekben a zug-kártyacsatákban és azok ellen, akik esetleg teljesen alaptalanul belekeverik bűnös üzelmeikbe ismert és elismert személyiségek nevét!

Tudjuk, hogy a debreceni rendőrség erélyes intézkedése rendet teremt Debrecenben ezen a vonalon is és mielőbb a bíróság kezére juttatja azokat, akik kijátsszák az idevonatkozó rendelkezéseket, túllépik a záróránt és közreműködnek egyes [illegible]jószemü, pénzes emberek valósá[illegible]os kifosztásánál!

Előadás Pucciniről

Kiss József tankerületi királyi főigazgató az Olasz Kulturintézet rendezésében május hó 12-én, szerdán délután 6 órakor Giacomo Pucciniről a híres operák halhatatlan szerzőjéről előadást tart a Déri Múzeum előadótermében. Ugyanakkor Puccini híres müveiből hanglemezek kerülnek bemutatásra. Puccini, a világhirü zeneszerző 1858 decemberében Luccaban született régi muzsikuscsaládból. Gyermekkora és ifjusága nehéz és bizonytalan volt. Zenemüvészi pályáját szülővárosában kezdte, majd Milánóba ment. Első müvei a Luccanai időszakra esnek és orgonára vannak irva. Már akkor érezhető volt a hatod és harmad hangzat, ami a „Bohéméletben" és a „Toscában" tökéletesedik ki. Első sikere az egyfelvonásos „Le Villi", amelyet később hét felvonásra egészitett ki. Utána az „Edgar" következett. Majd kiemelkedő siker a „Chanon". A „Bohéméletjét" és „Pillangó kisasszonyát" a világ legnagyobb szinházaiban mindenütt előadták. Utolsó müve a „Turandot", amelynek befejezésében halála megakadályozta és amit később Alfano irányitása mellett egészitettek ki. 1924 szeptemberében szenátorrá nevezték ki és egy hónapra rá meghalt. Hamvai a Torre del Lagoi villájának szobájában vannak eltemetve, ahol komponált.

Az előadásra belépődij nincs, mindenkit szeretettel vár az Olasz Intézet igazgatósága.

Márky Géza,

a Csokonai színház tagja fordításában mutatja be az Uj Magyar Szinbáz a modern észt irodalom legnagyobb sikerü szinművét

A jövő szezonban Debrecenben is bemutatásra kerül a „Ház a kikötőben" című észt színmű

Ma, amikor jónevű és kitünő fővárosi íróink mind nagyobb számban szorulnak vidéki színpadra mondanivalóikkal, különösen ritka érdekesség, hogy egy vidéki szerző munkájával áttörve a Pestet körülbástyázó kínai falat, színpadot kapjon. De történnek még csodák, mint ahogy ez az alábbi riportunk is bizonyítja:

* * *

Különös dolog 1943 tavaszán: a körülöttünk forrongó világháború ellenére az eszt-magyar kultúrkapcsolat egészen friss rügyet hajtott. De kezdjük a dolgot a legelején. Vitéz Bánky Róbert, a budapesti Uj Magyar Színház Debrecenben is jól ismert kitünő igazgatója lekötötte a következő uj színházi szezonra Arnold Sepp, a kiváló észt drámaíró „Ház a kikötőben" című érdekes társadalmi színművét, melynek magyar nyelvre való átültetését nem más végezte, mint Márky Géza, a Csokonai Színház nagytehetségü fiatal szerelmes színésze. Érdekes és romantikus ennek a darabnak a története és ugyanennyire regényes körülmények között jutott el az Uj Magyar Színház igazgatói asztalára is.

Hogy némi betekintést nyerhessen az olvasó, ennek az érdekes meséjü észt darabnak magyar fordításának történetébe el kell mondanunk egyet-mást Márky Gézáról. Elsősorban is azt, hogy kereken 35 éves. Aki az életből, vagy a színpadról ismeri, annak ez hihetetlen, pedig ez a valóság. Néhány éve, hogy Debrecenben, a Csokonai Színház színpadán megismertük. S míg ide eljutott, bejárta csaknem fél Európát. Olaszországot, Német- és Észtországot. Felesége, akit egy éve temetett el Nagyváradon, észt származású volt. Igy kerül ő közelebbi kapcsolatba a kis észt nép irodalmi életével s így született meg a „Maja Sadamas" —„Ház a kikötőben" magyar fordítása.

De mondjon talán valamit Márky Géza erről a műről:

— Megboldogult feleségem észt jóbarátai közé tartozott Arnold Sepp — kezdte szavait a rokonszenves színész. — Néhány évvel ezelőtt meglátogatta őt Budapesten, amikor is az észt-magyar kultúrkapcsolatok megkötésére kiküldött észt írókat képviselte a delegációban. Arnold akkor elmesélte nekünk, hogy Tartuban, a híres észt egyetemi városban immár százhatvanadszor megy hatalmas sikerrel a „Maja Sadamas" s hogy ezt a darabját az összes balti, valamint a skandináv államok lekötötték. — Megkértem ekkor, hogy küldje el nekem a színdarabot. Arnold Sepp megígérte és hazautazása után azonnal postára adta. Itthon rögtön munkába vettem. Nehéz feladat volt az átültetés. Feleségem előbb észt nyelvről németre fordította, én németről magyarra, de gondosan ügyelni kellett, hogy végig megőrizhessem az észt lélek tisztaságát és emelkedett gondolkozásszintjét. Szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy sikerült. Most, hogy szerződési megállapodásom létrejött, őszinte boldog megelégedés tölt el, hogy sok éjszaka munkája nem volt hiábavaló. Bánky igazgató értesített, hogy a darab női főszerepét Bulla Elma fogja játszani. Nagy öröm ez számomra, mert a szerep nagyon fekszik neki, különösen a második részt, ugyanis két teljesen különböző karakter a szerep.

— Valamit a meséből! — kértük Márky Gézát.

— A darab tartalmáról csak annyit árulok el, hogy nagyon reális beállításban a szív és lélek törekvéseit vetíti elénk — az idealizmus és a tiszta, önzetlen szeretet felé. Egy **ház a kikötőben,** ahol jó emberek laknak és ahol a jóságot nem hirdetik, hanem gyakorolják. Azt hiszem, hogy Budapest színházi közönségének emlékezetes élménye lesz ez a darab. Én a magam részéről nagyon szeretném, ha a férfi főszerepet Páger Antal játszaná. De ez már nem az én dolgom. Lám, protekció nélkül is lehet Budapesten érvényesülni. Véleményem szerint a művészetben nincs protekció. A jó darab és tehetség önmagát protezsálja. En például ötletszerüen mentem fel Bánky igazgatóhoz, akit azelőtt nem ismertem.

Márky Géza boldog és mi is örömmel gratulálunk neki. Megkérdezzük további terveiről is. Ezt mondja:

Sepp hetvenöt skandináv és balti állambeli író közül az első díjat nyerte el „Oázis" c. társadalmi szín játékával. Arnald Sepp „Zöld por" című háromfelvonásos drámája mellett valószínüleg ez lesz a következő Sep-darab, amit fordítani fogok...

Végezetül csak annyit Márky Géza fordításáról, hogy a budapesti bemutató után, értesülésünk szerint a „Ház a kikötőben" első vidéki előadása a Csokonai Színházban lesz...

Barna Tibor.

„Ady urnál nem lehet takaritani, mert megint nem ezen a világon van!"

Ismeretlen, érdekes részletek Ady Endre debreceni életéből

Ady Endréről, a komor halál költőjéről nagyon sok legenda, érdekes szájhagyomány és irott emlék maradt fent. Amint az idő távolodott a nagy magyar Géniusz halála órájától, egyre ragyogóbb, egyre csillogóbb lett az emlékezete. Pedig az emberek szeretnek felejteni. Ady Endre csodálatos tehetsége, prófétai meglátásai, csillagnéző lénye, sirbaomló bánata azonban nagyon is beleégett a magyarság lelkébe. Akinek pedig ujra, meg ujra feléled élete elröppenő pillanatai az utókor emlékezetében, annak emléke örökkön-örökké él. Igy Ady Endre is. Hiába evezett bele egy bús januári napon a végtelenség Óceánjába, szeleme itt él, a debreceni rögök, mégpedig sok, róla beszél, csak ki kell tudni olvasni belőlük a történeteket...

ADY ENDRE VALÓDI LAKÓHÁZA

Nagyon sok ismerős elköltözött már az árnyékvilágból a fényesebb, békésebb, nyugalmasabb tulvilágra, sokan maradtak azonban még, akik szivükben ápolgatják Ady emlékét és alkalomadtán előszedegetik az emlékmorzsákat.. Igy jutott tudomásunkra néhány kedves történetecske, jellemző kép Ady Endre tragikusan hányatott életéből. Felidézzük most ezeket, mert minden ecsetvonással teljesebb, kerekebb, egészebb lesz Ady Endre portréja.

Debrecenben emléktábla hirdeti, hogy a Darabos-utca 33. számu házban lakott 1897-ben a nagy költő. Pedig nem ez volt a valódi lakóháza A neves, debreceni Ember család egyik rokona mesélte, hogy huzamosabb ideig a Mester-utca 4. számu házban lakott Ady Endre özv. Ember Istvánnénak, Ember Ernő ügyvéd édesanyjának házában. A kis, egyszerü, földszintes, horpadttetejü házban, két lakrész között különálló, kis diákszoba volt. Ajtaja, ablaka a tornácra nyillott. Ebben lakott sokáig a nagy költő.

Rózsa Lenczi törvényszéki bíróhoz és Ember Ernő ügyvédhez szoros barátság füzte. Sokat jártak együtt, s Ady sokszor felkereste a Darabos-utca 33. szám alatti Rózsa-házat.

A KÖLTŐ MUSTOT SZÜRCSÖL A GYERMEKEKKEL

Ady Endre a gyermeke nagy barátja volt, — igy emlékeznek reá. Minden bohóságukban résztvett és szivesen eljátszadozott velük. Az Ember család gyermekei ősszel, a Természet halálakor szüretet rendeztek. A tornácra felfutott szőllőt szüretelték le és apró kezükkel kis poharakba facsarták ki a szőllő ragadós, méz-édes levét. Kis asztalt teritettek az udvaron és apró, pici kancsókba töltögették a mustot. Az egyik gyerek bekukkantott Ady szobájába:

— Ady bácsi tessék jönni mustot inni, — hivogatta a cseppség.

Ady Endre egy-kettőre engedett a hivó szónak. Leült a gyerekasztal mellé és jóizüen szürcsölte a mostot a gyermekek apró kancsóiból. Az öreg, borostyános filegória levelei megrezzentek. S talán ezek is megállapitották, hogy ez a bolondos-bohókás szivü költő milyen nagy gyerek is tud lenni.

„ADY URNÁL NEM LEHET TAKARITANI"

Szolgált a házban egy öreg cseléd. Zsuzsának hivták. 56 esztendeig ette már ekkor özv. Ember Istvánné kenyerét. Valódi, családi butordarab volt, hozzátartozott a család életéhez, a szobák berendezéséhez, mint a birsalmaszagu almárium...

Az öreg Zsuzsa takaritotta Ady diákszobáját is. Minden nap megjelent töpörödött alakjával, seprüvel a kezében, hogy összecsavarja a papirhulladékot, amit Ady Endre szórt szét a szobában.

Nem egyszer kénytelen volt visszajönni anélkül, hogy kitakaritotti volna.

— Ady urnál nem lehet takaritani mert megint nem ezen a világon van, — mondotta ilyenkor.

Igen, Ady csakugyan nem ezen a világon volt. Mély tüzben lobogtak szemei, haja borzas volt, az arca tüzelt... A székre, diványra, vagy az ágyra állott fel ilyenkor és szavalt, szavait... Valószinüleg akkor szerzett költeményében gyönyörködött, annak szavait zugta bele a kis szoba négy sarkába. Ilyenkor megnyiltak előtte a falak, a fellegek között járt és eltünt a kis diákszoba egyszerü butorai...

BELEFURTA FEJÉT AZ ORGONABOKORBA

Szobája előtt hatalmas orgonabokor ácsorgott. Tavasszal olyan volt ez a bokor, mintha egy csokrot, hatalmas, óriási csokrot dugtak volna a földbe és az pompázott volna ott, az Ady ablaka előtt. Sokszor elmerengett, sokszor ottfelejtette szemét a költő ezen a bokron. A tavasz rügyet csalt ki az orgonabokor ágain. A levelek apró, gyöngyszemekből álló bimbókat takartak, féltőn a koratavaszi fagy elől. Aztán egy verőfényes tavaszi reggelen virágbaborult a fa. A bimbók kitörtek élő, üdezöld koporsóikból és illatozva kacérkodtak a nappal.

Ady ilyenkor imádta igazán a kis bokrot.

Sokszor csodálták a ház lakói, amikor Ady Endre odalépdelt a bokorhoz. És fejét, állandóan lázas, busa fejét belefurta a jóillatu bokorba és ugy szürcsölte magába a lila virágok leheletét.

A HÁZ MÉG MINDIG A RÉGI

A Mester-utca 4. számu ház még mindig a régi. Ott huzódik meg szerényen most is, mint évekkel ezelőtt mintegy 50 évvel ezelőtt. A diákszoba, amely egykor Ady lakószobája volt változott meg csupán kissé. Megnagyobbitották és külön kis lakás lett belőle.

Sokan talán már el is felejtették, hogy ebben a házban egy tragikus élet — talán boldog napjai peregtek le, amikor boldogan játszott a gyermekekkel. önfeledten, mindenről megfeledkezve szürcsölte az apró kezek által piciny kancsókba facsart mustot. És talán ez volt egyik legboldogabb napja. Gyermek lett ujra a nagy Gyerek, tisztaszivü gyermek, akitől távol állott azokban a percekben az élet nagy küzdelmei, vivódásai...

Milyen szép lenne ennél a háznál is meggyujtani egyszer az emlékezés fáklyáját és kőbevésni, bronzbaönteni itt is az emlékezetét. Most nem alkalmas az idő erre, — tudjuk. A kő, a márvány sirkőre kell, a bronz golyóra. És igy van ez jól. De eljön majd az idő, a boldog, megelégedett korszak, minden magyarok imádságának korszaka. Amikor ujra lesz idő emlékezni, nem csak igy az ólom betük szerüjében, a világ nagy eseményei között eldugott kis helyen. Amikor felzeng a magyar győzelmi dal, a föld megrázkódik és a nap mosolygóbb lesz az égen.

KAPLONYI GYÖRGY.

VALAKI ELJÖTT...

A hegyek között óriási pelyhekben hullott a hó. A szerpentin utat szegélyező fenyőfák csodálatos csillogó, hófehér köntösében gyönyörködve hajolt ki a tüdőszanatórium halljának erkélyén Katalin. Vastag kötött hósapkája alól csak itt-ott maradt szabadon egy-egy hajfürt. Keztyübe bujtatott kezével erősen kapaszkodott a hideg vaskorlátba és tág szemekkel nézte a messzeséget.

A szerpentin legalján füstfelhőt fujt a kis hegyi állomásra nehézkesen felfutó mozdony. Tulajdonképpen ezt várta. A mozdony utolsó lihegését figyelte, amint lassitva, mint egy haldokló állat leállt és ontotta magából az embereket. Különösen most, amióta nagy hóesés volt, rengeteg turista jött mindenfelől és jöttek a hozzá hasonló, kicsit komorarcu emberek, akik nem a fenyőkoszorúzta hegycsúcs turistaszállójába igyekeztek, oda a tulsó oldalra, hanem ide a szanatóriumba, gyógyulást keresve, akárcsak ő. Mindössze két hete várt minden délután a befutó vonatra a lassan muló percekben, de ugy érezte mégis, talán már nagyon hosszú idő telt el. Amikor az ujesztendő első napján az intézeti orvos beutalására feljött ide, nem gondolta, hogy ilyen nehéz lesz az egész. De már az első nap rosszul kezdődött. Amikor a magával hozott röntgenfelvételt a szanatórium vezető főorvosa megnézte, jóindulatuan rámosolygott. Aztán megkopogtatta a hátát és sokáig hallgatta a jobboldalt. Majd később az általános délelőtti vizitkor erősen lelkére kötötte, feküdni, sokat, mindig levegőn! Hőmérsékletet pedig a legpontosabban mérni, fordult a mellette álló asszisztens orvoshoz. Majd kijelentette, hogy ha jól viseli magát, talán májusban már haza is mehet. Ekkor támadt furcsa érzése. Eddig nem nagyon hitte, hogy komolyabb baja lehet. Nem sokat betegeskedett és ezt a kezelőorvosa szerint, — kezdődő tüdőcsucshurutot sem vette komolyan. Ekkor találkozott tekintete az asszisztens orvoséval, amelyben egy átvillanást fedezett fel a közömbös arcvonások között. önkéntelenül az a gondolata támadt, vajjon sejtie, hogy ezt pillantást felfogta. A második gondolata András volt. Ettől egyszerre nehéz lett a szive. András, akit szeretett, aki fátyolos tekintetel és elváltozott hangon igért te meg, hogy meglátogatja, amint ideje engedi. András banktisztviselő. Nem rendelkezik szabadon az idejével, ezt jól tudja és mégis napok óta várja. Sőt magában, itt belül egyre nehezebb lesz a szive. A bankban most évvégi zárlat van. Azért nem jöhet. Talán majd szombaton, vagy vasárnap? És ezt mondogatja magának már két hete, mióta itt van és mégis minden délután várja a vonatfüttyöt. Lesi a szerpentinuton felrobogó gépkocsikat. De ha logikus szemmel nézi önmagát és Andrást, érzi, hogy jobb, ha András nem jön ide fel. Nem ért az orvosi dolgokhoz, de látja naponta, a vizsgálati eredmény nem sok jótmutathat, mert az öreg főorvos egyre kevesebbet mosolyog. Aztán meg egyre gyengébbnek érzi magát, a láztábla is makacsul emelkedik.

Eddig azt hitte, hogy sokkal hamarabb hazakerül, mint a tavasz. Most már sokszor gondolja, ki tudja, mi lesz?...

A vonat befutott. Csak két beteg érkezett a szanatóriumba. Kimerülten a várakozástól és családástól azonnal ágybafeküdt. Nem tudott el aludni, csak csukott szemekkel vivódott önmagával.

Másnap megint várt! A délután elmult és igy a napok egymás után.

Volt egy kis sorstársa, egy szürke veréb. Ez egyenesen az ablakpárkányára szállott mindennap és kedves ablakkopogtatással kérte a megszokott mindennapi kenyérmorzsákat, amelyeket Katalin juttatott neki. Sokat elnézegette a kis állatot. Elszórakoztatta. És hetek multak el. Köhögött erősen. Éjjelenként megizzadt, de szinte nem érdekelte semmi. A szanatóriumban az volt az általános megállapitás, nem akar meggyógyulni. Pedig betartotta rendesen a fekvőkurát, csak étvágya nem volt. Közben meglátogatta nagynénje, aki egyetlen rokona, hozátartozója volt. Panaszkodott a nagy drágaság, a hideg idő és a reumája miatt, de Andrásról nem tett egy szóval sem említést. Katalin pedig nem kérdezett ,nem érdeklődött. Most már sejtette, hogy akit várt, nem jön el. És, igy van ez jól. Ő már nem egész ember. Hiszen ami a legfontosabb, egészsége nincsen. A fiatalsága mit ér? Semmit.

Egyik februárvégi éjtszakán a szél végigviharzott a fenyvesek között és a hegycsúcsok felett ködfátyolos felhőfoszlányok dermedtek a fegyba. Reggelre csonttá fagyott minden. Katalin ablakpárkányán ott bicegett a kis szürke veréb, mint egy sánta öregember. Megkopogtatta az ablakot. Várta a megszokott kenyérmorzsákat. Majd türelmetlenül tipegett le s fel a fagyott párkányon. De senki sem nyitotta ki a jégvirágos ablakot. Várt egy ideig, azután apró, csalódott madárszivének egész fájdalmával elröpült, valahová a zuzmarás, téli reggelbe.

Bent a kis szanatóriumi szobában pedig, még mindig csend volt. Hosszú, nagyon hosszú csend. Katalin ezen a reggelen nem lépte keresztül szobája küszöbét, hogy kifeküdjön az egészséget adó, fagyos levegőre.

Valaki, akire nem várt, — az jött el utána. S elvitte őt örökre...

KOMKA BLANKA.

Fél hónap alatt

a tavalyi eredmények nagyrészét teljesitették a debreceni Repülő Club vitorlázói

11 géppel, 124 növendékkel szolgálja a magyar repülés ügyét a vitorlázó osztály.

Tavaszi szelek járják a világot hetek óta. Megsimogatják a virágzó fákat, bokrokat, segitő karjaikkal magasbalendítik a dalos madarakat... Tavaszi szelek felborzolják az emberek haját, pajkos nótát dudolnak a fülekbe és odafent a kék magasságokban játszva, cicázva kergetőznek... És talán nem is sejtik, hogy milyen jó segitőtársuk ezekkel a bolondos viháncolásukkal azoknak, akik imádják a végtelen kék-óceánt...

A Debreceni Repülő Club vitorlázó osztálya ezen a tavaszon fokozottabb mértékben kezdte meg munkáját. Sokszor beszámoltunk már erről az áldásos, nemzetnevelő munkáról és újra, meg újra vissza kell térnünk hozzá, mert örvendetes fejlődéssel, remek szervezettséggel egyre szebb, jobb kiemelkedőbb eredményt ér el.

De had beszéljen erről a remek munkáról maga, az egyik leghivatottabb tényező, Csinos József oktató, aki igazi magyar szivvel, töretlen magyar lélekkel, fáradhatatlan energiával, munkakedvvel egyik legjelentősebb tényezője a magyar repülés debreceni propagálóinak, és művelőinek.

— A Debreceni Repülő Club vitorlázó osztályának létszáma teljesen betelt, — mondotta a többi között. — A téli propaganda és előadások eredményének könyvelhető el, hogy minden csoportban 8—10 emberrel több van az előirt keretnél. A jelenlegi létszám 124 fő. Jó anyag, remek és kifogástalan növendékek vesznek részt ebben a kiképzési évadban. Nem érdektelen felemliteni, hogy három évvel ezelőtt csupán 45 aktiv tagja volt a vitorlázó csoportnak. Hála a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap és a nemzet áldozatkészségének a kiképzés eszközei is örvendetesen gyarapodnak. Mig három évvel ezelőtt 3 géppel végeztük a kiképzést, most már 11 gépünk van. Megérkezett a régen várt kétüléses, nagyteljesitményü Cimbora is. Az Aero Ever kft. esztergomi gyárában készitette ezt a remek gépet a Debreceni Repülő Club számára. Elkészült a különálló hangárunk is, s igy uj „lakosztályba" vonultak vitorlázó növendékeink.

— Mondjon valamit a tavaszi kiképzés eddigi eredményeiről.

— Fél hónap telt még el a kiképzés megkezdése után, de máris szép eredményeket mutathatnak fel növendékeink. Eddig 850 felszállás volt 94 óra időtartammal. Hogy milyen nagyszabásu a munka arra elegendő felemliteni, hogy a tavalyi eredménynek már negyedrészét teljesitették növendékeink rövid fél hónap alatt.

— Kiemelkedő események?

— Tesszáry Béla segédfelügyelő végzett egy 112 kilométeres távrepülést. Debrecen—Nyulasról Szarvas—Kisráta majorra repült, átlagban 1000—1600 méteres magasságban. Óraátlaga is igen szép. A hosszú utat 1 óra 55 perc alatt tette meg. Megszületett az idei első C vizsga is. Kupinszky János B vizsgás növendék az előirt 5 perc helyett 9 perc 50 másodpercet repült. A gólyák megirigyelhették, olyan szépen körözött gépével a repülőtér felett....

Eddig tartott Csinos József oktató nyilatkozata.

A tények minden dicséret helyett, maguk beszélnek. A Debreceni Repülő Club eddigi működése során országos viszonylatban is elsőrendü eredményekkel zárta egy-egy kiképzési évét. És minden évben bővül, nagyszabásu lesz ez a munka. Minden debreceni ember büszke lehet erre az egyesületre, amely egyre több magyar sast nevel a magyar repülésnek!

Betétjét jól kamatoztatja
vállalkozásokat finanszíroz,
értékpapirokat ad, vesz
Váradegyházmegyei Takarékpénztár R.-t.
Debrecen, Piac-utca 43.

Tömegesen jelentkeznek a rendőrségen, akiket a rendőrárvák és özvegyek részére gyüjtő szélhámosok megkárositottak

Megirtuk a napokban hogy az országban egy héttagú szervezett banda garázdálkodik, amely *egy nő irányitásával és vezetésével rendőr özvegyek és árvák javára gyüjtenek.* Tekintettel a nemes célra, úgyszólván senkisem zárkózik el az adakozás elől és 20 pengőtől 50 pengőig terjedő adományokat fizetnek a szélhámosok kezeihez. A pénzt aztán a szélhámosok megosztják maguk között és saját létfenntartási céljaikra fordítják. Országos körözés indult meg a veszedelmes csaló-társaság tagjainak kézrekerítésére s a nyomozásba a debreceni rendőrkapitányság is bekapcsolódott.

Lapunk hasábjain ugyanekkor felhivást intéztünk, hogy jelentkezzenek mindazok, akiket a veszedelmes szélhámosok megkárositottak. A felhivás alapján eddig is *már tömegesen jelentkeztek debreceni egyének.* A károsultak szabályszerüen kiállított, nyomtatott nyugtákat is beszolgáltattak a rendőrségre, amelyben a csalók egy „Vad rózsák" cimü verseskötetre befizetett előfizetési díj felvételét igazolták. Az aláirások természetesen olvashatatlanok s a nyugta szövegének irását is teljesen elferdítették, nehogy az irás alapján nyomukra juthasson a nyomozó hatóság.

Értesülésünk szerint a szélhámosok társaságának két vezető tagját már elfogták. Ezek azonban egyáltalán nem hajlandók elárulni társaik kilétét.

CIVIS SZEMMEL A HIRÖS VÁROSBAN

Kecskemét fekvésénél és tősgyökeres magyarságánál fogva nagyban hasonlit Debrecenhez. Ezért érdemes néhány percre beletekinteni a sivó buskákon elterülő város csendes életébe.

ELSŐ BENYOMÁS

Virágzó barack, körte és almafák között fut be a vonat a hirös városba. Mindjárt szembetünik a csinos, uj állomás épület, ellentétben a nagykőrösivel, mely még régi, kopott és falusiasan hat.

Emlékezetes még Nagykőrös és Kecskemét nemes vetélkedése, amiről sok mulattató anekdóta maradt fenn. A nagykőrösiek annakidején elég borsot törtek a kecskemétiek orra alá. Körös versenyre kelt a hirös várossal gyümölcstermelésben is, ugyhogy kevésen mulott, hogy a nevezetes barack nem Nagykőrösre hozott dicsőséget.

Igy a kecskeméti ember még ma is jóleső érzéssel hallja az idegen tetszetős dicséretét összehasonlitva a kőrösivel, ha a vonat beér a modern, de ennek ellenére kedves állomásra.

A kecskeméti állomás város felőli részén levő, üdezöld, tavaszi pompában illatozó és viruló kert a „Nagysétatér" kellemesen hat az érkezőre. Ez Kecskemét miniatür „nagyerdeje", s ahogy átmegyünk rajta a Nagykőrösi utca felé haladva, balra találjuk a múzeumot, mig jobbra Katona József mellszobrát.

MERÉNYLET EGY SZOBOR ELLEN

A főtéren álló Kossuth szobron kivül alig van a buckák városának említésre méltó szobra. Katona Józsefnek, halhatatlan nagy fiának is csak egy szerény, szürke mellszobrot állitott a város.

Ezzel kapcsolatban többször előfordult már, hogy ismeretlen tettesek, — valószinüleg a város fukarsága miatt tüntetve — a szobor talapzatára tett néhány koszoruval és szalaggal a mellszobor fejét cifrán feldiszitették, mely igy kissé groteszkül felcicomázva némán tiltakozott halhatatlan emlékének ilyen módon való elhanyagolása ellen.

ÉPÜLETEK, ÉPITKEZÉS. KÖZLEKEDÉS

A piac és Főtér körüli nagy épületei igen szépek.

Az utóbbi években nagyobb épitkezés nem volt, a Máv. pályaudvart és egy árusitó bódét kivéve ugyanaz a kép fogad, mint 10 évvel ezelőtt, talán csak az emberek változtak meg valamennyire — külsőleg.

Vizvezeték nincs. Szivattyus kutak szolgáltatják az ivóvizet. Villamos nem csörömpöl a fás, bazaltköves utcákon. Néhány autóbusza volt ezek azonban tüzesetnek estek áldozatul. Csak nemrégen pótolták néhánnyal. Konflis ellenben most megpróbálja visszaidézni a régi időket, amikor a kecskeméti aranyifjuságot szállitotta törékeny áruként a Beretvásból hazafelé egy nagyobb mulatozás után.

KECSKEMÉTI IFJAK

Az ifjuság, különösen a diákság, izző hazafias szellemben nevelkedett Nem is csoda hogy sok hasznos megmozdulás innen indult ki, mint például a Rongyos Gárda is.

Az uj szellemü fiatalság közt egyáltalán nincs osztálykülönbségi tudat, csak magyar öntudat, az ellentéteket minden erejükkel igyekeznek kiküszöbölni, hogy teljes erejükkel a nemzet szolgálatába állhassanak. Az ifjuság élénken kiveszi részét a város hazafias társadalmi megnyilvánulásaiban és nemcsupán szóval, de tettekkel is. Több ifju önként jelentkezett frontszolgálatra, kik igazi honszeretettől áthatva kint küzdenek a szebb magyar jövőért.

Ilyenek a kecskeméti ifjak. Névtelen, fiatal magyar hősök.

TÁRSADALMI ÉLET, SZINHÁZ, SPORT

A hirös város társadalmi élete hasonlit a mienkhez, csak valamivel csendesebb, — kisvárosiasabb. Az emberek jó magyarok és vallásosak. Vasárnap délelőtt az istentiszteletek után a piactéren sütkérezve élvezik a tavaszi napsugarat és nyugalmat.

A piactér, vagyis a Főtér körül van a korzó.

A selyemharisnya helyett zoknikra tértek át a lányok, vagy egyáltalán nem viselnek jó időben harisnyát.

Az emberek megértik az idők szavát, nem zugolódnak, hanem fegyelmezettek, tudják, hogy a jövőbe vetett hittel és reménységgel kiállják a nehéz próbáltatásokat.

A Beretvás szálloda élete valamivel csendesebb, mint béke időben. Annál élénkebb a szini élet. Katona Józsefről elnevezett színházban vitéz Zemplényi Árpád szinigazgató kitünő társulata hóditja meg esténként a kecskeméti közönséget, kik nem igen szeretnek szinházba járni, azonban vitéz Zemplényi Árpád hozzászoktatta a széles néprétegeket is Tháliához ujdonságaival, fővárosi neves szinészek vendégfellépésével.

A kecskeméti lányoknak Perényi a kedvenc hősszerelmesük, eleintében a debreceni lányokkal, akik inkább Szilassy Lászlót választják.

Nagysikerü kivánsághangversenyeket rendeztek a mult hetekben a teljes létszámú fővárosi szereplőkkel amit a rádió is többször közvetitett.

Két mozgószinháza van. Az egyik a debreceni Apollóhoz hasonló, a másik kertmozi.

Sport szempontjából, természetesen, ujra az ifjuság jön számitásba. Kiváló uszók vannak köztük, noha alig van gyakorlásra alkalmas vizük. Ebben nagy hátránya van Debrecennel szemben, mégis, szerintem veszedelmes versenytársuk a debrecenieknek, mert többet szerepelnek budapesti versenyeken is, ahol szép sikereket értek már el.

A Tisza kollégiumnak kitünő tornász anyaga van, azonban volt tornatanáruk bevonulásával, jelenleg nincs, aki kitermelje. Labdarugásban a KAC és KTE valamint a lelkes leventecsapatok képviselik a „hirös várost".

ÁLLANDÓ PORVIHAR

dühöng, különösen a város külső kövezetlen utcáin, s a szél mindenféleképpen szembefuj. A forgószél a bugaci buckák felől süvölt és felkavarja a sivatagon fekvő szárazlevegőjü város szaharai porát.

Kecskemét hasonló Debrecenhez, pusztaságon fekszik, de a futóhomok miatt jóval porosabb. Ezen füvesitéssel, utcakövezéssel, locsolással lehetne csak valamicskét segiteni, azonban, mint egy hirös ember mondta, valami 1—2 rozoga locsolóautója van a városnak, amit alig vesznek használatba.

Igy aztán Kecskemét is, akárcsak Debrecen poros fekvése miatt, a tbc. egyik főfészke, bár a zöldkereszt áldásos munkájával nagyon sokat javitott ezen.

Az összbenyomás mégis kedvező. Kecskemét szép, csendes, fás sétányaival nyugodt és kellemes városka benyomását kelti a szemlélőben. Ha majd eljönnek a szebb idők, talán a város vezetősége is több gondot fordit majd az egészségesebbé és szebbé tételre, csinositásra.

A közelben levő Lakiteleken 36 C. fokos hőforr van. Több helyen kellene furni és az ország gyümölcsöskertjéből fürdőváros lehetne. A sivár buckákon csodálatos paradicsom létesülne, mint az idegenforgalom gyöngyszeme, nem is szólva Bugacról, amely Budapesthez való közelebbi elérhetősége miatt is, a mi Hortobágyunknak veszélyes vetélytársa lesz, ha nem törődünk a Puszták Királyával.

BALLABÁS S. LÁSZLÓ.

Sevenállal öngyilkosságot kisérelt meg egy debreceni asszony

Még mindig nem nyerte vissza eszméletét

Súlyos mérgezési tünetekkel szállitották be a debreceni belgyógyászati klinikára, eszméletlen állapotban *Kranovszky* Mártonné sz. Varjas Piroska Nyil-utca 35. szám alatti, 43 éves lakost. A tüzetes vizsgálat során megállapitották, hogy Kranovszky Mártonné *nagyobb mennyiségü sevenált vett be, valószinüleg öngyilkossági szándékból.*

Az esetről értesitették a debreceni rendőrséget is, amely megindította a vizsgálatot a titokzatos öngyilkossági kisérlet hátterének kiderítésére. *Az élettelen asszony lakásán nem találtak búcsúlevelet és a hozzátartozók is teljesen értetlenül állanak a titokzatos eset előtt.*

Rendőr vitt el egy fiatalkoru részeget, aki idegen ágyban akarta kialudni ittasságát

Különös eset szinhelye volt tegnap a Mikepércsi-út egyik lakása. Az esti órákban bekopogtatott egy düllöngélő fiatalember *Pápai* Miklós piaci árus, Mikepércsi-út 7. szám alatti lakásába és egy rend ruhát kinált megvételre. A ház lakói elutasitották a részeg fiatalembert, aki azonban csak nem tágitott, sőt berohant a lakás hálószobájába és *rongyos, sáros ruhájában belevetette magát az ágyba.* A következő pillanatban már jóizüen horkolt és hiába akarták kirángatni az ágyból, nem sikerült.

Pápai Miklós ezekután megkereste a közelben szolgálatot teljesitő rendőrőrszemet, akinek segitségével aztán sikerült — nagynehezen a rettentően beszeszelt férfit eltávolitani a lakásból. A fiatalkorú, züllött fiút aztán bekisérték a rendőrségre, ahol *őrizetbevették, hogy alaposan kipihenhesse dorbézolásának fáradalmait.* Ugyanekkor megindították a nyomozást annak megállapitására, hogy honnan szerezte a berugott férfi a ruhát. Alapos a gyanú, hogy valahol nagyobb lopást követett el és a már értékesitett holmik árából rugott be annyira, hogy nem tudta mit cselekszik.

Szórványmagyarok Szatmár megyében

Irta: dr. Nagy Sándor törvényszéki bíró

A románság tanult a magyarság hibáiból és egész más politikát űzött mint mi. Minden erejével a román népet erősítette, anyagilag és erkölcsileg jobb helyzetbe igyekezett juttatni, emelte és kifejlesztette népi és nemzeti öntudatát, mert felismerte a népi gondolat nemzetfenntartó erejét. Megteremtette a középosztályt, a földműves népességet földhöz juttatta elvéve a magyar földesurak földjét. Telepes községeket, új határőrvidéket létesített a magyar határon. Ott, ahol a román kisebbségben volt, románokat telepített. A magyar településeket még jobban körülvette románsággal. A városokat, melyek tiszta magyarok voltak, igyekezett visszafejleszteni és a távolabb eső városokat igyekezett jobb helyzetbe juttatni. Mindenütt ártani igyekezett a magyarságnak, megfosztva őt anyagi erőitől, fokozatosan csökkentve erkölcsi erőit, hogy ellenállása kisebb legyen.

KÜLÖNÖS NÉVELEMZÉS

Nem riad vissza attól sem, hogy áltudományos módszerekkel (vérvizsgálat) egész vidékekre kimondja, hogy az ott lakók elmagyarosodott románok, akiket minden eszközzel vissza kell románosítani. Megindította tehát a harcot mindenütt a visszarománosításra. Eszközei igen változatosak voltak. Kimondta, hogy aki görögkeleti és görögkatolikus, az román. Ennek következménye az volt, hogy 80 magyar gör. kat. egyház román papot kapott. Akinek a neve román volt, az román. Ez volt a névelemzés. Az 1925. évi törvény szerint a nemzetiségi hozzátartozást az állami hatóságok határozták meg a beíratáskor, így azután a német román, orosz stb. nevű, de csak magyarul tudó gyermek nem járhatott magyar iskolába. Külön u. n. kultúrzónákat létesített, ahol pótdíjat kaptak az romániai köztisztviselők. Itt, ezeken a területeken fokozottabb mértékben történt az elrománosítás. De nem álltak meg itt. Tudták, hogy milyen ereje van a román vallásnak, ezért minden nagy városban román templomokat emeltek, román papokat vittek oda, a híveket pedig úgy szerezték, hogy a köztisztviselőket a legnagyobb terrorral kényszerítették az áttérésre. A községi jegyzők a magyar neveket románul írták és átfordították. Az anyakönyvekbe számtalan esetben gör. kat. románnak írták be a gyermekeket, holott azok róm. kat. voltak. Különben is a szülő szabadon határozhatott és sok erőskezű jegyző azután azt csinált a faluján, amit akart. A nagy ipari vállalatokból és bankokból 1936-tól kezdve kiüldözték a magyarságot. Mindenütt hirdették, hogy a román ember csak román iparosnál dolgoztathat és román kereskedőnél vásárol.

Ilyen helyzetet talált a magyarság a visszacsatolt területeken. A visszacsatolás ünnepi hangulatában az egész magyarság azt remélte, hogy a helyzete rohamosan meg fog javulni és nem kell küzdenie annyit, mint 20 év alatt.

A SZÓRVÁNYMAGYARSÁG NEHÉZ HELYZETE

Sajnos, a szórványmagyarság helyzete ma is rendkívül nehéz, ugyanis a szórványvidékeken a magyarság gazdaságilag rosszabb helyzetben van és az idegen nép ma is érezteti vele gazdasági erejét. Az idegen nem adja ki kezéből a földet, hiába akar földhöz jutni a nincstelen magyar. A román többségű faluban a napszámos, vagy cselédsorban élő magyar ember ki van szolgáltatva a román gazda kénye-kedvének. A szegény szórványmagyar azután lassan belefáradt a küzdelembe, látja, hogy nincs más kiút, benősül a román családba és a gyermekek, sőt már ő is elveszett a magyarság számára.

A nagy magyar tömegek ezt a kérdést nem látják még a maga valóságában. Nem látják, hogy a nagy magyar tömbökbe erős ékek kerültek és ezek mindjobban nyugatra törekednek. Ezt látjuk Szatmár vármegye területén is, melyről pedig a magyarság nagy része azt hiszi, hogy ott román embernek nyoma sincs. Pedig a helyzet az, hogy 430.255 lakosából 244.715 56 százalék a magyar, 168.123 a román, (37 százalék) míg 24.000 a német. A veszély nem a románság nagy számában van, hanem az elhelyezkedésében. Ugyanis a fenti lélekszámú románság a vármegye 303 községe közül 147 községben akként helyezkedik el, hogy vele szemben a magyarság száma csak 30.957. Van 89 olyan község, ahol községenként nincs még 100 magyar sem, és ezeknek együttes létszáma 1367. A vármegye területén a szórványmagyarság elhelyezkedése és helyzete különböző. Szatmárnémeti városától minél keletebbre érünk, annál kisebb a magyarság lélekszáma és annál nehezebb a helyzete. Kelet felé haladva három különböző csoportra lehet osztani a szórványmagyarságot. Az első csoportba tartoznak a színérváraljai, az erdődi járás, — a másodikba az avasújvárosi és a nagybányai járás, a harmadikba a nagy somkuti és kápolnokmonostori járás.

AZ ERDŐDI JÁRÁS

Az erdődi járás 23 községében 27.918 román mellett 10.859 a magyar, míg a színérváraljai járás 18 községében 27.809 román mellett 6.233 a magyar. Ez a két járás közel fekszik Szatmárnémetihez, így a magyar város hatása alatt áll. Különben is a fenti területen a magyarság vegyes lakosságú községekben él a románsággal. A községek legnagyobb részében a románság van többségben, sőt igen nagyszámú községekben csak románok laknak. Néhány magyar községben csak újabb időkben hódított tért a románság. Sajnos, a legjobb földeket kapta a földbirtokreform során így ezen néhány magyar többségű községben is nagyon jó a helyzetük. A két járás román lakosságának nagy része tud magyarul, a magyarok pedig románul. Békésen megférnek egymás mellett, sőt össze is szoktak házasodni, mikoris mindig a magyarság veszít, mert a gyermekek románok lesznek. Külön utcákban laknak (magyar vég, oláh vég). Ruházatukban és életformájukban nincs különbség. Földművesek. A magyarok között sok az iparos és most a kereskedő is.

A vagyoni helyzete a románnak sokkal jobb, aminek oka az, hogy a földjei jobbak. Szaporasága nagyobb, mint a magyaroké. Ezen a területen a magyarság térvesztésének oka a vegyesházasság, a nincstelenség, a románság nagyobb szaporasága. A magyarság öntudata elég erős, büszkék és sokat adnak magyarságukra; segítség eszköze: gazdaságilag a hónuk alá nyúlni. Arra, hogy mennyi köztük az elrománosodott magyar, csak a következő neveket hozom fel. Kelemen, Farkas, Varga, Kozma, Nagy Veres, Kornos, Kardos stb. 54 család Erdőszádáról, míg máshol 79 család, köztük ilyen nevűek: Bot, Barna, Koncz, Kanalas, Kardos, Lakatos Mezei, Mészáros, Szabó, Szekeres, Varga. Ezek egyike sem tud már magyarul és ma már románnak vallja magát.

(Folyt. köv.)

Timsót árult ezerédes helyett

A debreceni rendőrségre előállították Jónás Erzsébet 43 éves, Kishegyesi-úti szükséglakásbeli lakost, aki a piacon *ezerédes helyett timsót árult kis csomagokban.*

Az asszony már több izben volt büntetve jövedéki kihágás miatt. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy ő is vette a csomagokat és nem is nézte meg, hogy mit tartalmaznak.

A rendőrség továbbfolytatja a nyomozást a különös ezerédes ügyben.

Április folyamán 63 iparjogosítványt adtak ki

Iparjogosítványt 63 esetben adtak ki az elmult hónap folyamán. A folyamodók 652 pengőt fizettek be a város házipénztárába. Az iparjogosítványok megoszlása a következő:

Férfiszabó 2, nőiszabó 4, bércsépiő 2, rőfös, textilkereskedő 9, ügynökség 6, fuvaros 2, fehérneműkészítő 2, élő- és vágottvirágkereskedő 2, cukrász bornagykereskedő, élőállatkereskedő, kávémérő, sütő, cipőkiskereskedő, műszaki, fűszer- és csemegekereskedő, kéziburkoló, malomipar, kifőzés, tűzifa-, szénkereskedő stb. 1—1 nyert iparjogosítványt.

Gyúri munkakönyvet 50-et adtak ki a hónap folyamán, munkakönyvbejelentés 480, kijelentés 560 esetben eszközöltetett, felszabadult 15 tanonc.

Az április hónapban foganatosított tejellenőrzési vizsgálatokon összesen 47 minta vétetett. Az üzleti ellenőrzések során 37 fűszermintát vettek.

TÖLTŐTOLL
TINTAKULIK, JAVITÁSOK
HURAY
műszerész-mester
Deák F.-u. 14.
Telefon: 17-93.

VISZONTELADÓK!
Palackozott fajborok és pezsgők kistételben is kaphatók
Deák Jenő
bor-nagykereskedő
Bethlen-utca 14. szám

Továbbképző tanfolyam a Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezetében

A Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezete Debrecen körzeti titkársága, a szervezetbe tömörült munkások részére május második felében nagyszabásunak igérkező előadássorozatot indít. A három hónapra tervezett továbbképző tanfolyam feladata, hogy emelje a szervezett munkásság értelmi színvonalát, s megteremtse a keresztény és nemzeti alapokon álló magyar dolgozó típusát. A Hivatásszervezet vezetősége tudatában van annak, hogy a kibontakozó uj világrendben a munkásságra milyen nagy és fontos szerep várakozik. A szervezet áldozatot nem kimélő munkájának szükségességét pedig fényesen bizonyítja az a körülmény, hogy a munkásság, ráébredve küldetésének jelentőségére, tömegesen jelentkezik a tanfolyamra.

Az előadássorozat programmja a legfontosabb tudnivalókat foglalja magában. Nemcsak az etika, esztétika és történelem világába vezeti a hallgatókat, hanem megismerteti őket alkotmányunk, nyelvünk, népművészetünk, ipari, kereskedelmi és gazdasági intézményeink, valamint a nemzeti kérdés legszükségesebb kérdéseivel. A tanfolyam keretében a gyakorlati fizika és matematika is szerepel. A Hivatásszervezet a debreceni tudományos világ legnevesebb tudósait kérte fel az előadások megtartására, akik mindannyian készséggel vállalták a feladatot.

A tanfolyam első előadása folyó hó 15-én, szombaton fél 8 órai kezdettel lesz a Hivatásszervezet Ferenc József-ut 36. szám alatti előadó termében, „Oktatás és nevelés ügy, különös tekintettel a munkásság viszonyaira" címmel. Előadó: Asztalos Sándor pedagógus középiskolai tanár, a fiatal generáció egyik legkiválóbb képviselője.

Tizenegy villamos bérletcsaló ellen folytat vizsgálatot a debreceni rendőrség

Meggondolatlan csinytevéssel sok fiatal gyerek teszi tönkre egész életét

A Debreceni Helyi Vasút vezetőségétől az utóbbi nap több feljelentés érkezett fiatalkorú jegycsalók ellen. A feljelentések egészen különös eseteket sorolnak fel és megdöbbentő, szomorú adatokat hoznak nyilvánosságra. A legszomorúbb a dologban az, hogy a feljelentettek között igen sok középiskolás diák, sőt egyetemi hallgató is van. Az esetek valamennyiében a vádlottak kihallgatásuk alkalmával Kovács Gusztáv detektív előtt tett vallomásuk során egyöntetüen azzal védekeztek, hogy csupán csinynek szánták a jegycsalást és nem akarták megkárosítani a HÉV-et. Tény, hogy ezek a jegycsalók nem bűnözési hajlamból követik el az egyébként súlyos bűncselekményeket, de azoknak oly messzire ható következményei lesznek, amit életük végéig viselnek. Eppen ezért foglalkozunk behatóbban ezzel a kérdéssel, hogy gátat vessünk a további, hasonló „diákcsinyek"-nek és jóindulatúan figyelmeztessük a fiatalokat.

Valamennyi, hasonló esetben a legszigorúbb eljárást indítják meg a bűnösök ellen. A 18 évenaluliakat a fiatalkorúak bírósága, a 18 éven felülieket pedig a törvényszék vonja felelősségre részben csalás, részben okirathamisítás bűncselekménye miatt. A csalást és okirathamisítást pedig a legtöbb esetben szabadságvesztés büntetéssel sujtja a törvény s már volt rá eset, hogy a fiatalkorú tettest javítóintézetbe utalták jegycsalás miatt. Az így elítéltek pedig a bűnügyi nyilvántartóba kerülnek, csinytevéseik pedig — ahogyan bűncselekményeiket a vádlottak nevezik —, egész életükre jóvátehetetlenné válik.

Kívánatos ezért, hogy a pedagógusok felhívják a diákság figyelmét ezeknek a cselekményeknek súlyos voltára, amelyek — mint fentebb említettük —, nem csinytevésnek számítanak a bíróság előtt, hanem olyan súlyos bűncselekménynek, amelyet hat hónapig terjedhető szabadságvesztéssel sujtanak.

Az esetek legnagyobb részét fiatalkorúak követték el. A diák szülője odaadja a pénzt a bérletre. A fiú azonban nem váltja ki a bérletet, hanem ketten, hárman összeállanak, egy kis részvénytársaságot alakítanak, s egy bérlettel utaznak felváltva. Elfelejtik azonban, hogy Debrecen nem Budapest, hol az ilyesmit könnyebben meg lehet csinálni. Debrecenben a jegykezelők legnagyobb része minden bérletest ismer, s így egy-két sikerült potyautazás után „lebukik" a potyautas, amikor tüzetesen megvizsgálja a kalauz a bérletet.

Van azonban raffináltabb esete is a jegycsalásnak, ami már okirathamisítással párosul. Szintén többen állanak össze, egy bérlettel. Mindegyiknél van egy-egy fénykép, amelyet olyan alakura vágnak körül, mint amilyen a bérletben van. A soros „utazó" beleilleszti a bérletbe a fényképet. Egy, két esetben sikerült így is a potyázás, a harmadik esetben azonban már lelepleznek a kis jegycsalót és átadják a rendőrnek.

Nyomatékosan felhívjuk tehát a fiatalság figyelmét, hogy ezek az általuk csinytevésnek mondott esetek, súlyos bűncselekmények. Öthat pengőért nem érdemes egy esetleg szépen induló életet tönkretenni és megbélyegezni! Eddig 11 bérletcsaló ellen indult meg az eljárás. A 11 meggondolatlan fiú büntetése legyen elrettentő példa mindenki számára és óvakodjék mindenki hasonló bűncselekményektől!

MEGHIVÓ

A Szociális Missziótársulat Debreceni Szervezete folyó évi május hó 11-én kedden d. u. fél 5 órakor tartja 25-ik évi rendes közgyülését a r. kat. kimnázium földszinti tanácstermében, melyre az Egyesület mélyen tisztelt tagjait alakulatait és barátait szeretettel meghivja az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó (Balássy Miklósné. 2. Évi jelentés az 1942. évről és összefoglaló ismertetés az elmult 25 évről. 3. Szakosztályok jelentései. 4. Dr. Bátori József lelki vezető beszéde. 5. pénztáros jelentése. 6. Számvizsgálók jelentése és a felmentvények megadása. 7. Tisztujitás. 8. Költségvetés 1943. évre. 9. Inditványok. 10. Záróbeszéd (Dr. Bánó László prépost).

HÍREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

A PART KÉPVISELŐI KÖZÜL: Balogh István fogad minden hónap első vasárnap délelőtt 11—12 óráig.

A MAGYAR ÉLET PÁRTJÁNAK TÁRSASKÖRE az Arany Bikaszálló félemeleten nyitva minden nap délelőtt 9—1 óráig és délután 8—9 óráig.

HAJDU VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PÁRTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9—12 óráig panasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MÉP titkárnak adhatók át.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA

„Megváltó" Major örökösök, Piac-utca 18. Telefon: 14-64. — „Muraköz" Horváth Zoltán, Piac-utca 72. Telefon: 37-38. — „Bocskay" Lassányi József, Cegléd-utca 22. Telefon: 29-14. — „Csokonay" Dr. Batáry István, Mester-utca 43. Telefon: 10-15. — „Árpád Fejedelem" Mikes Edith, Csapókert, Jánossy-u. 44. sz.

— **Székfoglaló előadás a Tisza István Tudományos Társaság III. (mathematika—természettudományi) szakosztályában** Május 11-én, kedden délután fél 6 órai kezdettel tartja a központi egyetem XV. számú tantermében dr. Csukás Zoltán akadémiai tanár, az állattani intézet igazgatója a szakosztály XLIII. rendes ülésén székfoglaló előadását. Előadásának címe: Alkati tényezők az említések élettartamának öröklésében. A kiváló biologus hosszú évek óta foglalkozik öröklési kutatással, előadása e témakör egyik legérdekesebb problémáját fogja boncolni. Előadását az egész szakosztály a legnagyobb érdeklődéssel várja. A székfoglaló előadásra külön is felhívja az elnökség a szakemberek és az érdeklődő közönség figyelmét.

— **A Péterfia-utcai egyházrész női köre** keddi összejövetele helyett hétfőn délután 4 órakor jön össze a Kálvin-téri Baltazár-teremben, amelyen a tagok szórványmissziói konferencián is vesznek részt. Erre az alkalomra különösen felhívja a női kör tagjainak figyelmét a vezetőség.

— **Biblia-vasárnap Hajdúszoboszlón.** A Magyar Biblia Társulat ma, vasárnap a hajdúszoboszlói református egyházban bibliaterjesztő- és a Társulat érdekében proganda-vasárnapot rendez. Szolgálatra Mezey Béla lelkipásztort kérte fel a Társulat, aki ma délelőtt 9 órakor prédikál a szoboszlói templomban, d. u. 6 órakor pedig ugyan csak a templomban vallásos ünnepély keretében előadást tart a Biblia Társulat alakulásának, munkálkodásának céljáról. — Szolgálatával kapcsolatban iratterjesztést is visz magával a lelkipásztor s főként bibliákat árusíttat a vele utazó iratterjesztővel.

— **A „becsületes" megtaláló eltulajdonította az aranyfülbevalót.** Szabó Jusztinia mosónő, Kassa-út 19. szám alatti lakos egyik arany fülbevalóját elvesztette. Néhány lépésre utána egy ismeretlen férrfi megtalálta. Ezt látta a károsult is, azonban hiába kérte vissza a fülbevalót, az nem adta oda, hanem „meglépett". A rendőrség most keresi a „becsületes" megtalálót.

MOSOLYOK
(Anyák napjára)

Barát mosolygott rám:
hej! egyszer élünk, tarts hát vigan velem!
A nő mosolygott:
éljen a láz, mámor, tűz, csók szeretem!
— Cinkos mosolyok, szirén intések,
kétélű kardok, megtévesztések.

Akit bántottam, annak fájdalmas mosolya
csupa vád volt,
tépett, mart, vádolt.
Akinek jót tettem, azé alázatot sirt,
kétszínű könnyet
és kérte a többet.

Ezek a mosolyok nem voltak tiszták;
zavaros aljukat láttam,
úntam, búsultam, félreálltam.
— Lassan leszaggatták a magam mosolyát is
s a mosolyok közt egyedül maradtam.
Elhagytam őket, gyászruhát szabtam,
bolyongtam alkonyatban.

Mosoly! Edes arajátéka az égnek,
ígéret, hit, vigasztalás a harcon; —
torz fintor csupán az emberarcon.

Krisztus mosolyát még sohasem láttam.
... Sötét volt, keresem, vártam ...

A csikorgó fogú faluk szitkot szórtak,
a nagyvárosok hajszolták a bűnt,
mindenhol állatok, gazok, pribékek,
hahoták, vigyorok, röhögések!

Sokat bolyongtam, szenvedtem, fáztam,
amíg itt egy tiszta mosolyra találtam.
Meglestem lelkendezve, boldogan, félve:
— egy Anya mosolygott rá a kisdedére.

ESIA ISTVAN

— **A Déri Múzeum** a II. emelet kivételével, a Déri Györgyezredes Néprajzi Múzeum és a Thaly-szoba ma vasárnap d. e. 9—1 óráig nyitva. Belépőjegy fél 11 óráig nincs, fél 11 óra után köteles mindenki belépti dijat fizetni. Képes katalógusok és múzeumi kiadványok a jegypénztár nál kaphatók. A Muzeumbarátok Köre tagjai tagsági jegyük felmutatása mellett ingyen látogathatnak. A Közmüvelődési Könyvtár a nyári hónapokban reggel 8-tól délután 2 óráig, szombaton 12 óráig van nyitva. Vasárnap egész nap zárva.

Müvészi felvételek **SZIPÁL**
udvari fényképészmester
Piac-utca 44. Telefon: 17—73.

— **A 6-hetes** önkéntes vöröskeresztes tanfolyam záróvizsgája ma vasárnap fél 10 órakor lesz a városháza közgyülési termében. Vendégeket szívesen látunk. **Városi főápolónő.**

— **Mi vihető engedély nélkül a vasuton?** A közönség nagyrésze tájékozatlan abban a tekintetben, hogy milyen élelmiszereket vihet engedély nélkül a vasuton. Tájékoztatásul közöljük, hogy lisztet, zsírt, tojást, libát, kacsát csak szállítási engedéllyel lehet vasúti csomagban vinni. A személyes szükségletet meghaladó, vasúton vihető élelmiszerek a következők: engedély nélkül vihetünk egész kenyeret, továbbá egy darab pulykát, két darab tyúkot, vagy négy darab csirkét. A személyes szükségletnek megfelelő mennyiségü élelmiszer bármi lehet. A vasúti állomásokon ellenőrzik az utasok csomagját és a nem szállítható élelmiszereket elkobozzák. Ha pedig láncolás vagy üzletszerűség látszata forog fenn, a büntetőeljárást megindítják.

— **Felhívás.** Felkérjük a t. kabinbérlőinket szíveskedjenek f. hó 20-ig nyilatkozni, hogy a most következő fürdőévadban is kívánnak-e kabint bérelni. Ezen időpont ugyanis — a nagy érdeklődésre tekintettel — esetleg nem lesz módunkban a kabinokat a régi bérlők rendelkezésére bocsátani. **A városi fürdők gondnoksága.**

— **Felhívás az orvosokhoz.** A MONE ma déli fél 12 órára kitűzött gyülése 12 órakor lesz megtartva. **Elnökség.**

— **H. dr. Czukrász Ida** egyetemi m. tanár szemorvosi rendelőjét Csapó-utca 22. alatt megnyitotta.

— **Dr. Meszner Károly** leszerelt, rendelését újból megkezdte.

— **A betörő órát lopott.** Szabó Imre Nyil-utca 83. szám alatti lakos, MÁV kocsirendező feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen betörő ellen, aki az éjszaka álkulccsal felnyitotta az udvarán lévő bódéjának ajtaját és az ott felakasztott kabát zsebéből értékes Doxa-óráját ellopta.

— **Jégverés ellen biztositsd termésedet!** A gazdasági év küszöbén kell gondoskodni a gazdának a jégbiztosításról, mert ha a terményeket akármilyen kismérvü jégverés is érte, ezek jégbiztositásra már nem fogadhatók el. Magyarország területén a mult évben áprilisban 2, májusban 20, júniusban 18, júliusban 28, augusztusban 18, szeptemberben 6 és októberben 2 jégverési nap volt, ami annyit jelent, hogy hét hónap alatt 94 napon át pusztította terményeinket jégverés. Forduljon az **Első Magyar Általános Biztositó Társaság** helybeli: Ferenc József-út 59. szám alatti képviseletéhez felvilágositásért.

Vasárnapi istentiszteletek

ANYÁK-NAPJA

A református templomokban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Kecskés József, délután 6 órakor Kecskés József. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Tariska Zoltán, 11 órakor Gáll Mihály, délután 6 órakor Balázs Béla. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Dusicza Ferenc, délután 6 órakor Szabó Géza. Károli Gáspár-téri templomban délelőtt 9 órakor Sulyok Kálmán, délután 4 órakor Varga Balázs. Ispotálytemplomban délelőtt 10 órakor Birinyi János, délután 6 órakor Horváth György. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor dr. Soós Béla, délután 6 órakor dr. Erdei Mihály. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 6 órakor Bányay Zoltán. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután fél 7 órakor dr. Juhász László. Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor dr. Dancsházy Sándor, délután 6 órakor Balogh József. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 3 órakor Szilágyi László. Egyetemi templomban délelőtt 11 órakor Szenes László. Auguszta Szanatóriumban délelőtt egynegyed 10 órakor Koncz Zoltán. — Egyetemi klinikákon egész héten: Szenes László és Koncz Zoltán. — Téglaskerti állam iskolában délelőtt 10 órakor Sárközy Lajos. Téglavetői gyülekezeti házban délután 4 órakor Erdei Károly. Wolaffka-telepi olvasókörben délelőtt 10 órakor Bányay Zoltán. ONCSA-telep (Gyepű-sor 34.) délután 6 órakor Varga Balázs.

Tanyai istentiszteletek: Haláp délelőtt 9 órakor, Pipáshegy délelőtt 11 órakor, Állóhegy délután 2 órakor László L. Elek. Ebes délelőtt 10 órakor Molnár Gyula I. Ondód II. Vedres-dülő délelőtt 9 órakor, Kunpálhalma délelőtt 11 órakor Rápolty Árpád. Hegyes délelőtt 10 órakor és Elep délután 2 órakor Nagy Károly. Mocs délelőtt 10 órakor és Kismacs délután 2 órakor Nagy Sándor. Egyek délelőtt 10 órakor és Belsőohat délután 2 órakor dr Papp Géza. Bánk délelőtt 10 órakor, Diószegi-út délután 3 órakor Udvarhelyi György. Pac délelőtt fél 11 órakor, Mézeshegy délután 3 órakor Molnár Gyula. Pallag délelőtt 9 órakor és Szikgát délután 3 órakor vitéz Szabó Endre. Szepes I. délelőtt 10 órakor prédikál Pál Antal.

Gyermekistentisztelet: Egyetemi templomban délelőtt fél 9 órakor, prédikál Szenes László. — Nyilastelepi templomban délelőtt 9 órakor prédiká Orosz János. — Árpád-téri templomban délelőtt 9 órakor, prédikál dr. Erdei Mihály.

Miserend a Szent Anna-templomban:

A bérmálás miatt a következőképpen változik meg a szokott rned: csendes misék 6, 7, 8 órakor, 9 órakor csendes mise és szentbeszéd a bérmálkozók részére. A leányoknak a templomban Fiedler István püspök, a fiúknak a gimnázium udvarán dr. Scheffler János püspök mond szentmisét és a mise után végzi a bérmálást. Rossz idő esetén a fiúk részére a gimnázium dísztermében lesz a szentmise. A templomban nem lesz több mise, míg a bérmálás tart, hanem 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor a gimnázium udvarán lesznek csendes szentmisék. Rosz isdő esetén a gimnázium bejárati csarnokában.

Külteki misék: Homokkertben dr. Vass Péter, Szabaszlói-úton Somhegyi Mihály, Auguszta Szanatóriumban Gocs György, Fogházban Mikos József, Pallagon Nagy Miklós, Mikepércsen dr. Zernye József mond szentmisét és szentbeszédet.

Szent István Ferences plébánia hírei:

Ma pontosan fél 3 órakor kezdődik játékdélutánunk. Este fél 7 órakor május ájtatosság és szentbeszéd A hét minden napján esténkint fél 7 órakor májusi ájtaosság, kedden és pénteken szentbeszéddel. Kedden reggel 9 órakor Szent Antal-mise. Szerdán este fél 6 órakor bibliaóra és énekpróba. Külön is felhivjuk jó hívek figyelmét arra, hogy ma esti litániánk után köszöntjük édesanyáinkat. Kultúrestünknek lesznek egészen kedves és meglepő számai. Szent Ferenc Világi-rendjének gyülése ma elmarad és a jövő vasárnap fogjuk azt megtartani.

Az evangélikus templomban: vasárnap délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet. Prédikál Németh Sándor. Délelőtt 10 órakor és este hat órakor istentisztelet. Prédikál dr Pass László.

A gör. kat. templomban:

Délelőtt egynegyed 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, szentbeszédet mond dr. Hudáky Aladár s.-lelkész, háromnegyed 12 órakor kismise. Délután fél 4 órakor rózsafüzérájtatosság, 4 órakor vecsernye, szentbeszéd, májusi ájtatosság. Május hó minden napján délután 6 órakor rózsafüzér- és májusi ájtatosságot végzünk, csütörtök és vasárnap délután szentbeszéd is van.

Berzéki fotóhíradó:

Amatőrök figyelem! **Tipp** filmpótló jön

— **A hadigondozó bizottság munkája.** Április hónapban a városi hadigondozó bizottság egyizben tartott ülést, melyen 20 különféle hadigondozási ügyet tárgyaltak le.

— **A Dóczi Intézet Volt Iskolatársak Szövetsége** közgyülése kávé-délutánnal egybekötve 1943 május 17-én, hétfőn délután 5 órakor lesz a régi Dócziban. Kávéjegy ára 1 P 50 fillér. Kérjük a tagok s a volt Dóczisták szives megjelenését. Elnökség.

— **Kilopták a ridiküljét** Györössy Gáborné Aczél-utca 43. szám alatti lakosnak a Gambrinus-átjáróban lévő közélelmezési irodában. A ridikülben 150 pengő készpénz, kerékpárigazolvány és egy pincekulcs volt. A rendőrség keresi a tettest.

— **Zsirjegyet lopott a zsebmetsző.** Sántha Ignátzné lakatos felesége, Szoboszlai-út 10. szám alatti lakos a mult nap a Bethlen-utcai közélelmezési irodában volt. Ismeretlen zsebtolvaj kilopta zsebéből a család összes, új zsirjegyeit.

— **Két mikepércsi ember kerékpárját lopták el** a mult nap ismeretlen tettesek a Gambrinus-átjáróból. A károsultak: Deczki Sándor mikepércsi gazdálkodó és Dely Mihály mikepércsi földmüves feljelentést tett a rendőrségen a kerékpártolvaj ellen.

— **Ne hagyd nyitva a lakást!** Bende Jánosné, favágó felesége, Nap-utca 22. szám alatti lakásából ismeretlen besurranó tolvaj ellopott két inget. A kár 150 pengő. A nyomozást megindították.

— **Ne vegyen cserépkályhát,** míg meg nem tekntette Debrecen legrégibb kályhás mesterének cserépkályha raktárát, hol Magyarország egyik legszebb gyártmányú cserépkályháiból választhat. Krisch kályhásmester, Ispitály-tér 1. sz. (Nagyállomásnál). Telefon 12-18.

— **Míg nézdegélt a zsibogón, kilopták a karján lévő ridikülből a pénztárcát.** Kovács Ilona háztartási alkalmazott, Mák-utca 22. szám alatti lakos a zsibvásártéren nézdegélte a kirakott holmikat. Közben egy vakmerő tolvaj kinyitotta a karján lévő ridikült és abból kiemelte a pénztárcát, amelyben 20 pengő készpénze volt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Gyászrovat

Özv. Tóth Jánosné

Pénteken este 46 éves korában meghalt özv. Tóth Jánosné szül.: Komády Mária. Temetése hétfőn délután 6 órakor lesz a Köztemető II. A ravatalozó teremből a református egyház szertartása szerint. — Gyászolják: egyetlen fia, Béla, édesanyja, özv. Komády Lajosné szül.: Szőllössy Juliánna, testvére, Komády Erzsébet, nagybátyjai és nagynénjei, Szőllössy Mihály nejével Tompa Máriával, Szőllössy József nejével Tóth Erzsébettel és gyermekeivel, Szőllössy Mária, valamint a rokonság. Lakás: Nap-utca 16. sz. Temetését a **Gebauer** temetkezési vállalat rendezi.

Polgár Szücs István gazdálkodó 80 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó termeből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Szoboszlai-út 14. sz. Temetését a **Gebauer** temetkezési vállalat rendezi.

Virág Sándor ny. postaaltiszt 67 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a díszravatalozó teremből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Erőss Lajos-utca 24. Temetését a **Gebauer** temetkezési vállalat rendezi.

Kiss András 67 éves korában elhúnyt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozó teremből. Lakás: Ebes 32. sz. **Dankó** temetkezés.

Kövessi Pityuka 3 éves korában elhúnyt. Temetése hétfőn délután 4 órakor lesz a Köztemető hármas teremből a római katolikus egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után. A temetést **Csurka** Kegyelet temetkezési vállalat rendezi, Dégenfeld-tér 2. szám.

Szegedi Gyula nyug. jegyző élete 72-ik évében elhúnyt. Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor lesz a hármas teremből református szertartású ima után. Lakás: Kút-utca 130. sz. **Csurka** Kegyelet temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám, végzi.

Papp László városi hordár 57-ik évében elhúnyt. Temetése ma, vasárnap délután 5 órakor lesz a hármas teremből református szertartású ima után. Lakás: Olaj utó 30. sz. **Csurka** Kegyelet temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám, végzi.

Brüll Henrik ny. malomigazgató 60 éves korában elhúnyt. Temetése Győrben lesz izraelita szertartással, az oltani temetőbe május 12-én délután 3 órakor Debrecenből történt szállítás után. A szállítást **Csurka** Kegyelet temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám, végzi.

Kovács Ernőné Tóth Juliánna 27 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap délelőtt fél 12 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából ref. szertartással. Monostorpályi. **Pusztai** temetkezés.

Nagy Ferenc nyugalmazott csendőrtiszthelyettes 71 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap délután fél 3-kor lesz a Köztemető II. ravatalozóteréből. Lakás: Derecske, Werbőczy-utca 425. Temetését **Bartha** vállalata végzi.

polgár

Szücs István

gazdálkodó

80 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap fél 4 órakor lesz a díszravatalozó teremből. Gyászolják: bánatos felesége, gyermekei, menyei, vejei unokái, dédunokái, nászai, unokahugai, unokaöccsei és a rokonság. — Lakás: Szoboszlói-u. 14. **Gebauer** rendezi.

— **Flaink pilótakiképzésére áldozzunk két fillért! Kérjünk** [illegible]

Aranyló ködben...

Aranyló ködben fürdik már az erdő
Minden oly szép ma,... Minden oly csodás
— Eszembe jut egy régi dal,... egy nóta.
Szivemben él egy régi vallomás,...
Most is zokogja a bús őszi szél...:
„Szeretlek Edes... Jobban bárkinél!"

Szőke hajad akkor vállamra omlott
virágok között,... a csöndes kis padon
„Szeretlek Edes!... Szeretlek Edes!"
— boldogan csengett a dal ajkadon.
S most elmulásról csöndesen beszél:
felsír bús hurjain az őszi szél.

Hulló avarban halkan száll a nóta,
csöndben az emlék,... mint ki lopni jár.
Hej,... megsirattam én is már azóta,...
„Fájó emlékek,... csodás régi nyár...!"
S fájó szivemben a múlt emléke kél,
— felsír bús hurjain az őszi szél

— „Szeretlek...!" mondtad,... Boldog voltam én is...
— csillogó könnyel lett szemed tele.
...— Hulló avarban emlékezve járok,...
most is dúdolja még az ősz szele...;
„Szeretlek Edes...! Jobban bárkinél...!"
...Velem együtt sír a bús őszi szél.

IFJ. ANTALFY LAJOS

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak és ismerőseinknek, kik felejthetetlen jó fiúnk vőlegényem dr. Nemes László temetésén résztvettek, ravatalára koszorúkat és csokrokat helyeztek, részvétükkel mély fájdalmunkat enyhíteni egyikeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Bánatos szülei és menyasszonya.

Gyomorsavtúltengés és gyomorfekély ellen csak **Kalciszil-t,** (ezelőtt Hajduint) használjon. Hatása biztos, íze kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. Készíti: „Sztankay" gyógyszertár, Debrecen, Szent Anna-utca 64. sz.

— **A Mester-utcai egyházrész** szeretetvendégségét többeknek óhajára május 11-én délután 6 (hat) órai kezdettel tartja. Ezúton is szeretettel hívják és várják az érdeklődőket.

— **Felhívás.** Folyó hó 9-én délelőtt 10 órai kezdettel folytatólagos Légó oktató órát tartunk, melyre szeretettel meghívunk minden házfelügyelő kartársat, akár tagja az egyesületnek, akár nem. Saját helyiségükben, Simonffy-utca 13. sz. alatt a Légó oktató órát a Házfelügyelők Nemzeti és Gazdasági Országos Egyesülete fogja tartani. **Vezetőség.**

— **Az iparügyi minisztérium XIII. szakosztálya** (ipari munkaügyek) az ipari anyaghivatal épületébe (Budapest, II., Főutca 66., I. em. 1—21. sz.) költözött el. E hónap 10-től kezdődően már az új helyiségben folytatja munkáját.

— **Selyemhernyókiosztás** a mai nap megkezdődött. Aki a mostani magas gubóár mellett rövid 4 hét alatt 3—400 pengőt akar keresni, — még a mai napon a selyemhernyó átvétele végett jelenjen meg Miklós-utca 23. sz. alatt a keresztépületben, ahol az államtól mindenki ingyen kap selyemhernyót és hozzávaló tenyésztési utasítást.

— **Felhívás a textilkereskedőkhöz! A Baross** Szövetség textilszakosztályának elnöksége felkéri Debrecen és környéke textilkereskedőit, hogy a f. hó 12-én, szerdán este 7 órai kezdettel a Kereskedő Társulat termében (Ferenc József-út) tartandó fontos értekezleten feltétlenül megjelenni szíveskedjenek. Tárgy: áruellátás kérdése. Szíves jövet [illegible]

— **Dr. Makkai Sándor** egyny. r. tanár tart előadást a Mester-utcai egyházrész szeretetvendégségén, melyet május 11-én d. u. 6 órai kezdettel a Baltazár-teremben (Kálvin-tér 5.) rendeznek meg az egyházrész szegénysorsú iskolás gyermekeinek a felsegítésére.

— **Nyolc állampolgárt honosítottak vissza.** Az elmult hónapban az illetékességi előadóhoz 259 polgármesteri iktatású állampolgársági és illetőségi kérelem érkezett. A hónap folyamán 25 tgyén szerzett jogú debreceni illetőségűnek ismertetett el. Állampolgársági esküt tett 8 visszahonosított és 1 honosított egyén.

— **Statáriális bíróság előtt két postásnő.** A dési törvényszék rögtönítélő tanácsa most tárgyalja a két megtévedt kackói volt postamesternő bűnügyét, akik a hadszíntérre küldött csomagokat rendszeresen lopkodták. A vádirat a legsúlyosabb büntetést kéri a minden emberségükből kivetkőzött postamesternők ellen.

— **A Benyovszky István-féle művészlevelezőlapok** ismét kaphatók a „Debreczeni Ujság—Hajdúföld" kiadóhivatalában. — (Piac-utca 56.) Egy teljes sorozat ára 1 pengő 50 fillér.

— **Távbeszélő előfizetőket** értesíti a m. kir. postahivatal, hogy légiriadó tartama alatt a helyközi távbeszélő központ nem működik. Távolsági beszélgetéseket kezdeményezni nem lehet. A riadó tartama alatt azonban mindenféle helyi beszélgetés folytatható. A O-val kezdődő számok közül csak a 04 (Mentők) és 05 (Tűzoltók) hívható.

— **Népies cikkeket kernek az órások és ékszerészek.** Az ékszerészek és órakereskedők azt panaszolják, hogy jóformán teljesen megszünt részükre az utánpótlás. Éppen ezért indítványt tesznek, gondoskodjék a miniszterium kevés aranyat, nemes fémet tartalmazó olcsó, népies cikkek behozataláról vagy belföldi gyártásáról. Ezzel szemben egyesek szerint nem volna kifogásuk a drágakövek és arany márkás órák különleges megadóztatása ellen, de biztosítani kell azt, hogy a gyakorlati célokat szolgáló órák és kisebb emléktárgyak utánpótlása [illegible]

Tavasszal

van az ideje a szokásos tisztító kúrának. A Darmol hashajtót milliók használják azért, mert hatása kitűnő. Használata után az ember mintha ujjá születne. Használja ezért Ön is. DARMOL

— **Esküvő.** Sóvári Soós Katalin állami tanítónő és nemes Hatházi Antal ref. hitoktató-lelkész f. hó 8-án tartották esküvőjüket szülleik Bercsényi-u. 11. sz. alatti lakásán. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A homokvár megölt egy gyermeket.** Az elmult nap három ungvári gyermek az Ung parton homokvárat épített. A vár összeomlott s maga alá temette Molnár István 11 éves gyermeket, aki azonnal meghalt. Az ügyben vizsgálat indult.

— **Kecske helyett egy gyereket lőtt le.** Cselle Géza nagyberegi erdőőr egy kecskét talált a tilosban legelni. Lekapta válláról a fegyverét s a kecskére lőtt, s közben a sörétek megsebesítettek egy közelben tartózkodó gyermeket. Gondatlanságból okozott súlyos testisértés címén kéthavi fogházra ítélték.

— **Ötezer zsidó erdőbirtokot** vettek állami igénylés alá Nagyváradon. A kisebb birtokok átvétele folyamatban van.

— **Lefüleltek egy lópokróctolvajt.** Szatmáron az utóbbi időben veszedelmes lópokróctolvaj garázdálkodott. Ebből kifolyólag az elmult nap elfogták Sztán György, büntetett előéletű napszámost, aki kihallgatása során bevallotta, hogy a sorozatos lopásokat ő követte el. A tolvaj ellen eljárás indult.

— **Zsebtolvajlásért kétévi börtön.** Veszedelmes zsebtolvaj nőt tett ártalmatlanná az elmult nap a nyiregyházi rendőrség. Csiki Sándorné a neve s mindössze csak 25 éves. Sorozatos lopásaiért kétévi börtönbüntetésre ítélték.

— **Hirdetmény.** Értesítem a város közönségét, hogy Debrecen sz. kir. város házi- és gyám pénztáránál a hivatalos órákat a közszolgálat érdekében azonnali hatállyal szombat kivételével naponként 9—12 óráig, — szombaton pedig 9—11 óráig terjedő időben állapítottam meg. **Polgármester.**

— **Figyelem!** Tekintettel a bérmálásra, f. hó 9-én, a vasárnap zárva tartó fényképészek is 10—2 óráig nyitva lesznek.

— **A „Baross-Női Tábor"** f. hó 16-án, vasárnap d. u. 5 órakor a MANSz helyiségében (Ferenc József-út 36. sz.) teadélutánt rendez.

— **Debrecen és Vidéke Ipartestület, Iparoskör, Iparos Dalárda, Iparosifjúság Önképzőköre** ma, azaz május 9-én délután 7 órakor tartja évzáró kulturdélutánját, melyre az iparosságot kedves családjával együtt meghívja és szeretettel várja. Beléptidíj nincs.

— **Közigazgatási bejárás.** A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter ur a 48060/1943. VII. sz. alatt intézett leiratában aról értesit, hogy az államvasutak igazgatóságának kérelmére Gyökérkut forg. kitérő tervezett bővitésének közigazgatási bejárását elrendelte és az eljárás megkezdésének idejéül 1943. május hó 20. (huszadik) napjának déli 12 (tizenkettő) óráját, összejövteli helyuül pedig Gyökérkut forg. kitérő szolgálati helyiségét tüzte ki. Értesitem az érdekelteket, hogy a közigazgatási bejáráson személyesen, vagy megfelelő képviselők utján megjelenhetnek. **Polgármester.**

Termelési jutalom

a **futóhomoktalajon vetett pillangós virágú zöldtrágya növény és pillangós virágú takarmánynövény termesztéséért**

Felhívom az érdekelt gazdaközönség figyelmét arra, hogy a vonatkozó rendelet értelmében a futóhomoktalajon gazdálkodó birtokos pillangós virágú zöldtrágyanövény és pillangós virágú takarmánynövény termesztéséért kat. holdanként 10 pengő termelési jutalomban részesül, feltéve, hogy az említett növényeket az 1942. évi augusztus 15. napjától az 1943. évi május 15. napjáig elvetette és az 1942. évi őszi vetésterülete az előző évi őszi vetésterületéénél nem kevesebb.

Az a birtokos, aki a fenti címen a termelési jutalomra igényt tart, az 1943 május 31. napjáig köteles a Közélelmezési Ügyosztály gabonairodájában (Ferenc József-u. 28., Dobozi-átjáró, földszint), az ott díjmentesen kapható bejelentőlapot kitölteni és aláírva beadni. A valóságnak meg nem felelő adatok bejelentése a rendelet szerint büntetendő.

Polgármester

— **A nyilastelepi ref. népiskola** Anyák-napja alkalmával kedves és megható ünnepélyt rendezett. Először istentiszteleten jelentek meg a növendékek, majd átvonultak az iskola árnyas udvarára, ahol meleghangú ünnepség keretében köszöntötték a növendékek az édesanyákat. Az ünnepélyt az iskola énekkara nyitotta meg, majd Szőke Katalin V. o. növendék köszöntötte a nagyszámban megjelent édesanyákat, akik könnyekig meghatva hallgatták a növendékek szavalatait, köszöntőit és fogadták a hatalmas virágcsokrokat, amelyek kifejezői voltak a gyermeki szeretetnek és hálának. Ez a hála és szeretet nemcsak a tizenöt szavaló fiú és kislány, de valamennyi növendék szeméből sugárzott. Az ünnepélyt a VI. vegyes és a III. leányosztály ének számai tették változatossá és Széchy György igazgató-tanító a gyermekekhez és a szülőkhöz intézett az anyák iránti szeretet nagy jelentőségét hangoztató szavai zárták be.

— **Honvédeink hősi harcát segíti a hadigondozási bélyegek használatával!**

— **Nagyszabású testnevelési ünnepély a Stadionban.** Május 23-án tartják a református kollégium intézetei: a gimnázium, a tanítóképző, a polgári iskola közös testnevelési záró-ünnepélyüket.

— **Nagyvárad határában földgázt találtak.** A gáz 1354 méter mélyről 120 atmoszférikus nyomással tör elő és igen gazdagon. Itt a fúrást beszüntették s messzebb próbálkoznak. Valószínűleg a gázzal együtt más értékes anyagot is találnak a föld belsejében.

— **Kancacsikók törzskönyvezése.** Az 1940. évben született ismert származásu és szerkezeti hibamentes kancacsikókat a törzskönyvelő bizottság május hó 11-én Debrecenben a baromvásártéri mázsaháznál, május hó 12-én pedig Hortobágyon a Csárda előtt, reggeli 8 órától kezdve — törzskönyveli. Akiknek ilyen kancacsikója van és azt törzskönyveztetni kivánja, a csikót anyjának azzal a fedeztetési jegyével együtt, amely fedeztetésből a csikó származott, hozza magával. Gazdasági Egyesület.

A DEBRECZENI UJSÁG RÁDIÓMŰSORA

1943. évi május hó 10-től 1943 május hó 16-ig.

Rádió-hírszolgálat.

Magyar nyelvű hírek.

7.15 Dunai német adók. 325.4 m. (Brünn.)
8.00 Olasz rádió 25, 41 rövidhullám
8.00 Zágrábi rádió 276 középhullám.
17.30 Pozsonyi rádió 760 m.
18.30 Olasz rádió 1925 rövidhullám.
19.15 Dunai német adók 325.4
20.40 Olasz rádió 25.45 rövidhullam és II. középhullám 221 és 263 m.
21.25 Dunai német adók 253.4 m. (Brünn.)
1.30 Dunai német adók 325.4 m. (Brünn.)

Hétfő

Május 10.

BUDAPEST I. MŰSORA

6.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
7.40 Ébresztő. Torna.
8.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
1. Lehár: Most kezdődik, induló. 2. Bayer: Babatündér, keringő. 3. d'Ella: Győzelmes seregek, induló. 4. Egyed Miklós: Jóska válasza (Nagykovácsi Ilona). 5. Winkler: Ha szabadságon vagyok, induló. 6. Bochert: Gavott-intermezzo. 7. Pécsi József: Vigyázz, Indulj!, népdalegyvelge. 8. Maraziti: Bolero, 9. Scott: Játék trombita, foxtrott. 10. Kraul: Rececе, induló. 11. Valente: Polka. 12. Lanner: Negédesen, keringő. 13. Fényes Szabolcs: Vén diófa, Tegye a szívére most a kis kezét (énekli Weygand Tibor). 14. Fettel: Foxtrott. 15. Kubányi György: Sohse kérdezd (Kalmár Pál). 16. Kiss Lajos cigányzenekara magyar nótákat játszik. 17. Zách Győző: Felvidéki induló.
10.00 Hírek.
10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar Vezényel Eördögh János.
1. Vasady Béla: Bólyai Akadémikus, induló. 2. Kéler Béla: Vígjáték nyitány. 3. Ziehrer: Bécsi polgárok, keringő. 4. Ruszinkó N. Ipolysági bevonulási induló. 5. Máder: Ismert mesterek egyvelege. Czibulka: Szívek és virágok, dal. 7. Rőt István: Marosmenti induló.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.15 Zenekari művek.
11.40 Idegenforgalom Aquincumban 2000 évvel ezelőtt. Irta Rév Sándor.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 A Mária Terézia 1. honvédgyalogzered zenekara. Vezényel Seregi Artúr.
1. Zách Győző: Király Jenő, induló. 2. Thomas: Raymond, nyitány. 3. Zoltai Zoltán: Hangverseny-keringő. 4. Kiss Angyal Ernő: Aratáskor. 5. Müller Károly: Magyar rapszódia. 6. Huszka: Aranyvirág, részletek.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
2.00 Weidinger Ede szalonzenekara játszik.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.00 Délutáni muzsika.
3.30 Svájci emlékek a magyar multban. Dezsényi Béla dr. előadása.
4.20 Hírek német, román, szlovák ruszin nyelven.
4.45 Hírek.
5.00 Ahol gyermek voltam. A kanyargó Körös mentén. Irta Szabó Pál.
5.20 Farkas Jóska és cigányzenekara muzsikál.
5.50 A légoltalom eredményei. A Honvédelmi Minisztérium Légoltalmi Csoportfőnökségének közleménye.
6.10 Melbs Béla-zenkar. Cirkuszban. (Zeneszámok.)
6.50 Hírek.
7.00 Ötletessége a gyermek. A Magyar Rádió ünnepi műsora a Nemzeti Gyermeknéhét alkalmából.
8.00 A régi Balkán. I rész: Bolgárok útja a Balkánra. Váczy Péter dr. egyetemi tanár előadása.
8.20 A mi vendégeink. Az Operaház zenekarát vezényli Fritz Zaum Magyar-német művészcsere.
9.40 Hírek.
10.10 Tánczene.
11.00 Szalonlőtös.
1. Fucsik: Dunai regék, keringő. 2. Nováki László: Románc. 3. Albeniz: Szerelmi dal. 4. Ujvári József: Tangószernád. 5. Cerné: Gloriette, hegedűszólót játssza Kiss Ferenc. 6. Busár Béla: Emlékezés. 7. Vincze Ottó: Olaszországi képeskönyv. 8. Szántó Jenő: Alt Wien.
11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

7.05 Német nyelvoktatás. Tartja: Szentgyörgyi Ede dr.
7.30 A kolozsvári m. kir. állami Tanító- és Tanítónőképző Intézet énekkara.
7.55 Legkedvesebb német költőim. Szabó Lőrincz beszél német műfordításairól. A verseket elmondja: Gáborjáni Szabó Klára.
8.50 Juferov: Szvit. Előadja a Rádiózenekar.

KÜLFÖLD

BEROM.: 19.40 Csajkovszkij: Hattyú-keringő. — Német műsor: 19.30 Szórakoztató zene.

Kedd

Május 11.

BUDAPEST I. MŰSORA

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.00 Hírek.
10.15 Szórakoztató zene.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.15 Pusztai Sándor énekel. Zongorán kíséri Földes László.
11.40 Divattudósítás.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Ilniczky László szalonzenekara játszik.
1. Lincke: Lysisrata, nyitány. 2. Járay Richárd: Vallomás. 3. Albeniz: Tangó. 4. Fehér István: Törpék álma. 5. Zielke: Aquamarin. 6. Ilniczky László: Keringő a Judit kapitulál c. operettből. 7. Dostál: Bécsi egyveleg.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
2.00 Magyar nóták. Bálint Zoltán énekel, kíséri Sárai Elemér és cigányzenekara.
Dalok: Balázs Árpád: Gyere velem akáclombos falumba. Rátkay László: Azért csillag hogy ragyogjon. Népdal: De szeretnék hajnalcsillag lenni. Murgács Károly: Tükrös piros szív. Réten, réten; Vadkörtefa — népdalok.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.00 A Folyamerők fúvószenekara. Vezényel ifj. Fricsay Richárd.
3.30 Gyermekdélután. A kétfejű hal. Irta: Márkus Dezső. Előadják a gyermekszereplők, Harsányi Gizi vezetésével.
4.00 Harrer Pál harmonikaegyüttese játszik.
4.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven.
4.45 Időjelzés, hírek.
5.00 Mária havában.
5.10 Sikeek és csalódások. Juhász István, a Gamma vezérigazgatójának előadása a Magyar Feltalálók Országos Szövetsége előadássorozatában.
5.25 Rádiózenekar. Vezényel Vincze Ottó. Közreműködik Zsögön Lenke és Csongor István (ének).
6.15 Magyar nők a munka frontján. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
6.50 Hírek.
7.00 Aranytulipán. Közvetítés a Vidám Színházból. Magyar zenés mesejáték három felvonásban. — Irta vitéz Vadady Albert. Zenéjét szerezte dr. Fehér István. Rendezte Szüle Mihály. Vezényli Csanak Béla.
Személyek: Mesemondó — Németh Thyra; LVI. Tulipános — Ujváry Lajos; Kacafántos — Bihary Nándor; Bakafántos — Somkuti Dezső; Zsófi — Fábry Éva. Gábor — vitéz Hajmássy Lajos; Kati — Feleki Sári; Aszszonyság — Kersztessy Mária; Bíró — Bánhidy László; Bíróné Hollós Melita; Julis — Rédey Sári; Béni — Kovács Károly; Kisbíró — Szalay Gyula.
9.40 Hírek.
10.10 Magyar nóták.
11.00 Tánczene.
11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

4.00 A földmívelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
4.30 Az Operaház előadásnak ismertetése.
4.35 Az Operaház előadásának közvetítése. Dr. Julius Pöltzer kamaraénekes vendégfellépésével. — Istenek alkonya. Zenedráma egy előjátékban és 3 felvonásban. — Szövegét és zenéjét szerezte Wagner.

KÜLFÖLD

Olasz A műsor: 19.40 Dalok és dallamok. — BEROM. 22.15 Chopin-művek zongorán.

Szerda

Május 12.

BUDAPEST I. MŰSORA

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.00 Hírek.
10.15 Zenekari művek.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.15 Simonyiné Groh Klára hegedül. Zongorán kíséri Szirányi János.
11.40 A szent tűz Bartóky József elbeszélése.
12.00 Harangszó. Fohász.
12.10 Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.
1. Auber: Fra Diavolo, nyitány. 2. Eördögh János: Idill. 3. Lautenschleger: Nyári éji ünnep. 4. Richartz: Kastanyetta hangok, keringő. 5. Kiss Angyal Ernő: Alkony az Arián. 6. Buday Dénes: Csodatükör, részletek. 7. Weissmüller Mihály: Tarantella. 8. Kraul Antal: Magyar postás induló.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 Honvédeink üzennek.
2.00 Szórakoztató zene.
1. Pongrácz Géza: Verbunkos, szvit. 2. Erdélyi népdalok. Énekli Kóréh Endre. 3. Künneke: Keringő (Rádiózenkar).
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.00 A Budapest honvéd őrszázlóalj zenekara. Vezényel Pongrácz G. 1. Wagner: Rienzi, harci induló. 2. Milöcker: Szegény Jonathán, nyitány. 3. Dvorzsák: Keringő. 4. Volkmann: a) A lovag; b) Hársfák alatt. 5. Márk Béla: Székely ballada. 6. Rossini: Tell Vilmos balettzene. 7. Pongrácz Géza: Magyar rapszódia. 8. Künneke: Intermezzo.
3.30 Testnevelés és nemzetvédelm. Misángyi Ottó, a Testnevelési Főiskola igazgatójának időszerű sportelőadása.
4.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven.
4.45 Időjelzés, hírek.
5.00 Magyar nóták. Bartha Erzsébet és Kalmár Pál énekel, kísér Gáspár Lajos cigányzenekara.
Bartha Erzsébet énekszámai: Várady Ilona: Miért találkozunk. Székács Aladár: Tejben fürdik az én rózsám, ha fel kel. Népdal: Sűrű csilag ritkán ragyog. Teghze-Gerber Miklós: Ablakomra ráborult az orgonafa. Népdalok: Nincsen annyi tengercsilag az égen. Sej, haj ne feküdj a szénaboglya tövébe.
Kalmár Pál énekszámai: Hevesi József: Galamb száll a Hortobágyon. Dankó Pista: Három sósperc. Vitéz Kókay—Murgács: Hiányzik valaki. Dóczy József: Kit gyászol a fecskemadár. Népdal: Házunk előtt kedves édesanyám. Szaucsnek István—Széchényi Mária: Amikor már nem leszek. Sándor Jenő: Vadvirágos erdő szélén.
5.40 Magyar tudós a háborúban. Szentgyörgyi Albert dr. egyetemi tanár előadása.
6.00 Honvédműsor.
6.50 Hírek.
7.00 Miből lesz a ballarina? Zenés helyszíni közvetítés az Operaház balettiskolájából.
8.00 Se szó, se beszéd — muzsika. Hanglemezek.
9.00 A beszélő rigó. Vitéz Szarka Géza elbeszélése.
9.20 Ticharik Zdenka zongorázik.
9.40 Hírek.
10.15 Rádiózenkar.
11.10 Filmdal.
11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

5.00 Olasz nyelvoktatás.
7.15 A Hubay Társaság ünnepi estjének közvetítése a pesti Vigadó nagytermében. Közreműködik a Székesfővárosi Zenekar és az Operaház vegyes- és gyermekkara.

KÜLFÖLD

Német műsor: 23.00 Jókedvű zene. — Olasz B műsor: 23.00 Szórakoztató zene.

Csütörtök

Május 13.

BUDAPEST I. MŰSORA

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.00 Hírek.
10.15 Sovinszky László szalonzenekara játszik.
1. Kéler Béla: Romantikus nyitány. 2. Johann Strauss: Déli rózsák, keringő. 3. Bayer: Babatündér, részletek. 4. Bánáti Antal: Gavott. 5. Kacsóh Pongrácz: Késő ősz van. 6. Lehár: A mosoly országa. 7. Buday Dénes: Menüett. 8. Huszka: Két veréb. 9. Rostagni: Tarantella.
11.15 Leopold Mozart: D-dur divertimento.
11.40 Külföldi híradó.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Rendőrzenekar. Vezényel: Bánfalvy Beck Miklós.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.00 Baromfi tenyésztési időszerű tanácsadó. Báldy Bálint m. kir. gazdasági felügyelő előadása. — A földmívelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
6.25 Berzsenyi László dr. és Villax István dr. magyar nótákat zongorázik.
6.40 A papíroshulladék a háborús anyaggazdálkodásban. Ferdinándy Géza miniszteri műszaki tanácsos előadása.
6.50 Hírek.
7.00 Oroszlánok, tigrisek és medvék egymás között. Hangképek a Fényes Cirkuszból. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
7.20 Tánczene.
7.40 A Gyurkovics-lányok. Vígjáték négy felvonásban. Irta Herczeg Ferenc. Rendező Kiszely Gyula.
9.40 Hírek.
10.10 Szórakoztató zene.
10.50 Magyar nóták.
11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

7.05 Francia nyelvoktatás. Tartja: Makay Gusztáv dr.
7.30 A Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Hans Szvarovszky.

KÜLFÖLD

Olasz B műsor: 20.20 Rádiózenekar dalokkal.

Péntek

Május 14.

BUDAPEST I. MŰSORA

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.00 Hírek.
10.15 A Budapest honvéd őrszázlóalj zenekara. — Vezényel Pongrácz Géza.
1. Turay Mihály: Magyar honvéd induló. 2. Herold: Zampa nyitány. 3. Bánfalvi Beck Miklós: Keringő a Bajtársak c. filmből. 4. Ábránd Verdi műveiből. 5. Sándor Jenő: Palotás és friss. 6. Bachó István: Honvédtáborban, magyar ábránd. 7. Kraul Antal: Magyar díszmenet induló.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.15 Dalok és hangszerszólók.
11.40 A csecsemő lelkivilága. Kestler Tivadar dr. orvosi előadása — Felolv.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Hanglemezek.
12.40 Hírek.

1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 **Honvédeink üzennek.** A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
2.00 **A Légierők fúvószenekara játszik.** Vezényel Doroszlay Károly. 1. Striczi József: Honvéd kerületi induló. 2. Mascagni: Exotikus táncok. 3. Magyar népdalok. 4. Seregi Artúr: Szent István-induló.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.05 **Délutáni muzsika.**
3.30 **Bábszínház.** Közvetítés a svábhegyi iskolaszanatóriumból. Előad Lakatos Emília székesfővárosi óvónő. Beszél Budinszky Sándor.
3.55 **Tornyi Aranka énekel,** kíséri Horváth Jenő jazz-együttese.
4.45 Időjelzés, hírek.
5.00 **Rádiózenekar.**
5.50 **Sportközlemények.**
6.00 **Német hallgatóinknak.**
6.20 **Magyar ének — magyar lélek.** Ádám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanárának népdalfélórája.
6.50 Hírek.
7.00 **Szórakoztató zene.**
7.15 **Legkedvesebb verseim.** — Elmondja Sennyei Vera.
7.30 **Nagy mesterek — örök művek.** Hanglemezek.
8.40 **Szép ember felsége.** Ignácz Rózsa elbeszélése.
9.00 **Részletek a „Nagy kaland" c. operettből.** Az összekötő szöveget írta és a zenét szerezte Kiszely Gyula. Közreműködik Gere Lola, Medgyasszay Vilma, Orosz Vilma, Alszeghy Lajos, Laczó István, Maleczky Oszkár, Udvardy Tibor — ének. — Kétzongorán kísér Csanak Béla és Ksizely Gyula.
9.40 Hírek.
10.10 **Mellis Béla-zenkar.**
10.50 **Szórakoztató zene.**
11.10 **Dalok.**
11.45 **Hírek.**

BUDAPEST II. MŰSORA

7.05 **Gyorsírótanfolyam.** Tartja Szlabey Géza.
7.30 **A Gironde bukása.** Kerékgyártó János elbeszélése.
8.40 **Csorba Gyula és cigányzenekara muzsikál, Orbán Sándor énekel.**

KÜLFÖLD

Olasz A műsor: 19.20 A Dopolavoro együttes. 23. Dalok és dallamok. — Német műsor: 24.00 Szórakoztató zene.

Szombat

Május 15.

BUDAPEST I. MŰSORA

5.40 **Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.**
6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.00 **Hírek.**
10.15 **Zenekari művek.**
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.5 **Nadler Ilse zongorázik.**
11.40 **Mit készítsünk a rendelkezésünkre álló anyagokból.** — Özv. Stumpf Károlyné előadása. A közellátásügyi minisztérium rádióelőadása.
12.00 **Harangszó. Fohász. Himnusz.**
12.10 **Sovinszky László szalonzenekara játszik.**
1. Lehár: Cigányszerelem, nyitány 2. Suppé: Reggel, délben, este Bécsben, nyitány. 3. Leoncavallo: Mattinata. 4. Bihari—Lavotta: Díszpalotás. 5. Zander: Aranyhegedű. 6. Ries: La capricciosa. 8. Fényes Szabolcs: Száz szép hófehér virág, dal. 9. Kacsóh Pongrác: János vitéz, részletek.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 **Honvédeink üzennek.** A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
2.00 **Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.**
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.00 **Művészlemezek.**
3.30 **Az új budapesti versenyevezős pálya.** Münnich Aladár okleveles építészmérnök előadása.
4.20 Hírek **német, román, szlovák és ruszin nyelven.**
4.45 Időjelzés, hírek.
5.00 **Akiket mindig szívesen hallgatunk. Ághy Erzsi csevegése.**
5.10 **Könnyű zene — könnyű percek.** Közreműködik: Major Ida, Marjay Erzsébet, Halmos István, Nagypál László (ének), budapesti Fehér Miklós (hegedű), a Budapesti Kamarakórus Paulovits Géza dr. vezetésével és a Rádiózenekar Rajter Lajos vezénylésével.
6.50 Hírek.
7.00 **Hangképek innen-onnan.**
7.35 **Egykor és most.**
9.40 Hírek.
Utána lóversenyeredmények.
10.15 **Ki mit szeret?**
1. Nielsen: Álarcosok, nyitány. 2. Lehár Ferenc: Garabonciás diák dala (Udvardy Tibor). 3. Meisel: Kacagj szívem, keringő. 4. Kollo: Egyveleg műveiből. 5. Schröder: Ha el tudnám azt zongorázni, dal (Johannes Hesters). 6. Kreuder: Egy május éjszakán (Szabó Miklós verse, énekli Kelly Anna). 7. Tagliferri: Indulófox. 8. Grothe: Ha boldog vagyok, filmdal (Rosita Serano). 9. Ovári Viktor: Picolina (Weygand Tibor). 10. Bianos: Könyörgés. 11. Bochman: Véget nem érő tavasz, slowfor. 12 Sipos István: Ha megesküszünk (Kazal László). 13. Rivario: Keringő. 14. Ákom Lajos: Ma este várlak (Sárdy János). 15. Kleine: Félte(lek, Péterkém, féltelek, dal. (Kelly Anna). 16. Rumbaegyveleg. 17. Hegedüs Tamás: Az én szerelmem (Karády Katalin). 18. Ráday László: Ne sírj utánam (Ráday László). 19. Fetras: Holdas éj az Alsteren. 20. Kiss Angyal: Mikor én még a tavaszban (énekli László Imre). 21. a) Verebes: Nótáskedvű volt az apám. b) Dajka: Igyál pajtás (Cselényi József) stb.
11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

7.05 **A földmívelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.**
7.25 **Puccini: Turandot c. daljátékának közvetítése hanglemezről.**

KÜLFÖLD

DEUTSCHLANDER: 20.15 Lehár: Szép a világ, operett. — Olasz A műsor: 20.20 Tarka vidám-est.

Vasárnap

Május 16.

BUDAPEST I. MŰSORA

7.30 **Fohász. Szózat. Reggeli zene:**
1. Kéler Béla: Magyar vígjáték, nyitány. 2. Jó szerencsét (Tatabányai bánya- és ipartelep énekkara, vezényel Szilaj Gyula). 3. Johann Strauss: Pázmán lovag, csárdás. 4. Kodály: Villő, népi gyermekdal, (Szilágyi Erzsébet leányliceum énekkara, vezényel Sztojanov Ács Adrienne). 5. Liszt: Ricordanza. 6. Lehár: Friderika, Miért fáj így az ébredés (Tamás Ilonka) 7. Hubay: Scherzi a II. szimfóniából. 8. Fényes Szabolcs: Egy éjszaka Erdélyben, Száz hófehér virág (Szabó Miklós). 9. Monti: Csárdás.
8.15 **Hírek.**
8.30 **Őszinte beszéd.**
9.00 **Unitárius istentisztelet a Kohári-utcai templomból.** Igét hirdet Boskás Dénes bölöni esperes. Orgonál Nagy Sándor.
10.00 **Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból.** Igét hirdet Dobos Károly Budapest-fasori lelkipásztor.
11. **Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból.** A szentbeszédet mise után Hóka Imre dr. érseki tanácsos, dorogi bánya-lelkész mondja.
12.15 **A magyar ifjúság Zrínyi Ilona ünnepélye.** Közvetítés a pesti Vigadóból.
1. Berlioz: Rákóczi-induló (Székesfővárosi Zenekar, vezényel Csillery Béla). 2. Szavalat. Elmondja egy leventeleány. 3. Hej régi magyar nép (Szilágyi Erzsébet és Zrínyi Ilona leánygimnázium egyesített énekkara, tanárnők: Sztojanovics Adrienne és Sződényi Aranka) 4. Ünnepi beszéde Antal István m. kir. nemzetvédelmi propaganda miniszternek. 5. Szózat.
12.20 **Időjelzés, vízállásjelentés.**
1.00 **Beszkárt Zenekar.** Vezényel: Müller Károly.
1. Grieg: Hódolati induló, 2. Donizetti: Don Pasquala, nyitány. 3. Huszka: Gül Baba, operettrészletek. 4. Cortorpassi: Pasticanella. 5. Johann Strauss: a) Pizzicate polka; b) Gyöngyélet, galopp.
1.45 **Időjelzés, hírek vízállásjelentés.**
2.00 **Művészlemezek.**
3.00 **Időszerű gazdasági tanácsadó.** a) A napraforgó állati kártevői. Kadocsa Gyula dr. m. kir. kísérleti főigazgató előadása; b) A napraforgó növényi kártevői. Tabajdi Kálmán m. kir. kísérleti főadjunktus előadása. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
3.45 **Magyar nóták.** Votisky Alice és László Imre énekel, kíséri Farkas Jenő cigányzenekara.
Votisky számai: Dóczy József: Felednélek, felednélek. Népdal: Ha az Isten nem egymásnak teremtett; Népdal: Végigmentem az utcán. Gróf Wass István: Elvitték a szeretőmet. Dankó Pista: De ki tudnám panaszolni magamat (Pósa Lajos verse). Szentirmay Elemér: Piros, piros, piros. Dankó Pista: Is, is, is (Pósa Lajos verse).
László számai: Huszka: Darumadár fenn az égen. Dankó Pista: Nincsen magasabb az égnél. Népdal: Márványkőből van a Tisza feneke. Balázs Árpád—Antal Iván: Ugy-e most már tifelétek. László Imre: Ütött, kopott öreg csárda. Fráter Lóránd: Hozd ki babám a csákómat.
4.30 **Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.**
5.00 **Ötórai tea.** Orlay tánczenekar játszik a Bristol-szállóból.
5.30 **Granada, Andaluzia mátkája.** Irta Passuth László.
5.50 **Magyarország—Svájc válogatott labdarugómérkőzés II. félidejének közvetítése Genfből.** Vezeti Pluhár István.
6.35 **Liszt: Orpheus, szimfónikus költemény.** Előadja az Operaház zenekara, vezényel Rajter Lajos.
6.50 Hírek.
7.00 **Azurkék égbolt alatt.** Közreműködik Gyurkovics Mária, Rösler Endre, Énekkar, a Rádiózenekar Friedl Frigyes vezénylésével.
8.15 **Vidám hétköznapok.** Vaszary János csevegése.
8.30 **Muzsikáló mesék.** Az összekötő szöveget írta Endrődi Béla. Elmondja Mészáros Ági. Közreműködik László Magda, Szabó Miklós, a Holéczy együttes, a Rádiózenekar Vincze Ottó vezénylésével.
9.40 **Hírek.**
Utána Sport- és lóversenyeredmények.
10.15 **Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál.**
10.50 **Szórakoztató zene.**
1. Erkel: Hunyadi László, nászjelenet (Rösler Endre). 2. Rajter Lajos: Pozsonyi majális, balettszvit. 3. Dohnányi: Vajda tornya a) Iva búcsúja (Osváth Júlia; b) Talabér harci dala (Rösler Endre) 4. Bartók: Senkim a világon (Bajai Tanítóképzőintézet énekkara). 5. Losonczy Dezső: Szimfonetta (Rádiózenkar).
11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

9.00 **Szórakoztató zene.**
10.45 **Mindenből egy keveset.**
11.15 **A Végh-vonósnégyes matinéjának közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagytermében.** Tagjai: Végh Sándor, Zöldi Sándor, Janczer György és Szabó Pál. Közreműködik Faragó György (zongora)
3.00 **Tabányi Mihály tánczene-együttese játszik.**
4.00 **A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése a pesti Vigadóból.** Vezényel Filip Wüst. Közreműködik Böszörményi Nagy Béla (zongora).
6.10 **Szent Domonkos magyar munkatársa.** Rácz György dr. előadása Boldog Magyar Pálról.
6.35 **Basilides Mária olasz dalokat énekel.** Kíséri zongorán Rieger Tibor.
7.00 **Az olasz tavak.** Felolvasás hanglemezekkel.
7.35 **Kehler György zongorázik.**
8.00 **A XIX. század magyar levelírói** Balogh József dr. előadása.
8.25 **A Postatakarékpénztári Tisztviselők Énekkara.** Vezényel Szentirmay Antal dr.
1. Beethoven: Isten dicsősége. 2. Szederkényi János feldolg.: Magyar népdalok. 3. Demény Dezső: Szerenád. 4. Ádám Jenő feldolg.: Elindultam szán bazámbul...

Javíttassa rádióját szakemberrel forduljon FERENCZY rádiólaboratóriumához, Cegléd-u. 1. Telefon 38-35

A TÉLI CSATA MAGYAR HŐSEI

A nagy téli csata küzdelmeinek el keseredettségére jellemző, hogy abban nemcsak a harcos állományhoz tartozó katonáknak kellett résztvenniök hanem adódtak olyan helyzetek amikor más szolgálatra hivatott férfiaknak is fel kellett venniök a küzdelmet. Szép példáját adta ennek Torma Ferenc egyik gyalogezeredünk tábori lelkésze, valamint Misley Kálmán őrnagy, egyik vonatoszlopunk parancsnoka.

1943 január közepén honvédeink véres harcokat vívtak az alexandrovkai reteszállásokban Mialatt a csapatok harcba állottak, mögöttük levő vonatoszlopot ki kellett vonni a tüz alatt álló területről. Január 16-án a vonatparancsnok szolgálati távollétében Torma Ferenc tábori lelkész vállalkozott arra, hogy hátravezeti ezredének vonatát. Ugyanaznap este azonban, mikor hirül vette, hogy az egyik szárnyon küzdő honvédek élelem nélkül maradtak, személyesen vezette ki az első vonalba a mozgókonyhákat. Eközben az ellenség több helyen betört a reteszállásba s egyes kisebb kötelékeket hátraszorított. Torma tábori lekész ezeket nyomban összefogta és visszairányította a küzdelembe.

Másnap, január 17-én ismét önként jelentkezett, hogy lőszerhiánnyal küzdő ezredének lőszerpótlást visz előre. Utközben a gépkocsik elakadtak éppen akkor, amikor az elől küzdő csapatok ujabb ellenséges roham visszaverésén fáradoztak. A hőslelkü tábori lelkész a legnagyobb nehézségek között lovaskocsikra rakatta át s gépjárművek lőszerterhét, mig a közben hátraszivárgó sebesülteket a gépkocsikban helyezte el. Ezekután hátra irányitotta a sebesültekkel a gépkocsikat, a lőszeres járművekkel pedig személyesen ment előre a dermesztő hófuvásban. A bolsevisták rohama eközben megrendítette néhány lőszerét kilőtt honvédosztagunkat s ezek egyre nagyobb csoportokban özönlöttek visszafelé. Torma lelkész a legnagyobb erellyel igyekezett a hátrálást megállitani, nyomban lőszert osztott ki a visszavonulók között s három izben sikerült gátat vetnie a visszavonulásnak. Végül maga vezette ellentámadásra az ujonnan rendezett kötelékeket. Személyes példaadása, valamint önfeláldozó bátorsága nagymértékben járult hozzá ahhoz, hogy a honvédek ellentámadása lefékezte az ellenség rohamának lendületét.

Hasonló hősiességgel avatkozott harcba január 18-án Goncsarovka környékén Misley Kálmán őrnagy vonatparancsnok.

Az emlitett napon meglepetésszerü s nagyerejü orosz támadás érte a Goncsarovkán összevont pihenő vonatoszlopot. A támadás olyan váratlanul bontakozott ki, hogy az ellenség elfogta a helység körül álló biztositó őröket s percek alatt elnyomta a pihenőben lévő legénységet is. Ezeket nyomban összetérelve fogolyként hajtották már hátrafelé. Amikor Misley Kálmán őrnagy a meglepetés szerü támadást mintegy száz méternyire álló szállása ablakából észrevette, magaköré gyüjtötte a körülötte lévő mintegy harminc főnyi legénységet, azokból valamint tisztjeiből három tisztirajt alakitott s haladéktalanul tüzharcba bocsátkozott a háztömbre támadó félszázadnyi ellenséggel. Elkeseredett helységharc fejlődött ki, amely azonban az ellenség tulereje miatt egyre reménytelenebbén vált. Küzdelem közben látta meg Misley őrnagy azt az oszlopot is, amelynek már elfogott legénységét a bolsevisták hátrafelé terelték. Pillanatok alatt cselekedett. Maga is zsákmányolt önműködő puskát ragadva előretört egyik raj élén. A községben átvezető uton elhagyott vonatoszlopai állottak. Itt a szánok között meghuzódva váratlanul közelből vette tüz alá a fogolykisérő vörös katonákat ugy, hogy azok a súlyos veszteséget látva foglyaik nagyrészét otthagyva elmenekültek. Kiszabaditott embereivel végkép elháritotta az ellenség támadását.

Már gyártják a nyári közellátási textil tipusanyagokat

Az új textilellátási rendben szezononként gondoskodnak a szükséglet gyártásáról

A kormányzat közellátási tevékenységének egyik legjelentősebb intézkedése volt az elmúlt napokban az új textilellátási rend.

Az illetékes textilgazdálkodási szaktényezők már hetekkel ezelőtt elkészitették a közellátás szempontjából legfontosabb teztilanyagok tipusainak meghatározását. Alsó- és felsőruházatot, ágyneműanyagokat, kötött-szövött árukat egyaránt érint ez a meghatározás. Minden textilfajtában átlag 20—25—30-féle gyártható cikket sorolnak fel, amelyeknek anyagösszetételét, minőségét árát is meghatrozzák.

A textilgyárak már megkapták a gyártásra vonatkozó rendelkezéseket A tipusminőségek összeállitásánál a legszigorúbban számonvették a rendelkezésre álló nyersanyagok mennyiségét, minőségét és a legfőbb szempont az volt, hogy a kis- és középkeresetü néposztályok jussanak elsősorban az egyszerübb, de tartós minőségü ruházati anyagokhoz.

A gyártási tervezetet úgy állitották össze, hogy mindig szezononként gondoskodjanak előre a számbajöhető közellátási textilszükségletről. A békebeli textilgyártás is évszakonként termelte ki cikkeit, mindig élesen elhatárolható volt a gyártásban a tavaszi, nyári, őszi és téli szezon. Ezt a rendszert követik a tipizált textilcikkek gyártásánál is amennyiben a magyar textilgyárak már gyártják a megszabott mennyiségü és minőségü, meghatározott áru férfi, női és gyermek textil anyagokat, A gyártás olyan ütemben folyik, hogy még a nyár beállta előtt megjelennek a kereskedelmi forgalomban az új textilanyagok.

— Fiaink pilótakiképzésére áldozzunk két fillért! Kérjünk repülőbélyeget.

— **A közadó befizetése.** Felhívja a városi adóhivatal az adózó közönséget, hogy az 1943. II. évnegyedre esedékes együttesen kezelt közadó tartozását 1943. évi május hó 15-ig fizesse be. A befizetés naponként a hivatalos órák alatt a városi adópénztárnál, vagy pedig a 31.713, vagy 87.958. sz. postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával eszközölhető. A csekklapon a küldemény rendeltetése és a főkönyvi tételszám feltétlen feltüntetendő. A befizetést elmulasztók ellen a határidő lejárta után a hivatal végrehajtási eljárást indit.

Kihágási ítéletek

A debreceni rendőrség, mint kihágási bíróság több debreceni lakost vont tegnap is felelősségre különböző kihágás miatt.

Dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, kihágási bíró Kerékgyártó István kőművest, Dobozi-utca 21. sz. alatti lakost, mert engedély nélkül 90 kiló lisztet hozott Debrecenbe és abból perecet sütött és árusította, négynapi elzárásra, Nagy István Veréb-düllő 15. szám alatti lakost, mert 150 kiló árpát nem szolgáltatott be, 150 pengő pénzbüntetésre, Temesváry István Bellegedő 242 sz. alatti lakost, aki 200 kiló árpát nem szolgáltatott be, 200 pengő pénzbüntetésre, Tardy Sándorné Tegez-utca 70. szám alatti lakost légoltalmi kihágásért kétnapi elzárásra, — Németh Bertalan Deák Ferenc-utcai lakost, mert padlását nem rendezte be az előírt légoltalmi felszerelékkel, 100 pengő pénzbüntetésre, Gorgyán János Hatvan-utcai lakost pedig, mert légoltalmi elsötétítés idején égve felejtette irodájában a lámpát, kétnapi elzárásra ítélte.

SEBESÜLT HONVEDEINK

felgyógyulása függ attól, hogy felajánlod-e véredet megmentésükre, vagy sem!

Jelentkezz azonnal véradásra a klinikai Közegészségtani Intézetben!

SZINHÁZ

SZINHÁZI MŰSOR:

Május 9, vasárnap délután: **Mária főhadnagy.** Mérsékelt helyárak.
Május 9, vasárnap este: **Tahiti gyöngye.** Bérletszünet.
Május 10, hétfő: **Az utód.** Bérletszünet. Kardoss Géza m. v.
Május 11, kedd: **Az utód.** C-bérlet. Kardoss Géza m. v.
Május 12, szerda: **Mária főhadnagy.** Tsz tiselőest, filléres helyárakkal.
Május 13, csütörtök: **Tahiti gyöngye.** Munkáselőadás.
Május 14, péntek: **Tahiti gyöngye** Munkáselőadás.
Május 15, szombat délután: Nincs előadás.
Május 15, szombat este: **Bolero.** Jávor Pál vendégfellépésével, felemelt helyárakkal.
Május 16, vasárnap délután és este: **Bolero.** Jávor Pál vendégfellépésével, felemelt helyárakkal.

MOZI

KÁDÁR, KONTRA, KEREKES. (Vígszínház) Egy fiatal ember elhatározza, hogy gazdaggá teszi azt a fiatal lányt, tudtán és akaratán kívül, akiről a filmvégén kiderül, ami a filmek végén kiszokott derülni. Kádár Tolnay Kláry, Kontra Mály Gerő és Kerekes pedig Szilassy. Minden sikerül a filmen, a szereplők éppen úgy, mint a közönségnek, mindnyájunknak szórakozni. Szellemes, kedves, friss vigjáték, felujitása indokolt.

— **Hirdetmény.** A mó kir. Kereskedelem és Közlekedésügyi miniszter ur a 49647/1943. VII. sz. alatt intézett leiratában arról értesit, hogy Áron Miksa cégnek kérelmére a Debrecen—vásártéri iparvágányának ujbóli engedélyezése helyszini eljárását elrendelte és az eljárás megkezdésének idejéül 1943. évi május hó 27. (huszonhetedik) napjának dél előtt 9 (kilenc) óráját, összejöveteli helyül pedig Debrecen—Vásártér állomás főnöki irodáját tüzte ki. Értesitem az érdekelteket, hogy az eljáráson személyesen, vagy megfelelő képviseletük utján megjelenhetnek. Polgármester.

A Debreczeni Ujság-Hajdufölde sakkrovata

Rovat vezető:
CSÖCSITS LAJOS főtitkár.

München 1936.

Világos: **Bareza Gedeon.**
Sötét: **J. Ekenberg.**

(Királyindiai védelem.)

1. d4, Hf6 2. c4, g6 3. Hf3, Fg7 4. g3, 0-0 5. Fg2, d6 6. Hc3, Hbd7 7. 0-0, e5 8. b3, Bé8 9. é4, c6 10. b3! Vc7 11. Fé3, Hf8 12. Vd2, b6? 13. d5!, c5 14. He1, Vé7 15. Fg5!, Vc7 16. Hd3, Hf6—d7 17. Ba6!, a6 18. Kh2, Hb8 19. Fé3, Vé7 20. f4, f6 21. fxé, dxé 22. b4! Hfd7 23. Ha4, cxb 24. Hxb6, Hxb6 25. Fxb6, a5 26. Fé3, Fa6 27. c5, Bd8 28. Bf2, Hc6 29. Hc1, Bac8 30. Vb2, Hd4 31. Hb3! Hxb3 32. Vxb3, Vf7 33. c6, f5 34. Fb6, Bf8 35. Fxa5, f4 36. g4, h5 37. Ff3, Ff6 38. Bc2, Fh4 39. Bd1, hxg4 40. Fxg4, f3???? Sötét elnézte a Fé6 sakk-sakkot és feladta.

Magyarázat a játszmához: „V" annyi mint Világos, „S" annyi mint Sötét. V. 10. Fé3, Vd2 és Fh6 felállást tervezi, ezt megelőzően akadályozni kellett Hg4-et. S. 13. Ha sötét üt d5-re, úgy 14. Hxd5, Hxd5 15. Vd5! következik. V. 19. Azonnali f4, nem volt lehetséges h6 miatt S. 21. Ha 21. —, fxé5 történik, úgy 22. Fg5 után a sötét királyszárnyon következnek be a döntés, a szöveglépésre viszont a vezérszárny kerül bajba. Jó példája a gyengeségek tovaterjedésének. V. 31. Döntő erős lépés hibás volna 31. Fxd4, éxd4 32. Vxd4, f5! miatt. S. 40. Erős elnézés, a játszma azonban már mindenképpen tarthatatlan sötétnek. **(Bareza Gedeon elemzésével.)**

Az „erősebb nem" nem mindig erősebb. A következő játszma szemléletesen mutatja, mi mindenre képesek néha „gyengéd női kezek".

Világos: **Lángus Józsa** (Tatabánya (A budapesti csapatbajnokság egyetlen hölgyjátékosa).
Sötét: **Horváth Ernő.** Csepel.

SPANYOL MEGNYITÁS

1. é4, é5 2. Hf3, Hc6 3. Fb5, a6 4. Fa4, Hf6 5. 0-0, b5 6. Fb3, Fc5 7. c3, Fé7? 8. d4, éxd 9. é5! Hg4 10. cxd, d6 11. Fd5, Vd7 (Nincs más.) 12. Bé1 (Finom lépés, ami teljesen megbénítja a sötét haladását.) 12. —, Hh6 13. Fxh6, gxh 14. éé6, fxé 15. Fé6, Vd8 16. Fd5! (Másodszor tálalva felmelegitéssel) 16. 16. ..., Vd7 17. Hh4, Kd8 18. Vh5, Bb8 19. Vxh6, Vg4 20. Fxc6, Fxh4 21. g3, Fé7 22. Hc3, Fd7 23. Fxd7, Kxd7 24. Bé4, Vf5 25. Ba6!, Fg5 26. Vg7+, Kc6 27. Kxd5+, Kb7 28. Vd4, Ff6 29. Vd2, Vd7 30. a4!, Bhé8 31. axb, axb 32. Hxb5! Bxé4 33. Bxé4, c6 34. dxc+, Kxc6 35. Bc4+! Sötét feladta. A tisztáldozat „feltálalása", majd újra „melegitése" (32—35. lépés) szintén szakszerű nő-munka. (Magyar Sakkvilágból, Barcza Gedeon megjegyzéseivel.)

A mult számunkban közölt **Boros S.** kettő-díjas feladványának helyes megfejtése:

1. Vxh4! Fenyeget 2. Fg3 matt. Ténlavállozatok: 1. ... Hg7—é6-ra Hf8—g6 matt 2. ... Hf5-re Hc4 matt stb.

Barcza Ferencnek: Közöltem mégegyszer a Dulcsán-féle elsődijas feladványt, hogy bizonyitsa a feladvány első díjas voltát. A bábok felrakására nagy figyelmet kell fordítani!

Kaplonyi Erzsébetnek: Sakkal nem igen kezdődnek megfejtések. Örömmel üdvözlöm a fejtők táborában. Szorgalmasan tovább!!

Szennyesi Istvánnak: Megfejtése jó. Gratulálunk!

Mai számunkban több kisebb feladványt közlünk, hogy ezzel is segitsük a fejtőket a fejlődésben.

1. Világos: Kd4, Vg4, Fh4 (3)
Sötét: Kg1, gyalog g2. A gyalog vezérnek igyekszik g1-re. Világos indul és kettő lépésben mattot ad.

2. Világos: Kc8, Hb4 és b6 (3)
Sötét: Ka8, gyalog b4 (2) Világos indul és négy lépésben matt.

3. Világos: Ké8, Fa1, Hh6 (3)
Sötét: Kh8, gyalogok: g7 és h7 (3) Világos indul és a harmadik lépésben mattot ad.

A tábla felállitására vigyázzunk. A bábok iránya: világos felfelé (távolodik) sötét lefelé jön (közeledik).

A megfejtést a rovatvezető címére kérjük (Gambrinus).

HIREK:

A Debreceni Sakk-kör háziversenye 10-én (hétfőn) este 7 órakor kződődik a „Gambrinus" különtermében.

A Pénzügyi Tisztviselőknél folyó sakkversenyről a befejezés után adunk beszámolót.

SPORT

Csokay szereplése még mindig bizonytalan a DVSC-ben. A DVSC ma délután fél 5 órai kezdettel játssza utolsó bajnoki mérkőzését Debrecenben a Diószegi úti sporttelepen. Ezuttal a Csabai AK jóképességü együttese lesz az ellenfél. A debreceni vasutasok az utóbbi hetekben állandóan balszerencsével küzdöttek a csapatösszeállitás terén. Noha a vezetőségnek a tavaszi szezon megkezdésekor az volt a terve, hogy a [illegible] zont ugyanaz a 11 játékos jé[illegible] végig, a szép tervet nem le[illegible] végrehajtani, mert Orosz megope[illegible]ták, Tisza megsérült, Nagy és Komlóssy nem állott mi[illegible] csapat rendelkezésére és m[illegible]l fent Csokayval szemben is[illegible]csabai AK ellen csak közvetlenül a mérkőzés előtt állitják össze a [illegible]ot, amely valószinüleg a köve[illegible]z: Nagy —Csokay, B. Nagy[illegible] Mester, Zilahy—Komlóssy, Szabó, Szilágyi, Serfőző, Sidlik. Amennyiben Csokay még nem játszhatna [illegible] a jobbhátvéd Papp, Szües[illegible]h közül kerül ki. A mérk[illegible]ránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert bajnoki mérkőzés so[illegible] most játszik a csapat utoljára J[illegible]ben. Utána még egy bajnok[illegible]zése lesz Kolozsváron a Bástya[illegible]en s ennek lejátszása után kerül sor az osztályozó mérkőzések l[illegible]ujtására. A DVSC már négy [illegible]tőgeti az NB. I. osztály kap[illegible] nem lehetetlen, hogy az idén sikerül is, de ezért nagyon meg kell dolgozni, mert az osztályozón nem kis[illegible]lenfelekkel kerül össze, mint [illegible]gedi VSE, BSZKRT, ETO és [illegible]apesti VSC. A DVSC—Csabai AK mérkőzést Jánosi vezeti. Előtte 3 órai kezdettel a DVSC II.—DMTE elsőosztályu amatőrbajnoki mérkőzést játszák Páll vezetésével.

Junius 27-én lesz a válogatott mérkőzés. A elsőtiszai kerület—Magyar B. válogatott mérkőzést először junius 3-án szándékoztak megrendezni Ungváron, de az ungváriak kérésére a mérkőzés időpontját junius 27-ben állapitották meg. Sajnos a Felsőtiszai válogatottban ezen a napon sem tud játékost adni, mert a Budapesti VSC csapatával játszik osztályozó mérkőzést.

Kettős amatőrbajnoki mérkőzés az egyetemi pályán. Ma délelőtt kettős amatőrbajnoki mérkőzés lesz a DEAC nagyerdei sporttelepén. 10 órai kezdettel a DEAC—B. Turai mérkőzést játsszák Sárosi játékvezetésével, mig fél 12 órai kezdettel a Villanygyár—D. Husos mérkőzés lebonyolitására kerül sor Kiss vezetésével. A kettős mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Nyiregyházán a NYVSC—K. Levente és a MOVE Szaboles—PMAV mérkőzést játsszák.

Játékvezetői vizsga a Tanitóképző ben. A taninóképzőben kezdett játékvezetői tanfolyam már a befejezés felé közeledik. Szabó Kálmán játékvezető még 9-én, 16-án és 23-án tart előadást, mig a vizsgára 28-án kerül sor, amelyen a budapesti központ is képviselteti magát. A tanitó képző játékvezetői tanfolyam hallgatói egyébként ma délután megtekintik a DVSC—DMTE és DVSC—Csabai AK mérkőzést. A hallgatók különösen Jánosi és Páll játékvezető működésre kivánesiak.

Leventebajnoki mérkőzések Debrecenben. Két helyen játszák ma a leventebajnoki mérkőzéseket Debrecenben. A Kereskedelmi iskola Büzmönyi uti sporttelepén két mérkőzés kerül lebonyolitásra. 2 órai kezdettel a Református gimnázium—Felsőipari, 4 órai kezdettel a Debrecen LE—Balmazujvárosi SC mérkőzést játszák. Az első mérkőzést Végó, mig a másodikat Erdélyi vezeti. A Nyilastelepi pályán 2 órai kezdettel játszák a Nyilastelep—Piarista gimnázium mérkőzést Czabán vezeté sével. Hajduszoboszlón a debreceni MÁV Leventék szerepelnek Magyari biráskodása mellett, mig a Hajdunánási LE—Hajdudorogi LE mérkőzést dr Thomas vezeti.

Játékvezetői vizsgák a Felsőtiszai kerületben. A Felsőtiszai kerületben több helyen rendeztek játékvezetői tanfolyamot. Ezek a tanfolyamok már a befejezés felé közelednek és közelesen sor kerül a vizsgákra. Szatmáron 16-án, Ungváron 22-én, mig munkácson 23-án tartják a játékvezetői vizsgát.

Az NB. II. Mátyás csoportjának mérkőzései: DVSC— CSAK. B. Törekvés—Nagybányai SE. Székelyföldi MÁV—K. Bástya.

A [illegible] Bajnokság I. osztályában [illegible] mérkőzések kerülnek lebon[illegible]a. Különösen nagy érdeklődéssel tekintenek a Gamma—Csepel, DIMAVAG—Nagyvárad, és SBTC—Ferenc[illegible]mérkőzése elé, de elkeseredett[illegible]na várható az Ujpest—Eelktro[illegible]Kispest—Haladás, Vasas—Szolnok, Szeged—Kolozsvár, és Ujvidék[illegible]ekvés mérkőzésen is.

Tiszteletmérkőzést le szombaton délután az [illegible]ügyiek csapata és a Kereskedelmisták között abból az alkalom[illegible]ogy az Igazságügyiek két je[illegible]osa — törvényszéki s illetve [illegible]rövá történt ki nevezésük folytán távoznak Debrecenből. A mérkőzést Szabó Kálmán vezette, s az [illegible]ny 2:2 (2:2) volt. A mérk[illegible]gkezdése előtt az igazságügy[illegible]yesület nevében Berki Géza kir. itélőtáblai segédhivatali igazgat[illegible]ékplakettet nyujtott át dr. I[illegible]tvánnak és dr. Mezey Istvá[illegible]méltatta sportérdemeiket.

A Debreceni Egyetemi Atletikai C[illegible] évi rendes közgyülését 1[illegible] május hó 10-én, hétfőn d. u. [illegible]kor tartja a központi egyetem Földrajzi Intézet előadó termében (III. emelet) a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Főtitkári jelentés. 3. A tisztikar választás alá eső részének, valamint az igazgatótanács választás alá eső részének megválasztása. 4. A közgyülést előtt legalább 8 nappal beérkezett inditványok tárgyalása. Amennyiben ez a közgyülés határozatképes nem volna, ez ujabb és most már a megjelentek számára való tekintet nélkül határozóképes közgyülés ugyancsak az egyetemen a Földrajzi Intézet helyiségeiben a fenti változatlan tárgysorozattal. 1943. évi május 18-án, kedden d. u. 5 órakor lesz megtartva. Dr. Milleker Rezső s. k. egyet. ny. r. tanár, tanárelnök.

KERÉKPÁR

A DVSC. kerékpárszakosztálya vasárnap rendezi az országos 3x40 km-es váltóverseny döntőjére való válogató versenyét. A házi váltóverseny inditása vasárnap reggel 8 órakor kezdődik a böszörményi uti vámháznál. A versenyen indulnak a MÁV és a Városi gyorslevente csapatok is. Vezetőség.

HIRDETMÉNY.

Az 1940. évben született ismert származású és szerkezeti hibamentes kancacsikókat a törzskönyvelő bizottság **f. évi május hó 11-én** Debrecenben a baromvásártéri mázsaháznál, **f. évi május hó 12-én** pedig Hortobágyon a csárda előtt reggel 8 órától kezdve törzskönyveli.

Akinek ilyen kancacsikója van és azt törzskönyveztetni kivánja, a csikót anyjának azzal a fedeztetési jegyével együtt, amely fedeztetéséből a csikó származott, hozza magával.

Debrecen, 1943 május 7.

Gazdasági Egyesület.

Ingatlanforgalom

Juhász Istvántól Molnár János debreceni lakos megvett a Kismacsár-[illegible]hold 850 négyszögöl földet 3000, Györffy Józsefnétől dr. Botos B[illegible] Tiborné hold 1000 négyszögöl szántóföldet 4.900, a Magyar Általános és Hitelbanktól, a Déli-soron levő szántóföldet Németh Dániel debreceni lakos 13.000, özv. Pethő Jánosnétől Tóth András debreceni lakos a Bihari-utca 23. számú házat 4.000, Barna Lajosnétól az Erzsébet-utca 53. szám alatti házat Klein Vilmos 30.000, Labanc Imrénétől 3 hold ingatlant dr. Diószegi János 7760, Varga Józsefnétől özv. Kiss Károlyné 4 hold 661 négyszögöl ingatlant felépitményekkel 20.000 pengőért.

HÉTFŐN INDUL A CSAPATVERSENY A PÉNZÜGYI KUGLIZÓBAN

A pénzügyi Tisztviselők Tekázó Egyesületében hétfőn este indul a csapatverseny, melynek sorsolását már megvoltak. A nemes versenyben a vendéglátó csapaton kivül a városi adóhivatal, a Szárnyas kerék, a Dohánygyár és a Homokkert csapatai indulnak.

Az egyéni versenyek igen szép sikereket hozhatnak, mert az eddigi eredmények országos viszonylatban az idén számottevők, a még ezek javulnak miután sok versenyző nevadobta le a nevezés következtében kötelező dobásait.

A csapatversenyben hétfőn este 6 órakor a két örök rivális, a Pénzügy és a Szárnyaskerék csapatai mérik össze erőiket. Mindkét csapat a legjobb összeállitásban veszi fel a küzdelmet, igy a mérkőzés sorsa nem ismeretes. A verseny ismertetésére a keddi számunkban még visszatérünk.

Közgazdaság

GYÜMÖLCSPIAC

Az árak tartottak.

A szombati piac megelehetősen élénk forgalmú volt. A felhozatal ezúttal kissé gyenge volt, úgybogy nem elégitette ki teljesen a vásárló közönség igényeit. Az árak tartottak, különösen az alma ára. Egyébként a következőképpen alakultak:

Alma 2.80, 3, 3.50, 4, 4,20, 4.40, 4.60, 5, 5.40, 5.60, 6 P. Narancs 6.30, 6.40, 6.60, 6.80 kg-ként. Citrom 28, 30, 32, 34, 36, 38 fillér darabonként.

ZÖLDSÉGPIAC

A zöldségpiacon már valamivel élénkebb forgalom volt tapasztalható. Különösen a saláta és zöldségfélék a keresettek. A felhozatal azonban itt elég nagy volt, az árak itt is, mint a gyümölcspiacon tartottak.

Saláta: 6, 8, 10, 12, 14, 16 fillér fejenként, sóska: 46, 48, 50, 52, 54 fillér, spenót: 40, 46, 50, 56, 60 f. kg-ként, újhagyma 20, 22, 24, 28, 30, zöldség: 18, 20, 26 fillér csomónkint és torma 2, 2.20 P kg-ként.

MIUJSAG A BUDAPESTI ÉLELMISZERNAGYVÁSÁRTELEPEN

A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint április 30-tól május 6-ig az élő- és vágottbaromfipiacon az árak nem változtak, a tojás és tejtermékpiacon pedig a legmagasabb hatósági árak voltak érvényben. A zöldség- és fűszerfélék piacán az apró hegyes zöldpaprika ára 10, a hónapos retek 30, a karfiolé pedig 100 fillérrel csökkent, viszont a karalábé ára 5, az uborka ára 100, a spárga ára pedig 150 fillérrel emelkedett kg-kint. Ezen a héten megjelent ujdonság a vajbab kg-kint 10—12, a hazai zöld borsó pedig 6—7 pengős kezdőáron. A gyümölcspiacon a közönséges fajtáju alma ára 50, a nemesfajtáju alma ára pedig 130 fillérrel emelkedett kg-kint.

— **Növekszik a magántisztviselők száma.** A mult év közepén az országban 293.000 magántisztviselő volt, melyből 97.000 nő volt. A nők arányszáma e vonalon is egyre növekszik. 1933-ban az összes, tehát 158.000 tisztviselőnek 25 százaléka, azaz 40.600 volt a nő. A tisztviselők fizetése 1942-ben 650 millió pengő volt, amely összegnek 28 százalékát kapták a nőtisztviselők, dacára annak, hogy arányszámuk 1942-ben — mint a fentiekből kiderül — 33 százalék volt (MVS)

Mit tudsz az olajról?

A világgazdaság egyik legnagyobb legfélettebb és legirigyeltebb kincse az olaj. Az elmult évtizedek számos háborújának titkos, vagy nyilt indító okai között elsősorban szerepelt ez a folyékony arany, amely nélkül ma már még egy kis, primitiv ország sem állhat fenn, hiszen a szén mellett ez lett a gépek, hajók, mozdonyok legfontosabb fűtőanyaga, nem is szólván arról, hogy szerte a földön sokszázmillió ember még most is petroleumot használ világítási célokra.

Mit tudsz az olajról? A legtöbb ember erre a kérdésre azt felelheti: semmit. Vagy azt, hogy igen keveset.

Házagpótló munkát végzett dr. Korponay Ede pénzügyminiszteri titkár, amikor most kiadta 200 oldalas illusztrált könyvét. Végre egy magyar könyv, amely megismerteti velünk az ásványolaj évszázados történelmét és ezzel kapcsolatban bemutatja a magyar ásványolaj feltárásának eseményei és kifejli annak jelentőségét.

Nagy érdeme a szerzőnek, hogy a nehéz problémát könnyen, szinte szórakoztató stílusban vetíti elénk. Ismerteti az olaj elméletét, előfordulási helyét, történelmét, a kútfurás technikáját, az égő olajkutak megfékezésének leírását. Alapos magyarázatot ad az olajvezetékekről, az ásványolaj vegytanáról, a lepárlás és finomító módszerekről, továbbá a benzin, a petroleum, a paraffin és az aszfalt gyártás módozatairól.

A könyv egyik drámai hatású fejezete döbbenetesen tárja elénk a különböző országok olajforrásaiért vívott harcokat, küzdelmeket. Ez a könyv kiváló eszköz a magyar nemzetnevelés céljaira és a szerző komoly, színvonalas, alapos munkájáért méltó a legteljesebb elismerésre.

A magyar tanítóság lapunkra való hivatkozással közvetlenül a szerzőnél, Budapestről rendelheti meg a könyvet a 24.094 számú csekkszámlán. Egy kötet ára füzve P 7.20, félvászonban P 8.60 20 százalék engedménnyel.

Főszerkesztő: Dr. Nagy Imre — Felelős szerkesztő: Benyovszky Pál
Kiadja: Alföldi Sajtóvállalat Kft.
Felelős kiadó: Balogh István.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Jánosy magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág-utca 21 Telefon: 23-78. 8

Háztartási alkalmazott

Főzni tudó ügyes mindeneslányt felvesz azonnalra Diaetás-konyha — Belklinika. 2

Bentlakó mindenes azonnal felvételik. Árpád-tér 47. 19

Bejárónőt kersek háromtagú családhoz 15-re. — Hadházi-u. 41. 27

Megbízható takarítónőt keres azonnali belépésre Székely gyógyszertár — Petőfi-tér 6. 1982

Szakácsnét és szobalányt azonnalra keresek, jelentkezés Csapó-utca 21, Jankovics tábornokné. 45

Betöltendő állás nőknek

Fodrásztanulónak leányokat vagy fiúkat fizetéssel alkalmazok. Horgonyi, Szoboszlói-út 4. Telefon: 39-51. Ny 1774

Önállóan főző gazdaasszony magányos úrnőhöz felvételik. Miklós-u. 7. Papler Pálné. 12

Munkásnők könnyű otthoni munka vállalására valamint bentdolgozásra jelentkezhetnek, Vágóhid-u. 1. Szőnyegüzemben. 46

Állást kereső férfiak

Minden tekintetben megfelelő férfi erdőőrnek ajánlkozik. Cím a kiadóba.

Betöltendő állás férfiaknak

Önállóan dolgozó asztalossegéd és tanuló fizetéssel felvételik, Kossuth utca 51. sz. 71

Vasesztergályos gépla katossegédet felvesz — Barna-utca 3. 5

Fényezősegédet azonnali belépésre keresek. Szoboszlay, Széchenyi-utca 24. 22

Fix és jutalékra lapárusító asszonyokat felvesz e lap kiadóhivatala. Jelentkezés d. e. 9—12-ig, d. u. 4—7-ig. S

Kifutót és tanulót felvesz Nagy vasüzlet — Csapó-kanyar. 48

Gépész 6-os magánjáróhoz nyári cséplésre felvételtik, értekezni Telekiutca 80. 50

Könyvkötő - tanulókat és tanulóleányokat azonnali belépésre felvesz Városi Nyomda, Böszörményi-út 6. sz. 29

Napszámos gyereket és **fényezőnőt** asztalosműhelybe felveszek. Tóth, Lorántffy-u. 38. 1939

Nagy gyakorlattal rendelkező perfekt gép- és gyorsírót keres magas javadalmazás mellett állami felügyelet mellett működő közintézmény. Teljes megelégedés selén állandó jellegű alkalmazás és véglegesítés biztosítva. Államinál 40 százalékkal magasabb törzsfizetés és nyugdíj-igény biztosítva. Cím a kiadóban. 38

Hangszer

Két prima hegedű eladó. Szekeres Jókai-u. 22. 18

cseh Czeglédy József

ingatlan irodája
Kálvin-tér 9. Tel.: 23-55.

A város minden részében kisebb, nagyobb családi és bérházak, jótanyás földek, gyümölcsös és házhelyek vétele és eladása. 1191

Butorozott szoba

Egy elegánsan bútorozott szoba május 15-től kiadó egy úr részére, Ferenc József-út 71, első emelet, ajtó 10. 35

Bútorozott szoba június elsejére kiadó. Deák Ferenc-utca 9, I. emelet — balra. 51

Ajánlat

Vörös salak kapható a Debreceni Műkőgyár téglagyárában, Kishegyesi-út 459. Telefon: 10-93. 10-34

Fejős tehenet tartásra kiadnék. Mebeszélés Maróthy György-u. 21. számnál kizárólag délután 3 órakor. Sz.

Stoppolni valóját, foltozni valóját szépen elkészíti Parzelt Rezsőné, Kandia-u. 15. Keresztépület, pince. Hívásra házhoz megyek. Gr.

Kézimunkák, díszpárnák himzése, montirozás és készítése. Kész **ajándéktárgyak nagyválaszték-ban. Pethő** kézimunka, díszműárú szakiparában **Szent Anna-u. 10.** Kész gobelinek, díszdobozok.

Kitűnően mosok, vasalok. Jobb házakhoz ajánlkozom. Levélhívásra megjelenek. Bodnárné. Meutca 20, első pince. 33

Kereslet

Hentesek és mészárosok figyelmébe! Csonthulladékot a legmagasabb napiáron veszek. Vaskovits Pacsirta-u. 17. Telefon: 26-94. 936

Aranyat, ezüstneműt, ékszereket napiáron vesz Takács Sándorné, Piac-utca 56. Á

Használt fényképezőgépet és állványt veszek, Berzéki fotoszaküzlete, Ferenc József-út 38. 891

Ócska vasat, fémet, gépet a legmagasabb áron veszek, Vaskovits, Pacsirta utca 17. 937

Jó fejős tehenet vennék. Értesítést Maróthy Gy.-u. 21. szám alá kell küldeni. Sz.

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket bármilyet vesz, eladad, vagy becserél vitéz Nagy János, Hatvan-utca 41. Telefon: 26-19. 1874

Megvételre keresek egy használt jó állapotban levő asztalsparheltet, — Varga-u. 6. Ny

Fagyapotot kisebb tételben is átvesznek a Debreceni Műkőgyár Rt. — Fürdő-u. 2. telepén. 17

Használt, modern ezüst evőeszközkészletet vennék. Cím a kiadóban. 1994

Kézikocsit 4 kerekűt megvételre keresünk Városi Nyomda, Böszörményi-út 6. sz. 3

Irodahelyiséget, legalább 2 szobából állót keresünk június 1-re. Lehetőleg Piac-utcán, vagy mellékutcáinak elején. — Ajánlatokat: „Futurá"-hoz kérünk (Alföldi palota, telefon 28-66). 7

Ötszázas, oldalkocsis motorkerékpárt kifogástalan állapotban prima gumikkal keresek. Nádory szds. Poroszlay-út 21. Ny 1775

Veszek ócska reszelőket, vagy azokért újravágott reszelőket adok. Kész reszelők kaphatók Csukás Lajos reszelő v. m. Nagyvárad-utca 33. sz. 42

Keresek megvételre üzemképes, 4 üléses, jó állapotban levő autót, Deák Ferenc-utca 7., hátulsó lakás. S.

Vennék 4—6 szobás komfortos, beköltözhető családi házat vagy villát. — Ajánlatokat kérek Központi Egyetemre, Kapushoz H. E. jelzéssel. 1999

Kertes házat veszek 14 ezerig, ajánlatokat „Ványa" névre kiadóba kérek. 1

Cserebogarat baromfiak számára veszek, Maróthy György-utca 21. kizárólag délután három órakor. Sz.

Nagyméretű, lehetőleg két sütős asztal-takarék-tűzhelyet keresünk megvételre. Ajánlatot „Tűzhely" jeligére a kiadóba kérünk. G.

Bulyovszky Borbála O. F. B. ingatlan közvetítő, Széchenyi-u. 41. sz., keres megbízói részére földeket, házat, telket. 34

Samu János

OFB engedélyes hirdetései.
Iroda: Deák Ferenc-u. 7.

Házak: Harsányi Gusztáv-utca 9—11. számú fűszerüzletes és többlakásos ház 28.000-ért, vételár fele teher. Bellegelőn 277. szám alatt 3 szobás jó ház 1300 öl szőlő és gyümölcsössel 22.000-ért, ugyanitt 2100 öl veteményes föld 8000 P-ért. Ugyanitt 600 öl szép termő szőlő 5000-ért. Vályi Nagy Gusztáv-utca 6. számú szép ház 600 öl szőlővel 12.000-ért. Erzsébet-utca 69. sz. három lakásos ház, — Bethlen-utcán nagytelkű ház. Eladó földek: Nádudvaron 100, 36 és 18. Tiszafüred határában 35, Szabolcsban 75 hold, Elepen 30 hold prima föld, Kabán prima 6 hold, Kabán gyengébb 6 hold 8000 pengőért.

Gazdasági eszközök

Eladó 2 drb új boroshordó 150 lit. Bujdosó-utca 50. 9

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró- és gépíróiskolájában új tanfolyam kezdődik. Beiratkozni állandóan lehet. (Engedély: 6475.) Vidékieknek vasútkedvezmény, Batthyány-u. 1. 495

Szeptemberi polgári iskolai magánvizsgára gyors és biztos előkészítést nyujtok felnőtteknek is. Rendes tanulóknak vizsgai előkészületeiben eredményesen segítséget nyujtok. Szabóné, Iskola-u. 1. sz. 40

Lakáscsere

Kolozsvárott kétszobás fürdőszobás modern lakás elcserélhető hasonló debreceni lakással. Dr. Sebestyén, Szent Anna-u. 35. 1988

Üzlet, műhely

Eladó fűszerüzlet. Cím a kiadóban. 14

Üzlethelyiség kiadó. Attila-tér 4. sz. 26

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít, olcsón garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84, telefon: 32-54 Vidékieknek soronkívül. 573

Jóhangú „Orion" rádió és nagy leánderek eladók Zöldfa-utca 17. 47

Lakás- és szobakereslet

Fiatal házaspár részére elegánsan bútorozott szobát keresek. Lehet bútor nélkül is. Ajánlatot a kiadóba „Megfizetem" jeligére kérek. 36

Házasulandó fiatal pár kétszobás, esetleg fürdőszobás lakást keres. Közvetítő jutalomban részesül. Cím: Bakó, „Lord" Kft. Piac-utca 42. 25

Előnyös tőkebefektetés.

Balatonakaliban 7300 négyszögöl felparcellázott, jó helyen, olcsó fekvésű

villatelek

alkalmi áron, de csak

egy tételben eladó.

Felvilágositást nyujt a **Tiszántúli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet**

Debrecen, Hunyadi-utca 5.

Társ

Fűszerüzletbe betársulna 5000 pengő tőkével 34 éves férfi magános nőhöz. Később házasság is lehetséges. Cím: Nyíregyháza, postafiók 117. 28

Butor

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében. Jó minőség, előnyös árak. — Hunyadi-u. 2. alatt. 1218

Kertiasztal 6 drb székkel és egy keményfa íróasztal eladó. Varga-u. 31. 4

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletemben, **Piac u. 71. sz.** 1966

Egy szekrény és egy virágállvány eladó. Délisor 1-b. 24

Eladó föld

Bánkon eladó három hold és 1324 □-öl föld lanya nélkül. Értekezni lehet dr Nagy ügyvédnél Péterfia-u. 2. 32

Eladó ház

Eladó Nyíregyháza Sóstói-út 2. számú ház a jegyzőtanfolyammal szemben villamos megállónál, kerttel, elköltözés miatt. Azonnal beköltözhető 2 szoba, konyhával. Értekezni Fábri Dezsőné, Nyíregyháza, Sóstói-út 2. 15

Eladó Hajdúszoboszlón, fürdőhöz közel kettő jó ház, egyiknek ára 14.000 P, másiknak ára 16.000 pengő. Megbízott Samu János, Deák Ferenc-utca 7. sz. S.

Eladó Debrecenben Csapó-utca 17. sz. emeletes bérház, a város legforgalmasabb helyén. Bank, Pénzintézet, Iparvállalatok céljára rendkívül alkalmas. Ajánlatok május 20-ig tehetők. 43

Üzletes családi ház beköltözhető lakással, gyümölcsössel eladó. Balogh M-utca 6. 49

Eladó állatok

Angora 19 drb eladó ketreccel vagy anélkül, Hajdúszoboszló, Bekeutca 14. szám 11

Hat darab oltott hízónak való sertés eladó. Kishegyesi-út 32. sz. 23

Pataky István

ingatlanforgalmi irodája
Péterfia-utca 53.

Eladó házak: Csapóutcán nagyon jókarban levő jövedelmező ház. Jókai-utcán 6 szobás családi ház beköltözhető lakással. Rothermere-utcán nagytelkű ház 35.000 pengő. Timár-utca 33. nagytelkű 3 szobás beköltözhető lakással — 43.000 P. Arany János-utcán több rendbeli lakásos ház. Árpád-téren családi ház 33.000 pengő Dobó-utcán több lakásos ház 24.000 P. Szávai Gyula-utca 37. számú 12.000 P. Nagy Pál-utcán 2 szobás családi ház 14.000 P. Villatelek 300 □-öl 15.000. Téglakertben I. járásban 450 □-öl fekete föld 4500 P. Halápon 5 hold tanya nélküli rozstermő föld eladó, holdja 1200 P. 92 hold jó fekete tanyás föld eladó. — Maróthy György-utcán üzletes ház **Pataky, Péterfia-u. 53.**

Birtokbérlet

53 kat. hold a Bellegelőn kondorosi vasúti megállónál, kövesút melletti október 1-től bérbeadó. Telefon: 32-35, Mailáth ügyvéd. 1995

Nyolcvankét hold föld kiadó. Értekezni Baltazár Dezső-u. 20. 39

Told községben, Biharkeresztes közelében 200 kisholdnyi tagbirtok úri lakással okt. 1-től haszonbérbe kiadó. — Dr. Puskás Dezső — Baja, Tóth Kálmán-u. 17. 1921

Eladó házhely

Eladó házhely! Töhötöm utca 3. számú 600 négyszögöl föld. Érdeklődni: Pozsonyi-út 15. 16

Eladó ingóság

Egy sötétkék mély gyerekkocsi eladó. Csigekert utca 11-a. 20

Fényképezőgép 6x9 lem. lapos Zsebkamra és 2 drb. márkás zsebóra. — Rothermere-u. 39. Szabó. 9

Singer varrógép eladó. Félegyházi Tamás-utca 35. 44

Eladó gázrezsó Kálvin-tér 13, házfelügyelőnél, félem. 41

Eladó kifogástalan és üzemképes állapotban levő igen jó számológép. Deák Ferenc-utca 7. Hátulsó lakás. S.

Angórafonó rokka és egy leander eladó. Csapó-utca 71. 30

Porszívógép 110 v., márványlap eladó. Rothermere-utca 45. Hátulsó lakás.

Gyermekkocsi sötétkék mély, jókarban levő eladó. Szoboszlai-u. 4-f. — Hungária gyógyszertár-épületében. 10

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lap kiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén
Igazgató: Somogyi Gábor.